

Individually, we are one drop.
Together, we are an ocean

**БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“ТОСТ НУТАГ” ХХК-НИЙ СЭРТЭН НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ
ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ТАЙЛАН**

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ДУГААР: **MV-022824**

АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН РЕГИСТРИЙН ДУГААР: **6663931**

ХЯНАСАН:

БОУАӨЯ-НЫ ХҮРЭЭЛЭН БУЙ ОРЧНЫ БОДЛОГО
ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ГАЗРЫН МЭРГЭЖИЛТЭН

БИЕЛЭЛТИЙГ ТАЙЛАГНАСАН:

“ТОСТ НУТАГ” ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ:

Т.БААТАР

“ТОСТ НУТАГ” ХХК-ИЙН
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЭРГЭЖИЛТЭН

Б.ЭНХБАЯР

2025 ОН

Гарчиг

БҮЛЭГ 1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	10
1.1 Төслийн ерөнхий мэдээлэл.....	10
1.1.1 Төслийн нэр:.....	10
1.1.2 Төслийн зорилго:.....	10
1.1.3 Төсөл хэрэгжүүлэгч:.....	10
1.1.4 Төсөл хэрэгжүүлэгч:.....	10
1.1.5 Регистрийн дугаар:.....	10
1.1.6 Улсын бүртгэлийн дугаар:.....	10
1.1.7 Төсөл хэрэгжүүлэгчийн тусгай зөвшөөрөл:	10
1.1.8 Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хаяг:	10
1.1.9 Төслийн байршил:.....	10
1.1.10 Төслийн товч тодорхойлолт, хүчин чадал.....	10
1.1.11 Газар зүйн солбилцол	12
1.1.12 Физик газарзүйн нөхцөл.....	13
1.1.14 Төслийн талбайн физик газарзүйн нөхцөл.....	14
1.2 Уур амьсгал	16
1.2.1 Баянхонгор аймгийн уур амьсгалын горим	16
1.3 Ус зүй.....	17
1.3.1 Гадаргын ус	17
1.4 Хөрсөн бүрхэвч, ан амьтан.....	18
1.5 Ургамлан нөмрөг	18
1.5 Ашигт малтмалын ордын тодорхойлолт	19
1.6 2025 оны ашиглалтын төлөвлөгөөний гүйцэтгэл:.....	19
1.6.1 Уулын ажил	19
1.6.3 Уурхайн байшгууламжууд:.....	19
1.6.4 Ашиглалтын систем	19
1.6.5 Уурхайн тээвэр.....	20
БҮЛЭГ 2. СЭРТЭН УУРХАЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙН ЗАРДАЛ	20
БҮЛЭГ 3. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	21
3.1 БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ	21
3.2 БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗОРИЛГО	21

3.1 Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээний биелэлт	21
3.1.1 Уурхайн бүх тээврийн хэрэгслийн яндангаас гарах хорт хийд тогтмол хяналт тавих, бохирдлын хэмжих	21
3.1.2 Агаар бохирдуулагч эх үүсвэрийг 4 цэг дээр агаарын тоосжилтын хэмжилтийг ОХШХ-т заасны дагуу шилжүүлэх	22
3.1.3 Тээврийн хэрэгслийн хурдны хяналтыг мөрдөж ажиллах, хурд хязгаарлах тэмдэг тэмдэглэгээг тавьж өгөх, засж сайжруулж байх	23
3.1.4 БОНБУ-д тусгасан дотоод болон гадаад тээврийн замаас үүсэх тоосжилтийг бууруулах арга хэмжээнүүдийг /тоос дарагч бодис, төхөөрөмж, усалгаа, ажлын талбай болон замыг урьдчилан бэлтгэх/ авч хэрэгжүүлэх салхи ихтэй хуурайшилттай үед онцгой анхааралтай нэмэлт арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлэх	24
3.2 Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ.....	24
3.2.1 Ус хангамжийн эх үүсвэрээс 50 м доошгүй зайд эрүүл ахуйн хориглолтын бүс, 200м доошгүй зайд эрүүл ахуйн хязгаарлалтын бүсийг тогтоож мөрдөж ажиллах	24
3.2.2 Зуны улиралд аадар борооны үед үер болох нөхцөлтэй тул уурхай, овоолго зам талбай усанд автаж болзошгүй усаар зөөвөрлөгдсөн гүний болон гадаргын ус бохирдож болзошгүй тул үерийн уснаас хамгаалах хамгаалалтын далан шуудуу барих арга хэмжээ авах.....	25
3.3.3 Унд ахуйн хэрэглээнд ашиглах усыг арвилан хэмнэх, ус хэмнэлтийн менежментийн хэрэгжүүлэх, гүний худагт тоолуур суурилуулах	26
3.3.4 Ус хэмнэх технологи хэрэгжүүлэх /ариун цэврийн өрөөнд ус хэмнэдэг сантехникийн төхөөрөмжүүдийг суурилуулах/.....	26
3.3.5 Ус ашиглах дүгнэлт, гэрээг байгуулж ажиллах. Төсөл хэрэгжүүлэгч нь “Усны тухай хууль”-ийн 28,4-р зүйлд зааснаар “Ус ашиглуулах дүгнэлт”-ийг Усны газар, аймгийн байгаль орчны албанаас гаргуулна. Ус ашиглах дүгнэлтийг үндэслэн ус ашиглах зөвшөөрлийг Сумын Засаг даргатай холбогдох гэрээг байгуулж ажиллах шаардлагатай.....	28
3.3.6 Бохир усны цооногийн орчны газрыг тэгшилж, хур борооны ус, чийг шүүрч нэвчихээс сэргийлж гадаргын урсац зайлуулах суваг татах	28
3.3 Хөрс, газрын гадаргад үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	29
3.3.1 Барилга байгууламжийн гадна талбайд ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх, орчныг цэвэр байлгах	29
3.3.2Тээврийн хэрэгслийн болон явган хүний зам, зогсоол байгуулах, хаалт хамгаалалт хийх.....	30
3.3.3 Хөрсөн орчны мониторинг судалгаа хийх.....	31

Судалгааны цэг -2	33
Судалгааны цэг -3	34
3.3.4 Төслийн талбайн ургамалжлын өнөөгийн төлөв байдал	35
3.3.5 Төслийн хог хаягдлыг орон нутгаас зөвшөөрсөн цэгт хаяж зайлуулах	37
3.3.6 Авто машины зогсоол дээр асгарсан тос, тосолгооны материалыг тухай бүрд нь цэвэрлэж авах	37
3.3.7 Төлөвлөгөөнд тусгаагүй газар талбайд нөлөөлөл учруулахгүй байхаар уулын ажлын төлөвлөгөөний дагуу үйл ажиллагаа хянаж явуулах	38
3.3.8 Уурхайн орчныг тэмдэгжүүлэх, хил хязгаарыг тогтоох	38
3.3.9 Үржил шимт хөрсийг хуулж, хуулж авсан шимт хөрсийг технологийн дагуу хадгалах.....	39
3.3.10 Нефтийн бүтээгдэхүүн бүхий хаягдлыг байгаль орчинд халгүйгээр зайлуулах, бохирдсон хөрсийг тухай бүрд нь цэвэрлэж байх	39
3.3.11 Олон салаа шороон зам үүсэх нөхцөлд хаах арга хэмжээ авах	40
3.4 Биологийн төрөл зүйлд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	41
3.4.1 Шимт хөрсийг ургамалжуулж түр доторх ургал эрхтний нөөцийн хамгаалах.....	41
3.4.2 Биологийн аргаар нөхөн сэргээх талбайд бэлчээрийн идэмжит ургамлыг тарина.	41
3.4.3 Уурхайн ухааш болон уурхайн талбайд зэрлэг амьтад болон мал амьтан унах гэмтэхээс сэргийлж хашаа хайс татах, шуудуу далан босгох.....	41
3.4.4 Төслийн талбай орчимд шувууний суудал хийж байрлуулах, нурж эвдэрсэн тохиолдолд засварлах.....	42
3.3.5 Ажилчдыг хууль бусаар ан хийхгүй байхыг анхааруулах, хяналт тавих	42
3.5.1Цахилгаан эрчим хүчний хэмнэлттэй тоног төхөөрөмжийг сонгож хэрэглэх.....	44
БҮЛЭГ 4.НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	44
4.1.1 Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөн хүрээнд мод тарих	44
4.1.2 Мод тарих нүх бэлтгэх, багаж, техник хэрэгсэл	45
5.1.1 Мониторингийн хяналтын цэгийг тогтоож тогтмол хяналт тавих .	46
5.1.2 Мал, амьтдын амны задгай ус, булаг, шанд зэргийг тохижуулах	46
5.1.3 Хууль бус ан агнуураас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авах.....	46
5.1.4 Биологийн төрөл зүйлийн ач холбогдол, хамгаалах чиглэлээх ажилчдад сургалт явуулах	47
БҮЛЭГ 6. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	47

БҮЛЭГ 7. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА.....	47
ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	47
БҮЛЭГ 8. ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	47
8.1.1 Байгалийн аюул гамшгийн үед авах арга хэмжээний талаар мэдээлэл ажилчдад өгөх, урьдчилан сэргийлэх зөвлөмж гаргах.....	47
8.1.2 Гал түймэр гарахаас урьдчилан сэргийлэх, гал түймэр гарсан тохиолдолд түүнийг шуурхай унтраах багаж хэрэгслийн иж бүрдлийг бэлэн байлгах.....	48
8.1.3 Уурхайн болзошгүй үерээс хамгаалах байгууламж /суваг, шуудуу, далан хаалт/ барих.....	49
8.2 Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны талаар.....	50
8.2.1 Уурхайн ажилчдад хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалт семинарыг тогтмол зохион байгуулах, хамруулах.....	50
8.2.2 Уурхай нь өөрийн онцлогт тохирсон “Аваар устгах төлөвлөгөө боловсруулах заавар”-ын дагуу боловсруулсан аваар устгах төлөвлөгөөтэй байна.	51
8.2.3 Болзошгүй осол, хүний амь насанд аюул учруулж болох нөхцөлүүдээс урьдчилан сэргийлэх	52
8.2.4 Болзошгүй аваар ослын үед яаралтай хэрэглэх анхны тусламжийн багаж, хэрэгсэл, эм тариаг бэлэн байлгах.....	52
8.2.5 Ажилтан бүрийг хөдөлмөр хамгаалах хэрэгслээх хангах	53
8.2.5 Болзошгүй осол аюулын үед орон нутгийн эмнэлэг болон бусад холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллах талаар тохиролцож гэрээ байгуулж ажиллах	53
БҮЛЭГ 9. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	54
9.1.1 Хог хаягдал ангилан ялгаж хаях зориулалтын хогийн савнуудыг тосгон, захиргаа, цайны газар зэрэг шаардлагатай газруудад тавих	54
9.1.2 Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгаж байх	55
9.1.3 Энгийн хог хаягдал үүсгэгч нь хог хаягдлын мэдээ тайланг тогтмол, заасан хугацаанд эрх бүхий байгууллагад хүргүүлнэ.....	56
9.1.4 Хог хаягдал түр хадгалах талбайг нэвчилт явагдахааргүй, ирмэг хөвөө бүхий цементэн суурьтай болгон тохижуулах	56
9.1.5 Хуванцар сав, шил, лааз, дугуй модны хаягдал, автомашины сэлбэг, төмрийн хаягдал, цаасны хаягдал гэх мэт дахин ашиглах, дахин боловсруулах боломжтой бол хоёрдогч түүхий эд авах цэгт тушаах	57
9.1.6 Хөрс шатах тослох материалаар бохирдсон хэсгийг ялган авч саармагжуулах.....	57

9.1.7 Хаягдал бохир усыг “Ирвэс Интертрейд” ХХК-ийн худалдаалж буй “Тамир-Эм” био бэлдмэлээр сар тутам ариутгаж бие засах газар луу зайлуулах	58
9.1.8 Хатуу хог хаягдлыг зориулалтын битүүмжилсэн саванд хадгалж, байгаль орчны болон эрүүл ахуй, халдвар судлалын хяналтын байгууллагын тогтоосон хяналтын байгууллагын тогтоосон цэгт зайлуулж байх	59
9.1.9 Хэрэглэсэн батарей, принтерийн хор гэх мэт ахуйн аюултай хог хаягдлыг уурхайн талбайд битүүмжлэл сайтай хадгалах	59
9.1.10 Үйл ажиллагаанаас гарсан ажилласан тос тосолгоо, шатах тослох материалыг тусгайлан битүүмжлэл сайтай саванд хуримтлуулан, хаягдал тос боловсруулах үйлдвэртэй гэрээ байгуулан зайлуулах.....	59
БҮЛЭГ 10. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ ХӨТӨЛБӨР.....	62
10.1.1 CO ₂ NO ₂ SO ₂ Тоос нийт (PM10, PM2.5) Төслийн талбайд орчим-3 цэг Баяжуулах үйлдвэр Хаягдлын сан Бутлуурын хэсэг жилд 2 удаа өгөх	62
10.1.2 Дуу шуугиан хэмжээ Төслийн талбай орчимд-2 цэг, Баяжуулах үйлдвэр жилд 2 удаа	62
10.2 Хөрс.....	63
10.2.1 Хөрсний агрохимийн үзүүлэлт Төслийн талбайн эрүүл газрын хөрснөөс-2цэг Жилд 2 удаа.....	63
10.2.2 Орчны хөрсөн дэх эмгэг төрүүлэгч бактерийн тоо Хог хаягдлын цэг Жилд 1 удаа	64
10.2.3 Хөрсний хүнд металлууд (Ni, Cd, Pb, Cu, Zn, Cr гэх мэт) Төслийн талбайн шимт хөрсний овоолго, хогийн цэг, Баяжуулах үйлдвэр орчмын хөрснөөс-4 цэг Жилд 2 удаа.....	64
10.3 Усны чанар.....	65
10.3.1 Ерөнхий хими Унд ахуйн ус-1 цэгт Жилд 1 удаа	65
10.3.2 Усны түвшин усны ундарга, нөөц Ус ашиглалтаас, зарцуулалтаас газар доорх усны горим өөрчлөгдөх	66
10.4 Ургамлын нөмрөг	67
10.4.1 Ургамал устах, өсөлт ургалт нь саатах, төрөл зүйл өөрчлөгдөх, бүрхэц, биомасс багасах Төсөл хэрэгжиж буй талбай болон түүний ойр орчимд Ургамлын тусгааг бүрхэц ургацын хэмжээ.....	67
БҮЛЭГ 11. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	67
11.1.1 Газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгааг эрх бүхий байгууллагаар гүйцэтгүүлэх	67
11.1.2 Орон нутгаас тавьсан санал хүсэлтийг харилцан тохиролцож шийдвэрлэж байх.....	68

11.1.3 Байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх чиглэлээр үүрэг хариуцлагын дотоод журам тогтоож, мөрдөх	69
11.1.4 Байгаль хамгаалах талаар хийсэн ажлын жил бүрийн тайланг БОУАӨЯ-нд хүргэж өгөх.....	71
11.1.5 Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль Байгаль хамгаалахад орон нутгийн иргэдийн оролцоог идэвхжүүлэх, уулзалт зөвлөгөөг зохион байгуулах, тэдний санал зөвлөмжийг БОМТ-г хэрэгжүүлэх ажилд тусгах.....	71
Дүгнэлт.....	71

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

- Хүснэгт 1. Тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн газар зүйн солбилцол
- Хүснэгт 2. БОМТ-ний тайлангийн зардал
- Хүснэгт 3. Ургамалжилтын ангилал
- Хүснэгт 4. Бичиглэл -1
- Хүснэгт 5. Бичиглэл -2
- Хүснэгт 6. Бичиглэл -3
- Хүснэгт 7. Мониторингийн цэг

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

- Зураг 1. MV-022824 тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн байршлын зураг
- Зураг 2. Засаг захиргааны зураг
- Зураг 3. Төслийн талбайн районы агаар сансрын зураг
- Зураг 4. Монгол орны физик газарзүйн мужлалын зураг
- Зураг 5. Тост нутаг ХХК-ийн MV-0022824 тоот тусгай зөвшөөрлийн талбайн дроноор авсан зураг
- Зураг 6. Төслийн талбайн районы д.т.д үнэмлэхүй өндөр (метр)
- Зураг 7. Төслийн талбайн районы газрын гадаргын налуу (градус)
- Зураг 8. Жилийн агаарын дундаж температур, нийлбэр хур тунадас (1991-2020)
- Зураг 9. Төслийн талбай ба сав газрын хил
- Зураг 10. Машин техникт хяналт хийж буй байдал
- Зураг 11. Агаарын шинжилгээний дүн
- Зураг 12. Хурдны хязгаарлалтыг заасан тэмдэг
- Зураг 13 . Зам усалгаа, усалгааны бүртгэл
- Зураг 14. Ус хамгамжийн эрүүл ахуйн бүс
- Зураг 15. Хамгаалалтын далан хийж буй байдал
- Зураг 16. Тоолуур суурилуулсан
- Зураг 17. Кольцо суурилуулалт
- Зураг 18. MNS5924:2015 стандартын дагуу хөрсөнд нэвчихгүй ариун цэврийн байгууламж
- Зураг 19. Ус ашиглах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл
- Зураг 20. Гадаргын урсац зайлуулах суваг
- Зураг 21. Кемпийн талбайд мод тарьж буй ажлын явц
- Зураг 22. Их цэвэрлэгээний бүртгэл
- Зураг 23. Авто машины зогсоол, цугларах цэг, явган хүний замын зураг

- Зураг 24. Мониторонгын цэг
- Зураг 25. Таана – хялганат бүлгэмдэл
- Зураг 26. Хазаар өвст
- Зураг 27. Хөрсөн бүрхэвч
- Зураг 28. Хөрсний дээж авч буй байдал
- Зураг 29. Хог хаягдал гэрээ
- Зураг 30. Авто машины зогсоол
- Зураг 31. Уурхайн бүсийн тэмдэглэгээ
- Зураг 32. Шимт хөрсийн овоолго, усалгаа
- Зураг 33. Нефтийн бүтээгдэхүүний талбай
- Зураг 34. Дэвсэж буй байдал
- Зураг 35. Тэмдэглэгээний зураг
- Зураг 36. Шимт хөрс
- Зураг 37. Бохир нуурын хашаа
- Зураг 38. Шувууны суудал
- Зураг 39. Хууль бус ан агнуураас урьдчилан сэргийлэх” сургалт
- Зураг 40. Сургалтын бүртгэлийн хуудас
- Зураг 41. Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд мод тарих ажлын явц
- Зураг 42. Мод тарьж буй зураг
- Зураг 43. Хууль бус ан агнуураас сэргийлэх мэдээ
- Зураг 44. Сургалт мэдээлэл авч буй зураг
- Зураг 45. Зөвлөмж
- Зураг 46. Гал унтраах хэрэгсэл
- Зураг 47. Галын самбар, галын хор
- Зураг 48. Шуудуу татаж буй зураг
- Зураг 49. Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагаа болог ажлын байран дахь өдөр тутмын зааварчилгааны дэвтэр
- Зураг 50. Аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө
- Зураг 51. Бүртгэлийн хуудас
- Зураг 52. Анхны тусламжийн хайрцаг
- Зураг 53. Ажлын хувцас тарааж буй зураг
- Зураг 54. Үзлэгт хамрагдаж буй зураг
- Зураг 55. Ангиалан ялгах хогийн савны зураг
- Зураг 56. Хогийн сав
- Зураг 57. Хог хаягдлыг өгч буй зураг
- Зураг 58. Тайлангын зураг
- Зураг 59. Хог хаягдлын гэрээ
- Зураг 60. Энгийн хог хаягдлын түр хадгалах цэг
- Зураг 61. Аюултай хог хаягдлыг хөрсөнд нэвчихээс сэргийлж, пиллок дэвсэж буй зураг
- Зураг 62. Тамир эм био бэлдмэл
- Зураг 63. Аюултай хог хаягдлыг хадгалдаг сав
- Зураг 64. Аюултай хог хаягдлын гэрээ, төлбөр төлсөн баримт
- Зураг 65. Аюултай хог хаягдлын тос, масло хадгалах цэг
- Зураг 66. Аюултай хог хаягдлын сургалт
- Зураг 67. Агаарын шинжилгээний дүн
- Зураг 68. Дуу шуугиан хэмжиж буй зураг
- Зураг 69. Хөрсний шинжилгээ
- Зураг 70. Энгийн, Аюултай хог хаягдлын цэгийн хөрсний шинжилгээ
- Зураг 71. Хөрсний хүнд металлын шинжилгээ
- Зураг 72. Усны шинжилгээ
- Зураг 73. Газрын төлөв байдал, чанарын улсын баталгаа

Зураг 74. Хувцас тарааж буй зураг

Зураг 75. Бурхант 1 дүгээр багийн наадам

Зураг 76. Кемпийн дотоод журам

БҮЛЭГ 1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 Төслийн ерөнхий мэдээлэл

1.1.1 Төслийн нэр: MV-022824 тоот ашигт малтмал ашиглах тусгай зөвшөөрөлтэй “Сэртэн” нэртэй газарт алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах төсөл.

1.1.2 Төслийн зорилго: “Тост нутаг” ХХК нь Баянхонгор аймгийн Баян-Овоо, Өлзийт сумдын нутгийг дамнан орших Сэртэн нэртэй алтны шороон ордыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах ашиглалтын үйл ажиллагааны явцад байгальд орчинд нөлөөлөх сөрөг нөлөөллийг хамгийн бага байлгах, нөөцийг хаягдал багатайгаар бүрэн ашиглах, техник тоног төхөөрөмжийн харилцан хамаарал зохицолдолгоо хангаж ашиглалтын зардлыг бага байлгах, эрүүл аюулгүй үйл ажиллагааг явуулахад энэхүү төслийн зорилго оршино.

1.1.3 Төсөл хэрэгжүүлэгч: Төсөл хэрэгжүүлэгч “Тост нутаг” ХХК нь 2021 төлбөр эсвэл гэрээний үндсэн дээр хийгдэх бөөний худалдаа хийх чиглэлээр үүсгэн байгуулагдсан 100 хувь дотоодын хөрөнгө оруулалттай үндэсний компани юм.

1.1.4 Төсөл хэрэгжүүлэгч: “Тост нутаг” ХХК

1.1.5 Регистрийн дугаар: 6663931

1.1.6 Улсын бүртгэлийн дугаар: 9019086077

1.1.7 Төсөл хэрэгжүүлэгчийн тусгай зөвшөөрөл: Ашигт Малтмал, Газрын Тосны Газраас “Тост нутаг” ХХК-нд АМГТГ -ын даргын 2024 оны 10 дугаар сарын 14-ний өдрийн шийдвэрээр Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын нутагт Цахирууд нэртэй газарт орших 687.13 гектар талбайд ашигт малтмалын ашиглалтын MV-022824 тоот тусгай зөвшөөрлийг 30 жилийн хугацаагаар буюу 2054 оны 10 сарын 09-ний өдөр хүртэл олгосон байна.

1.1.8 Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хаяг: Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 3-р хороо, 5-р хороолол, хд 37, 208 тоот, Утас: 99114635, 99114635

1.1.9 Төслийн байршил: “Сэртэн” нэртэй алтны шороон орд байрлаж буй талбай нь засаг захиргааны хуваариар Баянхонгор аймгийн Баян-Овоо, Өлзийт сумдын нутгийн дамнан орших бөгөөд Түйн голын сав газарт харьяалагдана. Тус орд нь Баянхонгор аймгийн төвөөс 25 км-т, Өлзийт сумын төвөөс 14 км-т орших ба ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл нь 687.13 га талбайг хамран оршино.

- Талбайн хэмжээ. 687,13 га
- Талбайн байр зүйн зургийн хэлбэр- L-47-70

1.1.10 Төслийн товч тодорхойлолт, хүчин чадал

“Сэртэн” нэртэй алтны шороон ордын нөөцийг Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн 2024 оны 05 дугаар сарын 31-ний өдрийн хурлын ХХ-06-02 тоот дүгнэлт, үндэсний геологийн албаны даргын 2024 оны 06 дугаар сарын 27-ны өдрийн н/40 тоот тушаалаар (Ордын нөөц 2024 оны 03 дугаар сарын 01-ний өдрийн байдлаар) бодитой (В) зэрэглэлээр шлихээр 30.87 кг, химийн цэврээр 28.55 кг, боломжтой (С)

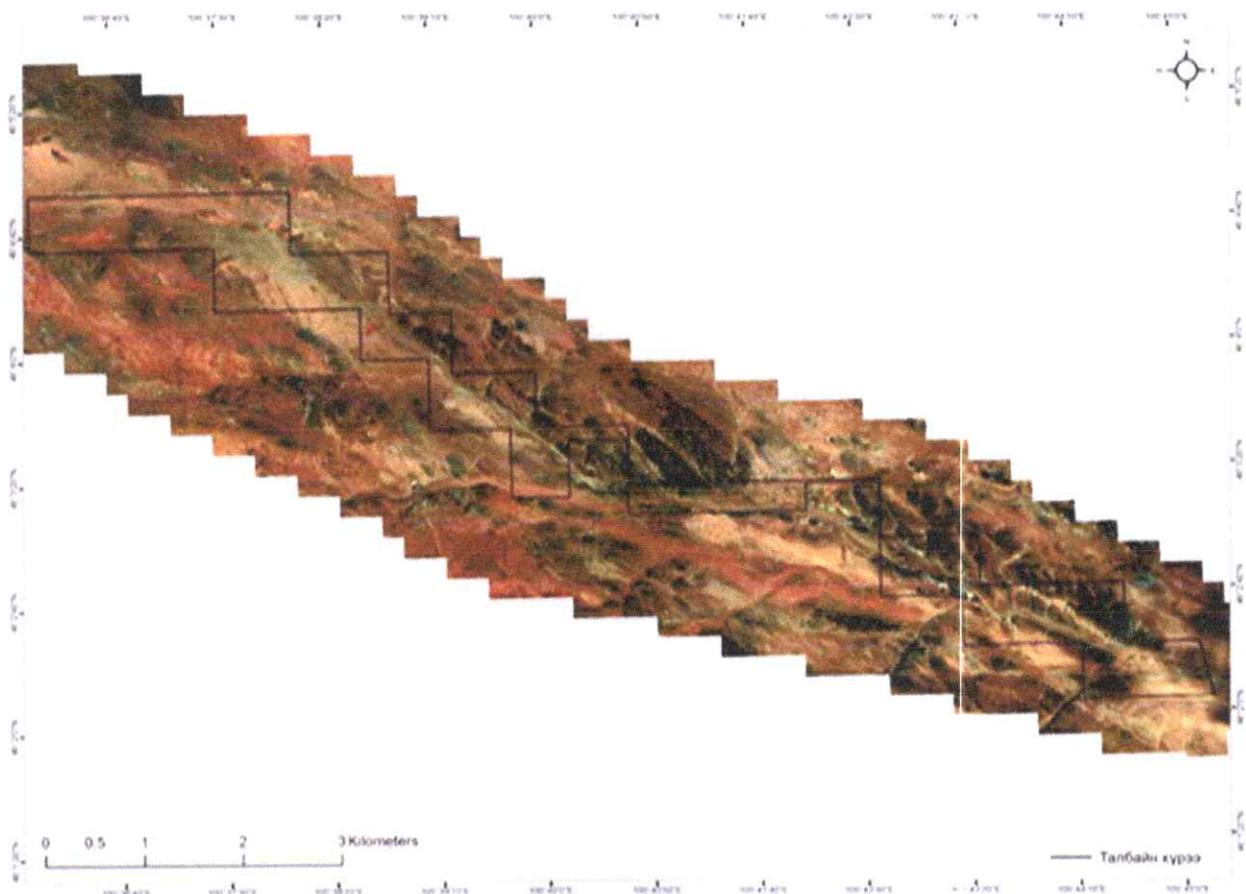
зэрэглэлээр шлихээр 2.59 кг, химийн цэврээр 2.40 кг, нийт бодитой болон боломжтой (B+C) зэрэглэлээр шлихээр 33.46 кг, химийн цэврээр 30.95 кг нөөцийг ашигт малтмалын нөөцийн улсын нэгдсэн тоо бүртгэлд бүртгүүлжээ. Уг төсөлд дээр дурдсан батлагдсан нөөцөөс түүний ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн хилээр хязгаарлагдаж буй нөөцийг хасаж, үлдэгдэл бодитой болон боломжтой (B+C) зэрэглэлийн нөөцийг бүрэн олборлохоор тооцоход ил уурхайн хүрээнд 79.54 мян.м3 алт агуулагч элс олборлохоор тооцсон байна.

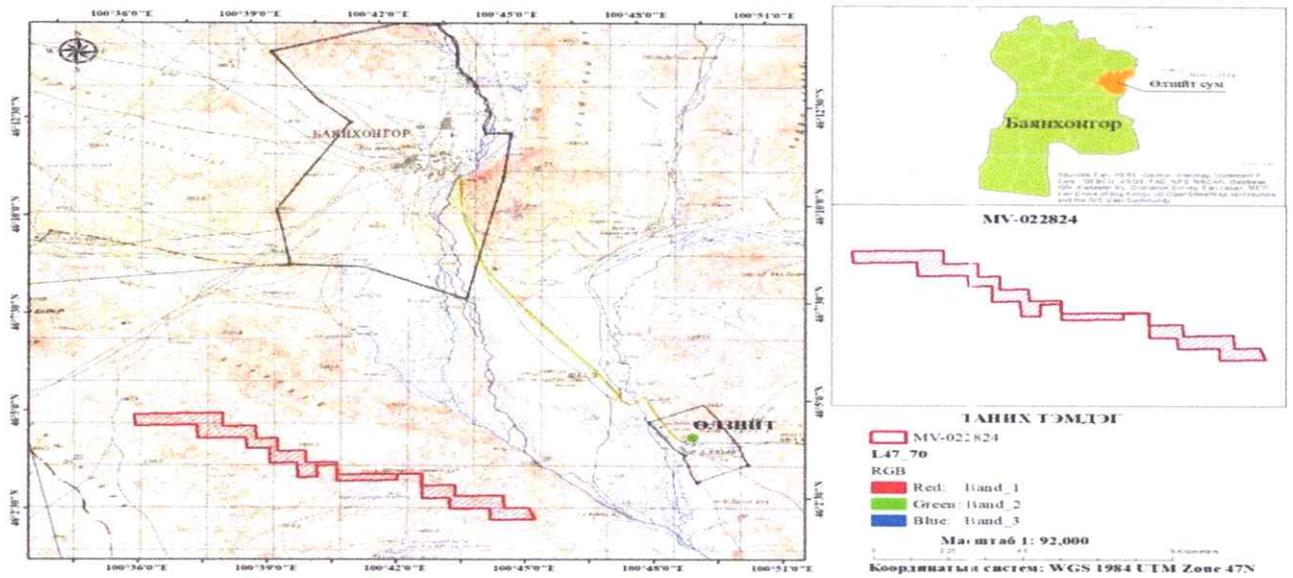
Төсөлд алт агуулагч элсний нөөцийн ул, таазнаас тус тус 10 см зузаантай бохирдуулан, нийт бохирдол нь 38.77 мян.м3, ашиглалтын үеийн хаягдлыг 1.0% буюу 0.8 мян.м3 гэж тооцоход ил уурхайн хүрээн дэх бодитой болон боломжтой зэрэглэлийн нөөцөөс үйлдвэрлэлийн нөөц нь 219 мг.м3 дундаж агуулгатай 117.48 мян.м3 элсэнд шлихээр 25.71 кг, химийн цэврээр 23.78 кг байхаар тооцжээ.

Үйлдвэрлэлийн энэхүү нөөцийг жилд 58 мян.м3 элс олборлох хучин чадлаар нийт 2 жилийн хугацаанд ашиглахаар тооцжээ.

Ажиллах хүч хүний нөөц. Уурхай нь нийт 20 ажилтан, мэргэжилтнүүд календарийн хугацаанд хоногт 2 ээлжээр, ээлжинд 12 цаг ажилласан. Жилд ажиллах хоногийн тоо:

- ✚ Жилийн нийт хоног - 365
- ✚ Баяр ёслолын амралтын хоног – 5
- ✚ Улирлын чанартай сул зогсох хоног- 212
- ✚ Ажилласан хоног – 126

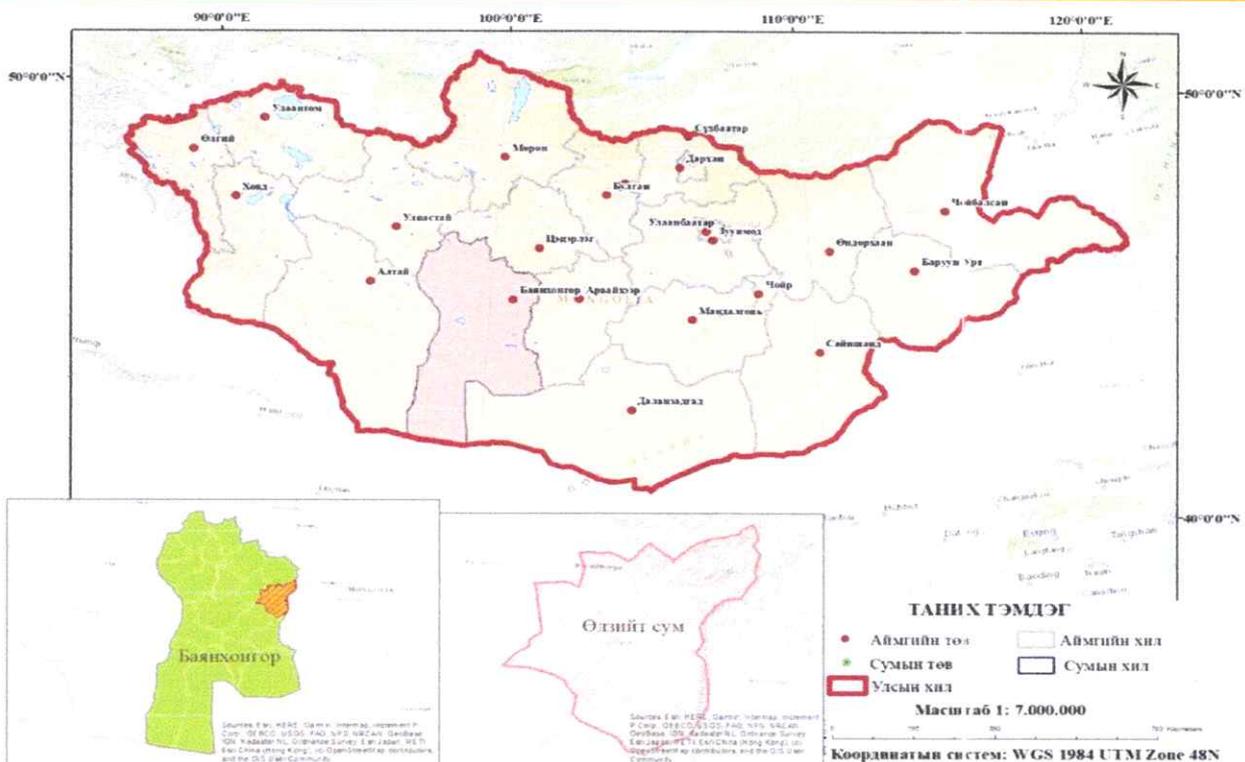

Зураг 1. MV-022824 тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн байршлын зураг

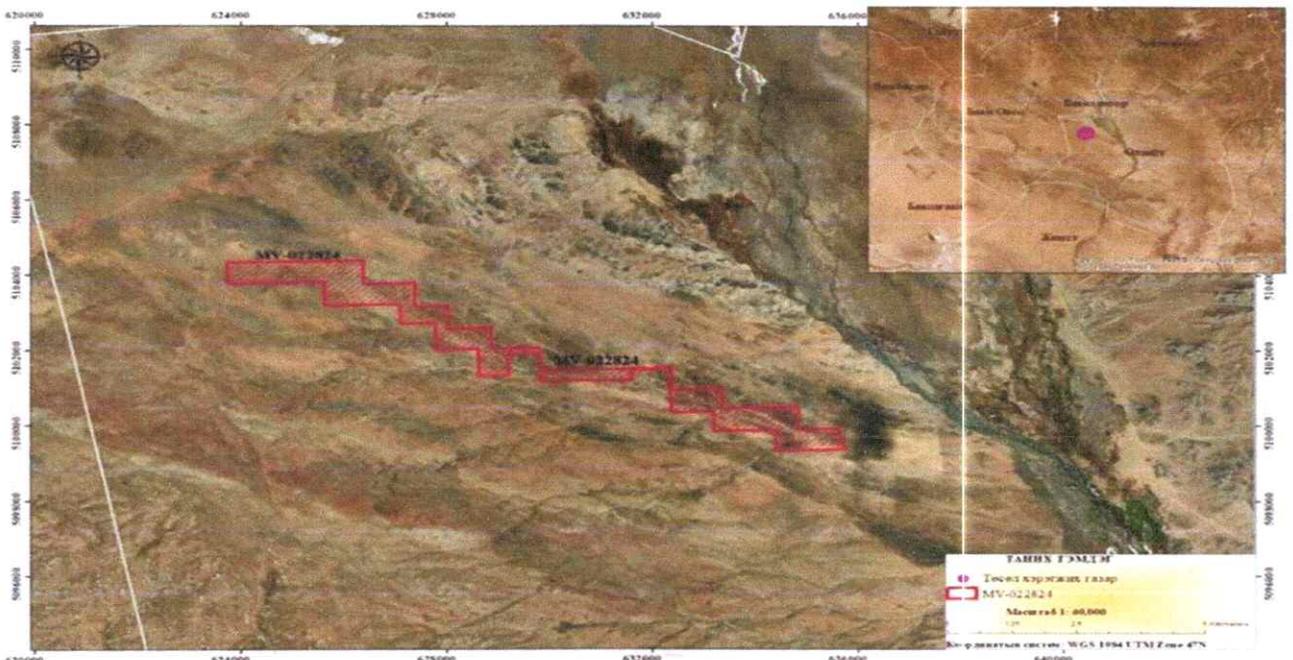
1.1.11 Газар зүйн солбилцол

Хүснэгт 1. Тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн газар зүйн солбилцол

№	Уртраг			Өргөрөг			№	Уртраг			Өргөрөг		
1	100	38	4	46	4	53	21	100	43	17	46	2	22
2	100	36	1	46	4	53	22	100	44	13	46	2	22
3	100	36	1	46	4	35.18	23	100	44	13	46	2	4.18
4	100	37	28	46	4	35.18	24	100	45	14.82	46	2	4.18
5	100	37	28	46	4	14.97	25	100	45	8.09	46	2	22
6	100	38	36.34	46	4	14.97	26	100	44	33	46	2	22
7	100	38	36.34	46	3	58.45	27	100	44	33	46	2	41.4
8	100	39	8	46	3	58.45	28	100	43	25.3	46	2	41.4
9	100	39	8	46	3	35.5	29	100	43	25.3	46	2	58
10	100	39	46	46	3	35.5	30	100	42	39.6	46	2	58
11	100	39	46	46	3	13.04	31	100	42	39.6	46	3	16.7
12	100	40	13.13	46	3	13.04	32	100	40	41.5	46	3	16.7
13	100	40	13.13	46	3	30.85	33	100	40	41.5	46	3	35.71
14	100	40	40.97	46	3	30.85	34	100	39	58.31	46	3	35.71
15	100	40	40.97	46	3	7.04	35	100	39	58.31	46	3	53.5
16	100	42	4.49	46	3	7.04	36	100	39	19	46	4	53.5
17	100	42	4.49	46	3	15.86	37	100	39	19	46	4	13
18	100	42	38.75	46	3	15.86	38	100	38	50	46	4	13
19	100	42	38.75	46	2	38.7	39	100	38	50	46	4	33
20	100	43	17	46	2	38.7	40	100	38	4	46	4	33

Зураг 2. Засаг захиргааны зураг

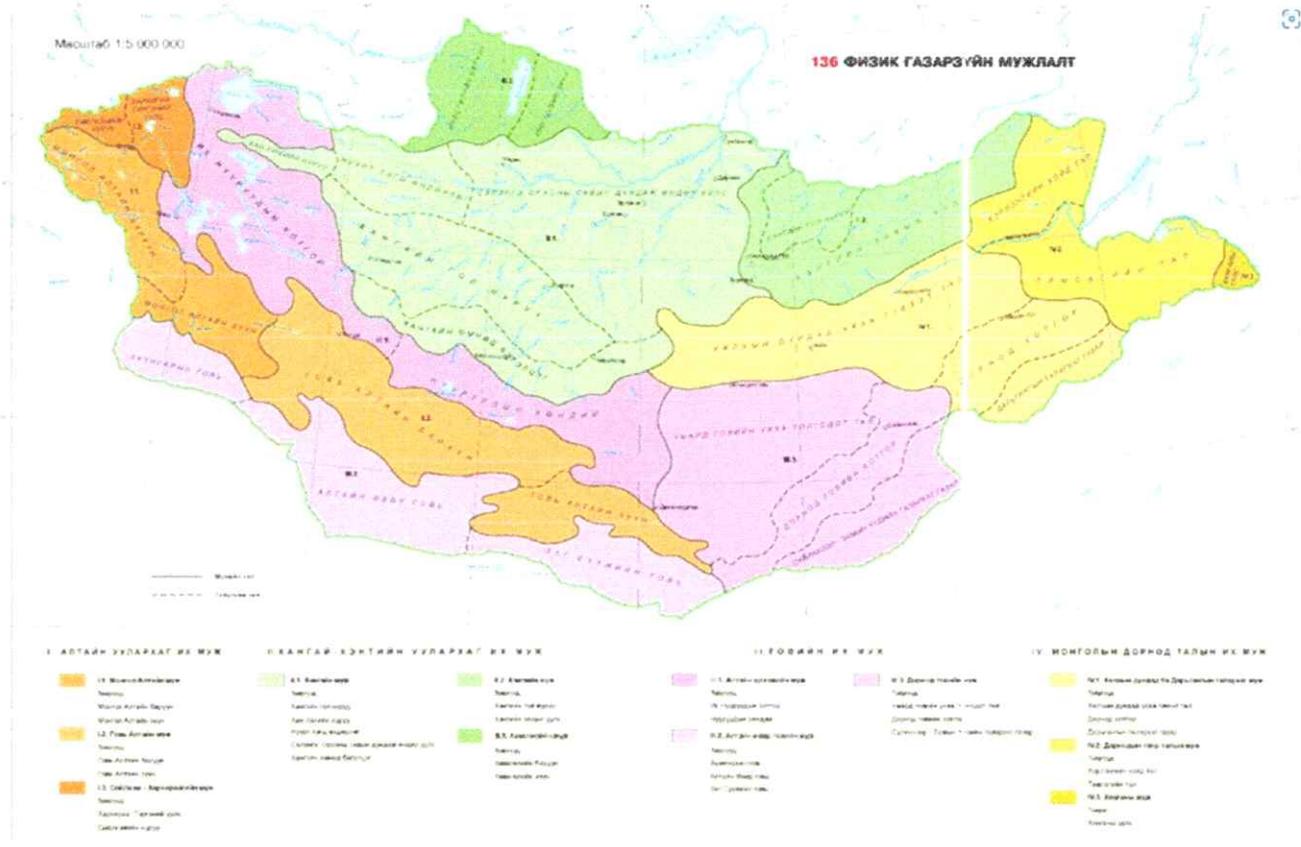

Зураг 3. Төслийн талбайн районы агаар сансрын зураг

1.1.12 Физик газарзүйн нөхцөл

Тус талбай нь физик газар зүйн мужлалаар Хангайн их мужийн хангайн өмнөд бэгэлцэг тойрогт хамаарагдана. Баянхонгор аймаг нь Монголын баруун өмнөд хэсэгт Хангайн нурууны өмнөх өндөрлөг, Говь Алтайн нурууны уулс, Алтайн өврийн говийг хамран говь хангайн бүсийг дамнан оршдог юм. Тусгай зөвшөөрлийн талбай нь намхан уулс, дов толгодлог, хөндийд байрлах ба ерөнхийдөө намхавтар

гадаргуутай, гадаргуугийн тогтмол урсацтай гол горхигүй байна. Газрын гадаргын харьцангуй өндөр нь далайн түвшнээс дээш 2117 м-т хэлбэлзэх ба харьцангуй өндөршил 1400 м орчим. Иймд нутаг нь хангай говь хосолсон хэлбэр бүхий гадаргатай юм.

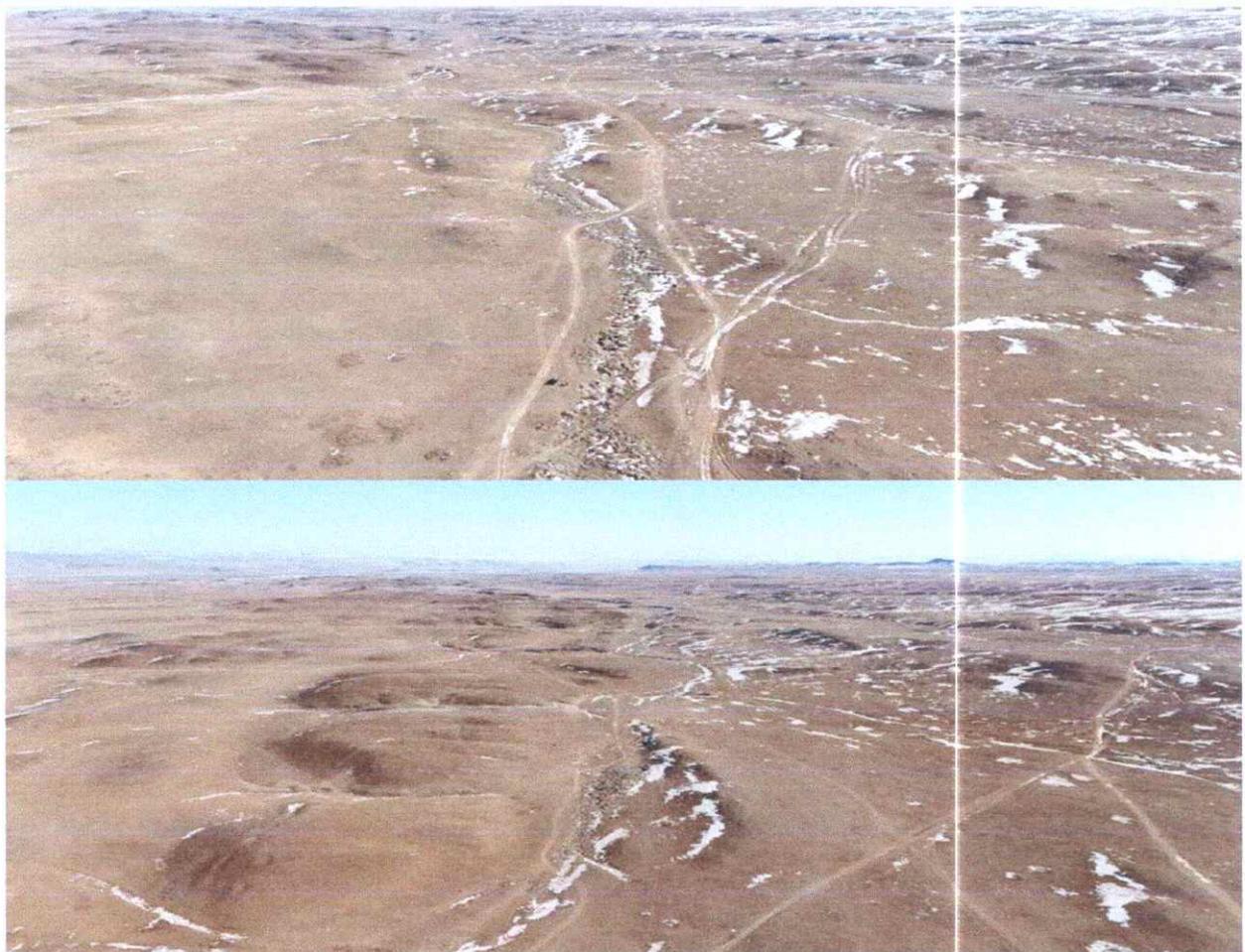

Зураг 4. Монгол орны физик газарзүйн мужлалын зураг

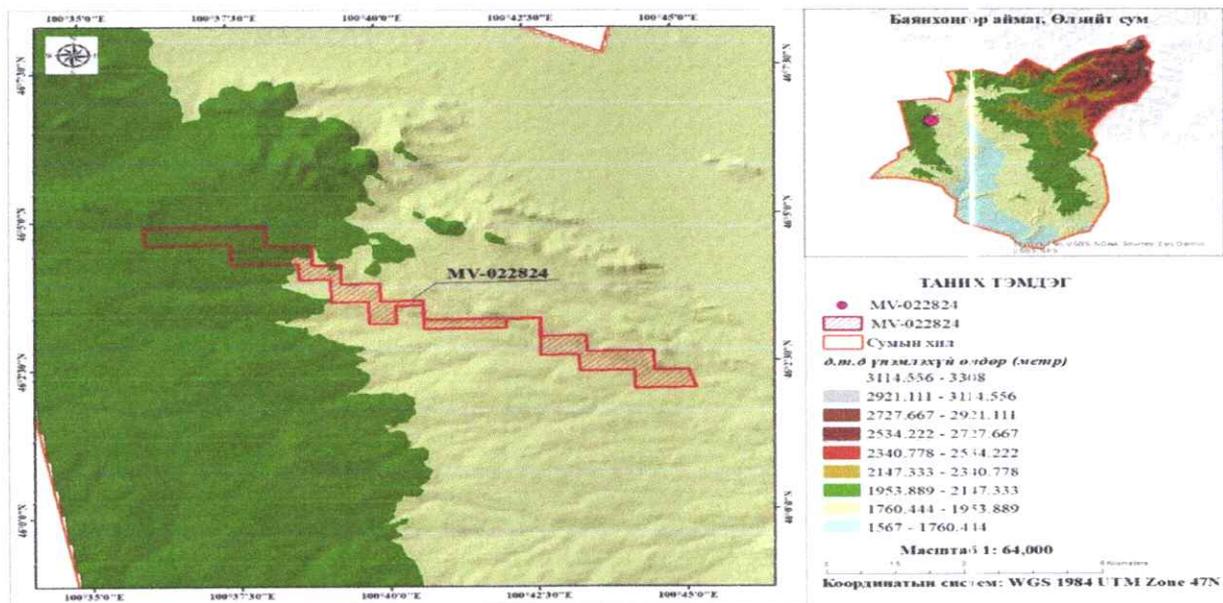
1.1.14 Төслийн талбайн физик газарзүйн нөхцөл

Төслийн талбай нь 1700-1900 м-ийн үнэмлэхүй өндөрт байрладаг. Талбайн усан хагалбар болох нам уулс, гүвээ нь өргөргийн дагуу чиглэлтэй урт, нарийн сунасан тогтоцтой бөгөөд энэ нь тухайн районы тектоник эвдрэлийн чигтэй давхцдаг. Тухайн районд тогтмол урсгалтай гол, горхи байхгүй, гадаргуугийн усан хангамж муутай бүс нутаг юм.

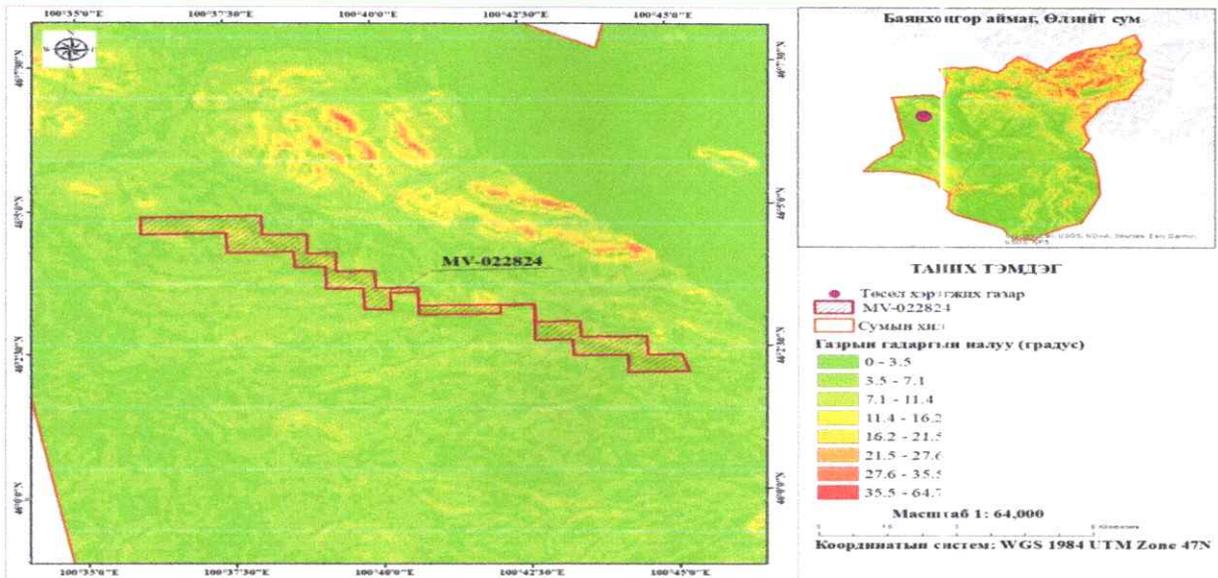
Төслийн талбайн район далайн түвшнээс дээш 2203 метрийн өндөрт байрлаж, газрын гадаргын налуу буюу хэвгий 4.80 (градуст) байна.

Зураг 5. Тост нутаг ХХК-ийн MV-0022824 тоот тусгай зөвшөөрлийн талбайн дронаар авсан зураг

Зураг 6. Төслийн талбайн районы д.т.д үнэмлэхүй өндөр (метр)

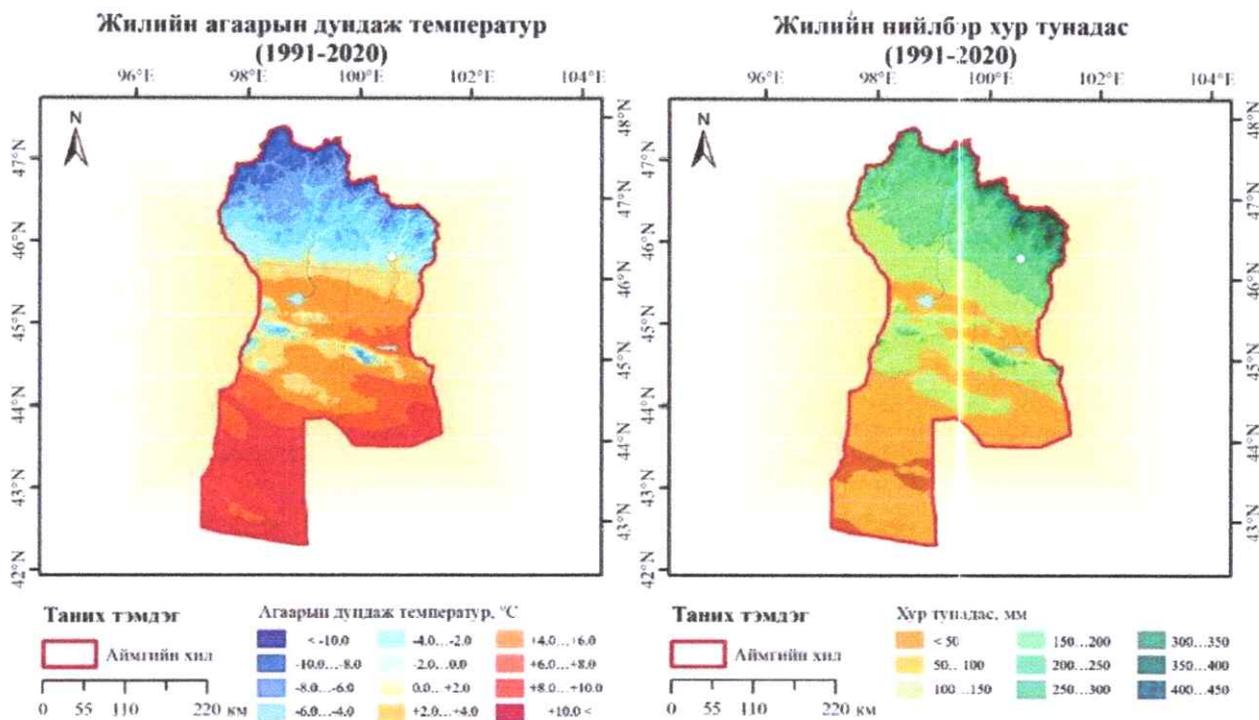
Зураг 7. Төслийн талбайн районы газрын гадаргын налуу (градус)

1.2 Уур амьсгал

1.2.1 Баянхонгор аймгийн уур амьсгалын горим

Баянхонгор аймаг нь Монголын баруун өмнөд хэсэгт Хангайн нурууны өмнөх өндөрлөг, Говь Алтайн нурууны уулс, Алтайн өврийн говийг хамран говь хангайн бүсийг дамнан оршдог аймаг юм. Иймд нутаг нь уул тал хөндий хосолсон хэлбэр бүхий гадаргатай юм. Нутгийн хамгийн өндөр цэг нь Говь Алтайн нурууны оргил 3957 м өргөгдсөн Их Богд уул бөгөөд хамгийн нам цэг нь Алтайн өвөр говьд 750 м өндөр юм. Амьтан ургамал Нутгийн хойд хэсэгт ойт хээрийн ургамал, дунд ба урд хэсгээр нь хээрийн говийн ургамал тархжээ. Гоёо, цулхир, вансэмбэрүү, лидэр, алтан гагнуур зэрэг ховор ургамал бий. Баянхонгор аймгийн нутагт манай орны байгалийн энэ гурван бүсэд оршдог амьтад тарвага, үнэг, чоно, ирвэс, аргаль, бор гөрөөс гээд бараг цөм байх бөгөөд дэлхийд нэн ховордсон мазаалай гэх амьтан цөөн тоогоор оршиж байна.

Уур амьсгалын мужлалын хувьд чийглэгдүү (хүйтэвтэр зунтай, хахир өвөлтэй), болон хуурайдуу (сэрүүн зунтай, хахирдуу өвөлтэй), хуурай (сэрүүвтэр зунтай, хахирдуу өвөлтэй), гандуу (дулаан зунтай, хүйтэн өвөлтэй) бүсүүдэд оршдог (ШУА. 2009).

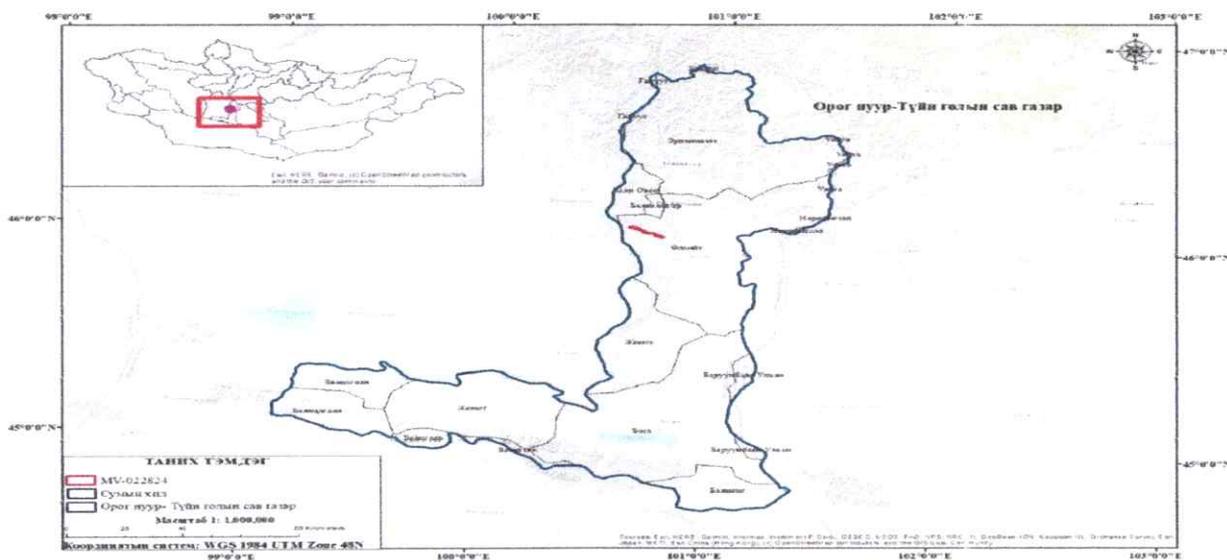

Зураг 8. Жилийн агаарын дундаж температур, нийлбэр хур тунадас (1991-2020)

1.3 Ус зүй

1.3.1 Гадаргын ус

Төслийн талбай нь ус зүйн хувьд Бөөнцагаан орог нуурын сав газарт багтана.

Зураг 9. Төслийн талбай ба сав газрын хил

Уг талбай нь усан хангамжийн хувьд ядуувтар. Жилд унах тунадасны хэмжээ бага. Усан сүлжээ сул хөгжсөн бүс нутагт хамаарна. Талбай орчимд жижиг хуурай сайр жалгууд ихтэй бөгөөд эдгээр хуурай сайрууд нь бороотой үед хүчтэй ирэх

үерийн усаар угаагддаг. Ордын талбайн зүүн талаар Түйн гол урсан өнгөрдөг байна. Талбайд нуур болон тогтоол ус тааралддаггүй байна.

1.4 Хөрсөн бүрхэвч, ан амьтан

Судалгааны талбай нь нийт лицензийн хүрээнд 687 га бөгөөд талбайн хүрээнд нам уул, ухаа гүвээ болон тэдгээрийн хоорондох хөндий, хуурай сайр бүхий д.т.д 1750-1990 м өндөртэй газарт байрлана. Судалгаанд хамрагдсан талбайд Монгол орны хөрсний ангиллаар Хархүрэн болон Хүрэн хөрсний дэд хэв шинжид багтах чулуурхаг нимгэн Хүрэн ба сайргархаг, элсэрхэг Хархүрэн төрлийн хөрснүүд дангаараа болон бүрдэл байдлаар тархсан байна. Эдгээр хөрс нь ерөнхий үржил шимийн түвшин багаас дунд зэрэг, шимт үе давхарга нь нимгэн (0-40 см), хэврэг бөөмөрхөг болон үйрмэг бүтэцтэй, механик нөлөөлөлд тэсвэр бага, байгалийн аясаараа нөхөн сэргэх чадамж сулавтар байдаг онцлогтой. Мөн сайргархаг, том ширхэгтэй элсний агууламж өндөртэй байна. Хөрсний үе давхарга нь ихэвчлэн А-Вса-Сса гэсэн дараалалтай, хөрсний дээд үе давхаргын (0-30 см) ялзмагийн агууламж дээд үе давхаргад 1.2-2.6%, доод үе давхарга карбонатжилттай, урвалын орчин 8.0-8.9 буюу дунд зэргээс хүчтэй шүлтлэг, хялбар уусах давсжилт бага буюу 0.05-0.31 dS/m байна. Хөрсний ширхгийн бүрэлдэхүүнд том ширхэгтэй элсэн фракц зонхилсон элсэнцэр бүрэлдэхүүнтэй байна. Нөлөөлөлд өртөөгүй ердийн хөрсний өнгөн үе давхарга дахь хортой болон био-идэвхт хүнд металлын агууламж стандартын хүлцэх агууламжаас ноцтой хэтэрсэн тохиолдол байхгүй хэвийн түвшинд байна.

1.5 Ургамлан нөмрөг

Цөлийн хээрийн умрад хэсэг буюу хуурай хээрээс цөлийн хээрт шилжих завсрын бүсэд хуурай хээрийн (*Agroperon cristatum*, *Stipa krylovii*, *Cleistogenes squarrosa*, *Koeleria macrantha*) болон цөлийн хээрийн (*Stipa glareosa*, *S.gobica*, *Allium polyrrhizum*) ноёлогч ургамлууд холилдон ургаж бүлгэмдэл үүсгэдэг. Эдгээр ургамлан бүлгэмдлүүд хуурай ба цөлийн хээрийн завсрын шинжтэй байдаг тул аль алинд нь оруулалгүй завсрын цөлжүү хээр болгон авдаг (И.Түвшинтогтох, 2014.).

Ургамалжлын хувьд Цөлөрхөг хээрт 3 зүйл Хялгана (*Stipa gobica*, *S.glareosa*, *S.brevifolia*), 1 зүйл Хазаар өвс (*Cleistogenes soongarica*), Таана (*Allium polyrrhizum*), сөөгнөөс 4 зүйл Харгана (*Caragana pumila*, *C.leucophloea*, *C.bungei*, *C.korshinskyi*), Орог тэсэг (*Krascheninnikovia ceratoides*) болон заримдаг сөөгөнцөр шарилжууд (*Artemisia rutifolia*, *A.xanthochloa*, *A.santolinifolia*, *A.pychnoriza*) болно. Бусад заримдаг сөөгөнцөрүүд (*Artemisia frigida*, *A.caespitosa*, *A.xerophytica*, *Anabasis*

brevifolia, Salsola passerina, Convolvulus gortschakovii, Ajanina achilloides, A. trifida, Reaumuria soongorica, Asterthamnus heteropappoides) дэд зонхилно. Дагуул зүйл ургамлууд нь заримдаг сөөгөнцрөөс Oxytropis aciphylla, Ptilotrichum canescens, Kochia prostrata, алаг өвснөөс Allium mongolicum, Gypsophilla desertorum, Convolvulus ammannii, Lagochilus ilicifolius, Scorzonera divaricata, Aster hispidus, Asparagus gobicus зэрэг бол, цөөн настаас Salsola pestifera, S. collina, Artemisia scoparia, Neopalassia pectinata зэрэг ургамлууд болно.

1.5 Ашигт малтмалын ордын тодорхойлолт

“Сэртэн” алтны шороон ордын орд нь нөөц бодогдсон талбайн урт нь 11050м, дундаж өргөн 35 м байна. Хайгуулын 44 шугаманд 150-200*10-20 метрийн торлолоор 119 шурф малтаж түүний үр дүнгийн мэдээллийг нэгтгэн боловсруулж, бодитой В нөөцийн 31 хэсэглэл, боломжтой С нөөцийн 6 хэсэглэлд хувааж нөөцийг тооцоолжээ.

1.6 2025 оны ашиглалтын төлөвлөгөөний гүйцэтгэл:

1.6.1 Уулын ажил

2025 онд бодитой В нөөцийн 6 блок, боломжтой С нөөцийн 2 блок тус тус ашиглаж нийт 82310м³ хөрс хуулж 23240м³ хүдэр олборлосон. Нөхөн сэргээлтийн ажлыг дотоод овоолгоор хийсэн.

1.6.3 Уурхайн байшгууламжууд: Өлзийт сумын Засаг даргын тамгын газраас кемп байгуулах зөвшөөрөл авсан.

Түлш шатах тослох материалын хангамж: Шатах тослох материалын то агуулах болон ШТС нь кэмпээс 100м-ээс доошгүй зайд, уурхайн 1 сарын хэрэглээг хангах хэмжээний тн багтаамжтай ёмкость бүхий ШТС, уурхайн түлш шатахуун, шатах тослох материалыг Баянхонгор аймгийн төвөөс зөөвөрлөж хангадаг бөгөөд ШТС-ыг галын аюулгүй байдлы үүднээс гал унтраах багаж хэрэгсэлээр хангаж, тоноглон ашиглаж байна.

1.6.4 Ашиглалтын систем

Ордын элсны давхрагын өргөн 60 м хүртэл, хөрсний зузаан бага 2.3 – 2.7 м, хөрс хуулалтын коэффициент харьцангуй бага, баяжуулах төхөөрөмжийг уурхайн ухштай ойрхон байрлуулж ашигласан учир ордын хөрс хуулалтыг дотоод овоолготой ашиглалтын системээр ашиглалт явуулсан.

Ил уурхайд ашиглалтын үйл ажиллагааг явуулахдаа тухайн ашиглалтын блокийг эксковаторын сумны сунах урт, хөрс хуулалтын гүнээс хамаарч

ойролцоогоор 10 -12 м – ийн өргөнтэй хөрс хуулалт хийж, уг хөрс хуулсан талбайн элсийг угаан баяжуулах төхөөрөмжрүү зөөж дууссаны дараа дараагийн хэсэгшилийн хөрсийг хуулж баяжуулалтад бэлдэх замаар ашиглалт явуулсан.

Ашиглалтын үйл ажиллагаанд өртсөн талбайн шимт хөрсийг 20 см зузаантайгаар эксковатор, хутгуурт ачигч ашиглан хуулж шимт хөрсний овоолгыг ашиглалтанд өртөж байгаа талбайн захад байршуулан, тухайн хэсгийг ашиглаж дууссаны дараа дараагийн хэсэгшлээс гарсан хөрсөөр дүүргэлт хийн тухай бүрд нь шимт хөрсийг тараан байршуулж ажилласан.

1.6.5 Уурхайн тээвэр

2025 оны ашиглалтын үйл ажиллагаанд NorthBenz маркийн 18м3 багтаамжтай авто самосвал 2ш - ийг ашигласан бөгөөд угаах төхөөрөмжрүү баяжмал тээвэрлэх болон нөхөн сэргээлтэнд ашигласан.

Ордыг ашиглахдаа хөрс хуулалтыг дотоод овоолгоор, хөрс хуулалтанд тээвэрлэлт ашиглахгүй систем сонгосон тул тээвэр зөвхөн карьераас угаах төхөөрөмжрүү элс зөөх ажил хийгдсэн бөгөөд тээвэрлэлтийн дундаж зай 200м байв.

БҮЛЭГ 2. СЭРТЭН УУРХАЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙН ЗАРДАЛ

Хүснэгт 2. БОМТ-ний тайлангийн зардал

№	Зардлын төрөл	Төлөвлөсөн ажлын тоо	Дүн (төгрөг)
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний зардлын биелэлт	22	15.500.000
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт	2	1.500.000
3	Дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлт	4	1.700.000
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох төлөвлөгөө	-	
5	Түүх соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөө	-	
6	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	9	4.500.000
7	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	10	3.550.000
8	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт	8	3.000.000
9	Удирдлага, зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	5	30.000.000
	Нийт дүн	60	57.750.000

БҮЛЭГ 3. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

3.1 БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ

Ордыг ашиглах үйл ажиллагаанаас байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг тодорхойлон авч үзэх, түүнд шаардагдах хөрөнгийн эх үүсвэр, баримтлах хууль эрх зүйн баримтыг нэгтгэн төлөвлөгөөг боловсруулсан. Сэртэн нэртэй алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах төслийн сөрөг нөлөөлөл нь техник технологийн аюулгүй ажиллагааны мөрдөлт, байгаль орчны асуудлын хэрэгжилт зэргээс ихээхэн шалтгаалах тул байгаль орчныг хамгаалах ажилд ажиглагсадын хянуур, болгоомжтой байдал ихээхэн шалтгаалах тул байгаль орчныг хамгаалах ажилд ажиглагсадын хянуур, болгоомжтой байдал ихээхэн үүрэгтэй гэдгийг онцгойлон тэмдэглэх зүйтэй.

3.2 БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗОРИЛГО

“Тост нутаг” ХХК нь байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний зорилго нь хайгуулын үйл ажиллагааг Монгол Улсын хуудь журам, дүрэм, болон компаниас баримталж буй байгаль орчны менежментийн үндсэн бодлогын дагуу явуулахад оршино. Манай компани хайгуулын үйл ажиллагааг явагдаж буй тухайн орчинд байгаль орчны зохистой менежментийг бий болгохын тулд байгаль хамгаалах арга хэмжээг жил бүр төлөвлөн түүхийг хэрэгжүүлэх болно. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь:

- ✚ Байгаль орчныг хамгаалах
- ✚ Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрөөс бүрдэнэ

3.1 Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээний биелэлт

[3.1.1 Уурхайн бүх тээврийн хэрэгслийн яндангаас гарах хорт хийд тогтмол хяналт тавих, бохирдлын хэмжих](#)

Тээврийн хэрэгслүүдийн яндангаас гарах орчны агаарт үүсгэх бохирдлыг бууруулах зорилгоор засварын цэгт автомашины үзлэг хийж, стандартын шаардлага хангаагүй, утаа их ялгаруулж буй тээврийн хэрэгслийн засвар үйлчилгээг тогтмол хийж байна.

Зураг 10. Машин техникт хяналт хийж буй байдал

3.1.2 Агаар бохирдуулагч эх үүсвэрийг 4 цэг дээр агаарын тоосжилтын хэмжилтийг ОХШХ-т заасны дагуу шилжүүлэх

Ус цаг уур, орчны шинжилгээний төв лабораторид Агаар шинжилгээг 2025 оны 08 дугаар сарын 20-нд ажилчдын кемп, Карьерийн орчинд 2025 оны 08 дугаар сарын 25-нд Тээврийн зам, төслийн талбайд нийт 4 цэг дээр шинжилгээ өгсөн. MNS 4585:2016 стандарттай харьцуулахад хүлцэх хэмжээнээс давсан тохиолдол байхгүй байна.

УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

АГААРЫН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Дугаар: 2025/09
Захиалагч: Тост нутаг ХХК
Сорьц авсан газар: 1-р Квч Сэртэн гэх газар
Дараалал тодорхойлолт: Өлзийт сум
Сорьц авсан огноо: 2025.08.25
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: Д.Дэвжидмаа /БСОШП-ийн инженер/
Шинжилгээний аргын стандарт: MNS17.2.5.12.2021
DUJSTRAK8530
02
Шинжлэгчийн код: 2025.08.21
Шинжилсэн огноо: 02
Хуудасны тоо: 1/1

ШИНЖИЛГЭЭ ХҮНСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

№	Сорьц авсан цэг	Хэрвэл нэгж	PM-2.5	Нийт тоос	Хүхэрлэгтэй (SO ₂)	Азотын исэл (NO _x)
01	Хиймэлдөмбөг	мг/м ³	0.013	0.022	0.015	0.023
02	Карьерийн орчин	мг/м ³	0.010	0.025	0.013	0.021
ЗДХ			MNS4585:2016	60	0.450	0.200

Тайлбар: Хүхэрлэгтэй исэлт хэмжээг (SO₂) үзүүлэлтэд оруулах шаардлага байхгүй. Азотын исэл (NO_x) үзүүлэлтэд оруулах шаардлага байхгүй. МНС17.2.5.12.2021 стандартыг хянах үед хэрэглэж байгаа стандартыг харуулав. Агаарын чанарын Төлвийн орчныг шалдлага MNS4585:2016 стандарттай харьцуулахад PM-2.5, Хүхэрлэгтэй (SO₂), Азотын давсар исэл (NO_x) стандарт агууламжаас давсангүй байна.

ХУУЦУУЛГАЧИЙН ДАМЬ: Ч.ОЮУНЧИМЭГ
ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН: ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР Д.ДЭВЖИДМАА
ХЯНАЖ БАТААВ АЖУУРСАН: ЛАБОРАТОРИЙН ЗӨХИӨН Д.АЖВАННАМИЛ

УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

АГААРЫН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Дугаар: 2025/09
Захиалагч: Тост нутаг ХХК
Сорьц авсан газар: 1-р Квч Сэртэн гэх газар
Дараалал тодорхойлолт: Өлзийт сум
Сорьц авсан огноо: 2025.08.20
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: Д.Дэвжидмаа /БСОШП-ийн инженер/
Шинжилгээний аргын стандарт: MNS17.2.5.12.2021
DUJSTRAK8530
02
Шинжлэгчийн код: 2025.08.21
Шинжилсэн огноо: 02
Хуудасны тоо: 1/1

ШИНЖИЛГЭЭ ХҮНСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

№	Сорьц авсан цэг	Хэрвэл нэгж	PM-2.5	Нийт тоос	Хүхэрлэгтэй (SO ₂)	Азотын исэл (NO _x)
01	Бутлуур	мг/м ³	0.113	0.022	0.015	0.023
02	Хөгждэн сан	мг/м ³	0.110	0.025	0.013	0.021
ЗДХ			MNS4585:2016	60	0.450	0.200

Тайлбар: Хүхэрлэгтэй исэлт хэмжээг (SO₂) үзүүлэлтэд оруулах шаардлага байхгүй. Азотын исэл (NO_x) үзүүлэлтэд оруулах шаардлага байхгүй. МНС17.2.5.12.2021 стандартыг хянах үед хэрэглэж байгаа стандартыг харуулав. Агаарын чанарын Төлвийн орчныг шалдлага MNS4585:2016 стандарттай харьцуулахад PM-2.5, Хүхэрлэгтэй (SO₂), Азотын давсар исэл (NO_x) стандарт агууламжаас давсангүй байна.

ХУУЦУУЛГАЧИЙН ДАМЬ: Ч.ОЮУНЧИМЭГ
ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН: ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР Д.ДЭВЖИДМАА
ХЯНАЖ БАТААВ АЖУУРСАН: ЛАБОРАТОРИЙН ЗӨХИӨН Д.АЖВАННАМИЛ

Зураг 11. Агаарын шинжилгээний дүн

3.1.3 Тээврийн хэрэгслийн хурдны хяналтыг мөрдөж ажиллах, хурд хязгаарлах тэмдэг тэмдэглэгээг тавьж өгөх, засж сайжруулж байх

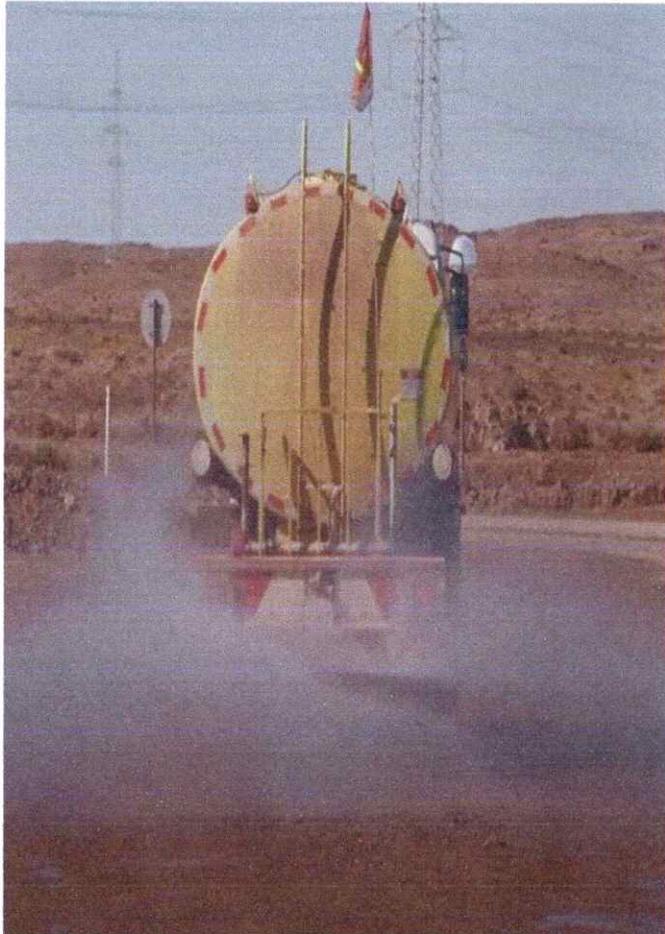
Уурхайн ажлын талбарын орчимд 20км/цаг, төслийн талбайд 40 км/цаг дээд хурдтай явахыг зөвшөөрдөг. Иймд хурдны дээд хязгаарыг заасан 5км/цаг, 10км/цаг, 20км/цаг тэмдгүүдийг байршуулсан.

Зураг 12. Хурдны хязгаарлалтыг заасан тэмдэг

3.1.4 БОНБУ-д тусгасан дотоод болон гадаад тээврийн замаас үүсэх тоосжилтийг бууруулах арга хэмжээнүүдийг /тоос дарагч бодис, төхөөрөмж, усалгаа, ажлын талбай болон замыг урьдчилан бэлтгэх/ авч хэрэгжүүлэх салхи ихтэй хуурайшилттай үед онцгой анхааралтай нэмэлт арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлэх

Уурхайн дотоод зам болон кемп, уурхайн карьерын замаас үүсэх тоосжилтыг бууруулах зорилгоор замыг тогтмол усалж байна. 14 хоног тутамд усалгаа хийдэг бөгөөд бүртгэлийг хөтөлдөг.

Тост нутаг ХХК-ийн орчинд усалгаа хийх зуваарь

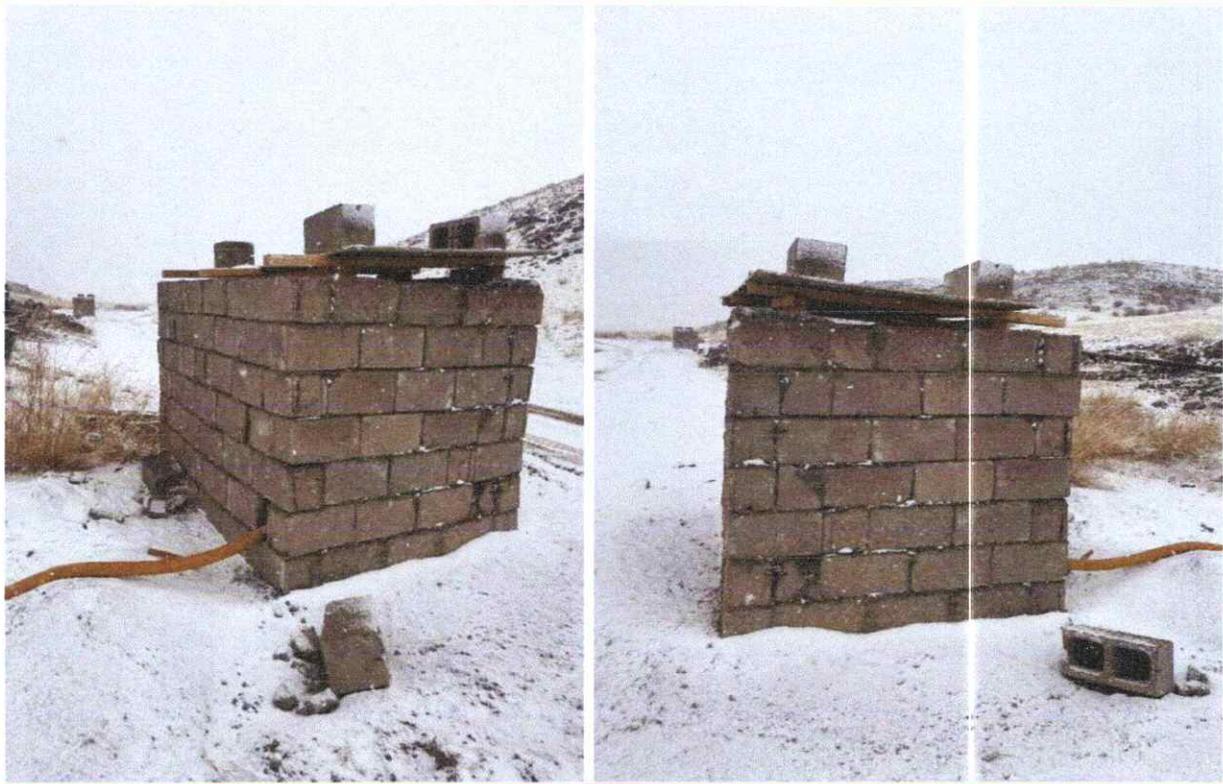
№	Усалгаа хийх зуваарь	Тээврийн хэрэгслийн улсын дугаар	Он сар өдөр	Хяналт тавьж ажилласан байгаль орчны мэргэжилтэн
1	2025.07.14	907334K	2025.07.14	Амгунзу
2	2025.07.17	907334K	2025.07.17	Амгунзу
3	2025.08.01	907334K	2025.08.01	Амгунзу
4	2025.09.04	907334K	2025.09.04	Амгунзу
5	2025.09.16	907334K	2025.09.16	Амгунзу
6	2025.10.08	907334K	2025.10.08	Амгунзу
7				
8				
9				

Зураг 13. Зам усалгаа, усалгааны бүртгэл

3.2 Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ

3.2.1 Ус хангамжийн эх үүсвэрээс 50 м доошгүй зайд эрүүл ахуйн хориглолтын бүс, 200м доошгүй зайд эрүүл ахуйн хязгаарлалтын бүсийг тогтоож мөрдөж ажиллах

Төслийн талбайд ус хангамжийн гүний худаг 2-ыг ашиглаж байгаа бөгөөд ус хангамжийн эх үүсвэрийн эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийг мөрдөж ажилладаг. Эрүүл ахуйн бүсийн мэдээлэл бүхий самбарыг байршуулсан. Гадна талаар хамгаалах байгууламжийг барьсан.

Зураг 14. Ус хамгамжийн эрүүл ахуйн бүс

3.2.2 Зуны улиралд аадар борооны үед үер болох нөхцэлтэй тул уурхай, овоолго зам талбай усанд автаж болзошгүй усаар зөвөөрлөгдсөн гүний болон гадаргын үс бохирдож болзошгүй тул үерийн үснаас хамгаалах хамгаалалтын далан шуудуу барих арга хэмжээ авах

Уурхайн зам талбайд усанд автаж болзошгүй газруудад хамгаалалтын далан шуудууг барьсан.

Зураг 15. Хамгаалалтын далан хийж буй байдал

3.3.3 Унд ахуйн хэрэглээнд ашиглах усыг арвилан хэмнэх, ус хэмнэлтийн менежментийн хэрэгжүүлэх, гүний худагт тоолуур суурилуулах

Гүний худагт тоолуур суурилуулсан.

Зураг 16. Тоолуур суурилуулсан

3.3.4 Ус хэмнэх технологи хэрэгжүүлэх /ариун цэврийн эрөөнд ус хэмнэдэг сантехникийн төхөөрөмжүүдийг суурилуулах/

Ариун цэврийн өрөө хийгдээгүй. MNS5924:2015 стандартын дагуу хөрсөнд нэвчихгүй нийтийн ариун цэврийн байгууламжийг хийсэн.

Зураг 17. Кольцо суурилуулалт

Зураг 18. MNS5924:2015 стандартын дагуу хөрсөнд нэвчихгүй ариун цэврийн байгууламж

3.3.5 Ус ашиглах дүгнэлт, гэрээг байгуулж ажиллах. Төсөл хэрэгжүүлэгч нь "Усны тухай хууль"-ийн 28,4-р зүйлд зааснаар "Ус ашиглуулах дүгнэлт"-ийг Усны газар, аймгийн байгаль орчны албанаас гаргуулна. Ус ашиглах дүгнэлтийг үндэслэн ус ашиглах зөвшөөрлийг Сумын Засаг даргатай холбогдох гэрээг байгуулж ажиллах шаардлагатай.

Бөөнцагаан -Орог нуурын сав газрын захиргааны 2025 оны 08 дугаар сарын 04-ны өдрийн А/29 дугаар захирамжаар ус ашиглах зөвшөөрөл олгосон.

БООНЦАГААН-ОРОГ НУУРЫН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ ДАРГАЙН ГЭМЭЭЛ

Тост нутаг ХХК-д ус ашиглах зөвшөөрөл олгох тухай

Усны тухай хуулийн 17 дугаар зүйл 17.1.10 дахь заалт, 28 дугаар зүйл 28.6 дахь заалт, 29 дүгээр зүйлийн 29.1 дэх заалт, Монгол Улсын Засгийн Газрын Хэрэгжүүлэгч агентлаг Усны газрын 2025 оны 07 дугаар сарын 08-ны өдрийн Е-2506-000341 дугаартай дүгнэлтийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

- 1.Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын нутаг дахь "Сэртэн" нэртэй MV-022824 тоот тусгай зөвшөөрлийн дугаартай алтны шороон ордыг ил аргаар олборлох төсөл нь 2025 онд нийт 74,501.0 шоо метр ус ашиглахыг "Тост нутаг" ХХК-д зөвшөөрсүгэй.
- 2.Ус ашиглах гэрээг байгуулж дүгнэх, эрх үүргийг мөрдөж ажиллахыг Уул уурхай, эрчим хүчний ус ашиглалт хариуцсан мэргэжилтэн (Ц.Доржнамжин), "Тост нутаг" ХХК-ий захирал (Баатар)-д тус тус даалгасугай.
- 3.Усны ашиглах боломжит нөөц, ус ашиглалтын байдал, үйл ажиллагааны явцад хяналт тавьж ажиллахыг Гадаргын усны нөөц, судалгаа шинжилгээний асуудал хариуцсан ахлах мэргэжилтэн (Г.Нансалмаа)-д үүрэг болгосугай.
- 4.Ус ашиглах зөвшөөрөл авч гэрээ байгуулсан улсын тэмдэгтийн кураамж 260,000 (Хоёр зуун жаран мянга) төгрөгийг Төрийн сангийн 100030000941 дансанд төвлөрүүлэх, холбогдох мэдээ тайлан, гэрээний биелэлтийг 2025 оны 11 дүгээр сарын 01-ний дотор ирүүлэхийг "Тост нутаг" ХХК-ий захирал (Баатар)-д даалгасугай.
- 5.Ус ашиглах зөвшөөрлийг гэрээний хамт аймгийн Татварын хэлтэс, Өлзийт сумын Засаг даргын Тамгын газарт тус тус хүргүүлж, төлбөр хураамжийн төвлөрүүлэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Усны чанар экологи, төлбөрийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн (Л.Энхотгох)-д үүрэг болгосугай.

УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ

2025 оны 08 дугаар сарын 07 Дугаар 11 Номлон

НЭГ. Ерөнхий зүйл

Усны тухай хуулийн 28 дугаар зүйл нь 28.4, 28.6, 28.7, 29 дүгээр зүйлийн 29.1-дэх заалт, Монгол Улсын Засгийн Газрын Хэрэгжүүлэгч агентлаг Ус газрын 2025 оны 07 дугаар сарын 08-ны өдрийн Е-2506-000341 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт, Бөөнцагаан-Орог нуурын сав газрын захиргааны 2025 оны 08 дугаар сарын 04-ний өдрийн А/29 тоот тушвалаар олгосон ус ашиглах зөвшөөрлийг үндэслэн:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж: Бөөнцагаан-Орог нуурын сав газрын захиргааны мэргэжилтэн Цэцэгмаа овогтой Доржнамжин

Ус ашиглагчийг төлөөлж: "Тост нутаг" ХХК-ий захирал Төмөр овогтой Баатар нар ус ашиглах талаар тохиролцон зөвхөн гэрээг 2025 оны 11 дүгээр сарын 01-ний өдрийг хүртэл хугацаатайгаар байгуулж

ХОЕР. Гэрээний нөхцөл

- 2.1 Ус ашиглах зориулалт: Хүн амын унд а-ий, үйлдвэрийн хэрэгцээ
- 2.2 Ашиглах усны хэмжээ – 74,501 0м³
 - 2.2.1 Ашиг олох зориулалтаар үйлдвэр лэл үйлчилгээ-675 0м³
 - 2.2.2 Хүдэр боловсруулахад - 70,266 (м³)
 - 2.2.3 Зам талбайн тосжилт дарахад - 1,350 0 м³
 - 2.2.4 "Тарбум мод" үндэсний хөдөлгөө - 180 0 м³
 - 2.2.5 Эргэлтийн усан санг нэг удаа дүүргэх – 2,000 0 м³
- 2.3 Усны чанар найрлага: Үнд ахуйн уснд гидрохимийн шинжилгээ хийлгэж, шинжилгээний хариуг уялрал гутамд Сав газрын захиргаанд ирүүлж

Шинжлэх ухааны академи тээвэр-геоэкологийн хүрээлэн, усны шинжилгээний лабораторийн дүнгээр

Стандарт	Дээжний байршил	Х.нэг	Лабораторийн сорилтын дүн, мг
MPS 0900 2016	Худя	Сl	57.2
		SO ₄	328.0
		NO ₃	0.0
		NO ₂	20.0
		CO ₃	0.0
		HCO ₃	317.2
		Ерөнхий хатуулаг	11.57
	ЕС	1412cm	

Зураг 19. Ус ашиглах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл

3.3.6 Бохир нугурын цооногийн орчны газрыг тэгшилж, хүр борооны ус, чийг шүүрч нэвчихээс сэргийлж гадаргын урсац зайлуулах суваг татах

Бохир нуурын орчимд хур борооны ус, чийг шүүрч нэвчихээс сэргийлж гадаргын урсац зайлуулах ажлыг хийсэн.

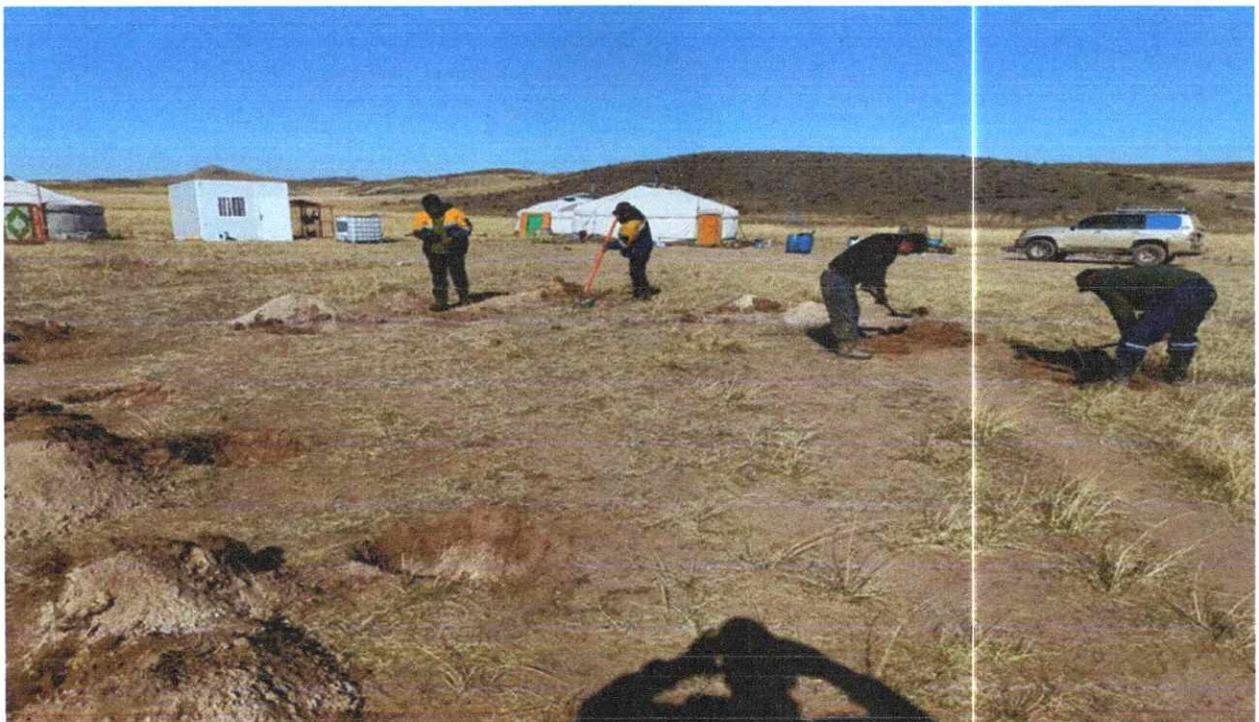

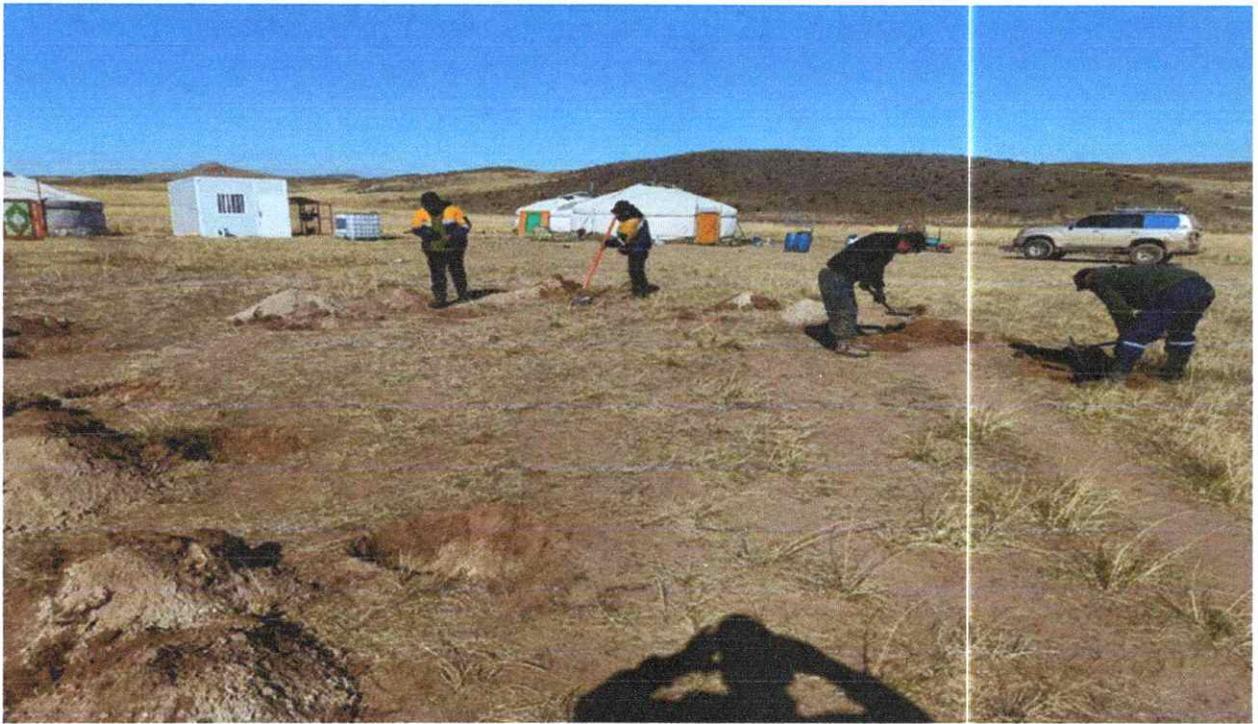
Зураг 20. Гадаргын урсац зайлуулах суваг

3.3 Хөрс, газрын гадаргад үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ

3.3.1 Барилга байгууламжийн гадна талбайд ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх, орчныг цэвэр байлгах

Тусгай зөвшөөрлийн талбайн хүрээнд уурхайн 2 ээлжийн нийт ажилчид бүх нийтийн хог цэвэрлэгээг хуваарийн дагуу хийдэг бөгөөд өдөр бүр ажлын байрны эмх, цэгц сайжруулах цэвэрлэгээг хийж хэвшсэн.

Зураг 21. Кемпийн талбайд мод тарьж буй ажлын явц

ИХ ЦЭВЭРЛЭГЭЭНИЙ ХУВААРЬ

№	Их цэвэрлэгээ хийх цэгүүд	Даваа	Мягмар	Лхагва	Пүрэв	Баасан
1	Гал тогоо					
2	Амрах байр					
3	Амрах гэр					
4	Гадна 00					
5	Гадна орчны цэвэрлэгээ					
6	Цэвэрлэгээ хариуцан зохион байгуулсан ажилтан	Д.Энхтү	Б.Энхтү	Д.Энхтү	Д.Энхтү	Д.Энхтү

ИХ ЦЭВЭРЛЭГЭЭНИЙ ЗУВААРЬ

№	Их цэвэрлэгээ хийх цэгүүд	Даваа	Мягмар	Лхагва	Пүрэв	Баасан
1	Гал тогоо					
2	Амрах байр					
3	Амрах гэр					
4	Гадна 00					
5	Гадна орчны цэвэрлэгээ					
6	Цэвэрлэгээ хариуцан зохион байгуулсан ажилтан	Д.Энхтү	Б.Энхтү	Д.Энхтү	Д.Энхтү	Д.Энхтү

Зураг 22. Их цэвэрлэгээний бүртгэл

3.3.2 Тээврийн хэрэгслийн болон явган хүний зам, зогсоол байгуулах, хаалт хамгаалалт хийх

Уурхайн кемпийн бүсэд авто машин зогсох зогсоол болон явган хүний замыг хийсэн.

Зураг 23. Авто машины зогсоол, цугларах цэг, явган хүний замын зураг

3.3.3 Хөрсөн орчны мониторинг судалгаа хийх

Нийт 4 цэгт бүрэн бичиглэл хийж зүйлийн бүрэлдэхүүн, ургамлан бүрхэвч, биомасс зэргийг тодорхойллоо.

Төслийн талбай болон тухайн орчмын нутаг дэвсгэр нь ургамлын экологи, тархах ургамлан нөмрөгөөрөө цөлөрхөг хээрийн ургамалжилтай бөгөөд бүхэлдээ 2 хэв шинжид хамаарах 2 хэвшил, 2 бүлгэмдэл тархсан байна.

Хүснэгт 3. Ургамалжилтын ангилал

Хэвшинж	Хэвшил	Бүлгэмдэл
Нам толгодын ургамалжил	Үетэнт	Чулуусаг алаг өвс-үетэнт
тэгш тал, хөндийн ургамалжил	Үетэнт	Таана - хялганат
		Хазаар өвст
Эвдэрсэн газрын ургамалжил		

Судалгааны цэг -1

Чулуурхаг толгодын ургамалжил

Зураг 24.Мониторонгын цэг

Тус талбай нь төслийн талбайн өмнөд хэсгээр нам толгодын орой, дээд чулуурхаг хэсгээр тархах бөгөөд цөлөрхөг хээрийн чулуусаг алаг өвс-үетэнт бүлгэмдэлтэй, тусгагийн бүрхэц 16%, чулууны бүрхэц 35%, 13 зүйлийн ургамал (бичиглэл-1) бүртгэгдсэн, өвлийн ургац 0,2 ц/га байсан. Өвслөг ургамлын хагд 5 см өндөртэй ургаж байсан. Зонхилогч ургамлын хувьд үетнээс саман ерхөг, нангиад түнгэ, говийн хялгана, сайрын хялгана, алаг өвснөөс говийн ганга, алтан түмэнтана, улалж, аммоний сэдэргэнэ, бүхэл навчит багдай, агь, цөөн наст ургамлаас толгодын будраа ургана. Бэлчээрийн талхагдал их.

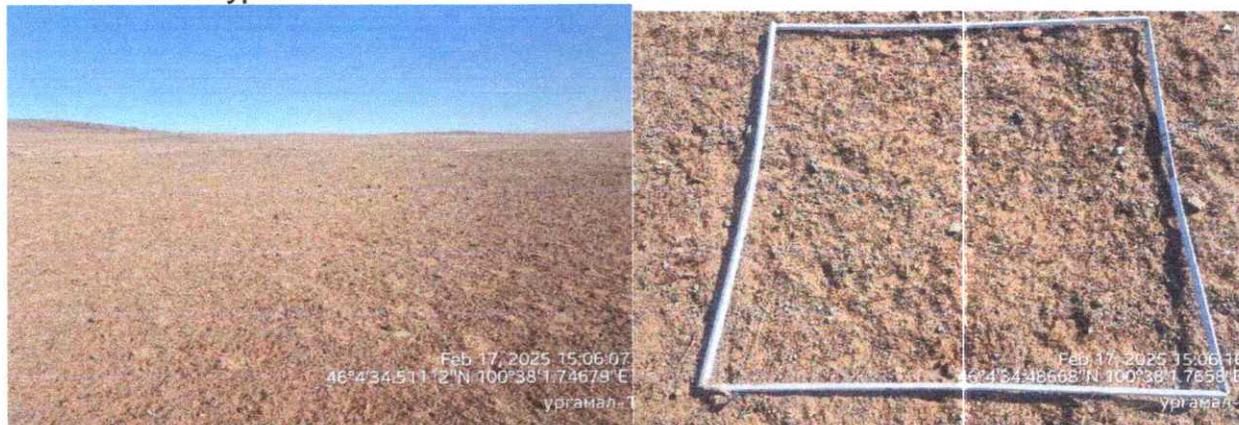
Хүснэгт 4. Бичиглэл -1

Ургамлын зүйлийн бүрдэл					
№	Ургамлын латин нэр	Ургамлын монгол нэр	Бүрхэц, %	ангила а	Ашигт ургамал

1	<i>Agropyron cristatum</i>	Монгол ерхөг	1	бэлчэ эр	элбэг
2	<i>Thymus gobicus</i>	Говийн ганга	10	бэлчэ эр	элбэг
3	<i>Arenaria capillaris</i>	Дэвхэргэн хурданцагаан	1	дүүргэ гч	элбэг
4	<i>Artemisia frigida</i>	Агь		бэлчэ эр	элбэг
Ургамлын зүйлийн бүрдэл					
5	<i>Chamaerhodos altaica</i>	Алтайн түмэн тана		дүүргэ гч	элбэг
6	<i>Carex stenophylioides</i>	Нарий навчит улалж		бэлчэ эр	элбэг
7	<i>Cleistogenes soongorica</i>	Зүүнгарын хазааргана	1	бэлчэ эр	элбэг
8	<i>Veronica incana</i>	Буурал гандбадраа		бэлчэ эр	элбэг
9	<i>Dontostemon integrifolius</i>	Бүхэл навчит багдай		бэлчэ эр	
10	<i>Leymus chinensis</i>	Нангиад түнгэ		бэлчэ эр	элбэг
11	<i>Salsola collina</i>	Толгодын будраа		бэлчэ эр	элбэг
12	<i>Stipa glauca</i>	Сайрын хялгана	2	бэлчэ эр	элбэг
13	<i>Stipa gobica</i>	Говийн хялгана		бэлчэ эр	элбэг

Судалгааны цэг -2

Тэгш талын ургамал

Зураг 25. Таана – хялганат бүлгэмдэл

Тус талбай нь тэгш хөндийгөөр тархах таана - хялганат бүлгэмдэлтэй, тусгагийн бүрхэц 17%, 13 зүйлийн ургамал (бичиглэл-2) бүртгэгдсэн, ургац 0,5 ц/га байсан. Өвслөг ургамлын 5 см өндөртэй ургаж байсан. Зонхилогч ургамлын хувьд үетнээс түнгэ, крыловын хялгана, сайрын хялгана, зүүнгарын хазаар өвс, алаг өвснөөс таана, ширэг улалж, аммонний сэдэргэнэ, бүхэл навчит багдай, агь, цөөн наст ургамлаас арзгар согсоолж, үмхий шарилж ургана. Бэлчээрийн талхагдал их.

Хүснэгт 5. Бичиглэл -2

Ургамлын зүйлийн бүрдэл					
№	Ургамлын латин нэр	Ургамлын монгол нэр	Бүрхэц, %	ангилал	Ашигт ургамал
1	<i>Agropyron cristatum</i>	Саман ерхөг		бэлчээр	элбэг
2	<i>Artemisia adamsii</i>	Үмхий шарилж	1	дүүргэгч	элбэг
3	<i>Artemisia frigida</i>	Агь	1	бэлчээр	элбэг
4	<i>Astragalus galacities</i>	Шүдэн цагаан хунчир	1	бэлчээр	элбэг
5	<i>Carex duriuscula</i>	Ширээг улалж		бэлчээр	элбэг
6	<i>Carex stenophylla</i>	Нарийн навчит улалж		бэлчээр	элбэг
7	<i>Cleistogenes soongorica</i>	Дэрвээн хазаар өвс	1	бэлчээр	
8	<i>Convolvulus ammonii</i>	Аммоний сэдэргэнэ		бэлчээр	элбэг
9	<i>Heteropappus hispidus</i>	Арзгар согсоолж		бэлчээр	
10	<i>Leymus chinensis</i>	Нангуад түнгэ	1	бэлчээр	элбэг
11	<i>Stipa glauca</i>	Сайрын хялгана	5	дүүрэн	
12	<i>Stipa krylovii</i>	Шивээт хялгана	2	бэлчээр	элбэг
13	<i>Allium polyrhizum</i>	Таана	5	бэлчээр	элбэг

Судалгааны цэг -3

Зураг 26. Хазаар өвст

Тус талбай нь тэгш хөндийгөөр тархах хазаар өвст бүлгэмдэлтэй, тусгагийн бүрхэц 45%, 14 зүйлийн ургамал (бичиглэл-3) бүртгэгдсэн, ургац 0,9 ц/га байсан. Өвслөг ургамлын 5 см өндөртэй ургаж байсан. Зонхилогч ургамлын хувьд үетнээс

гялгар дэрс, нангиад түнгэ, крыловын хялгана, сайрын хялгана, зүүнгарын хазаар өвс, алаг өвснөөс бүнгийн цахилдаг, таана, ширэг улалж, утсан улалж, агь, цөөн наст ургамлаас арзгар согсоолж, үмхий шарилж, толгодын будраа ургана. Бэлчээрийн талхагдал их.

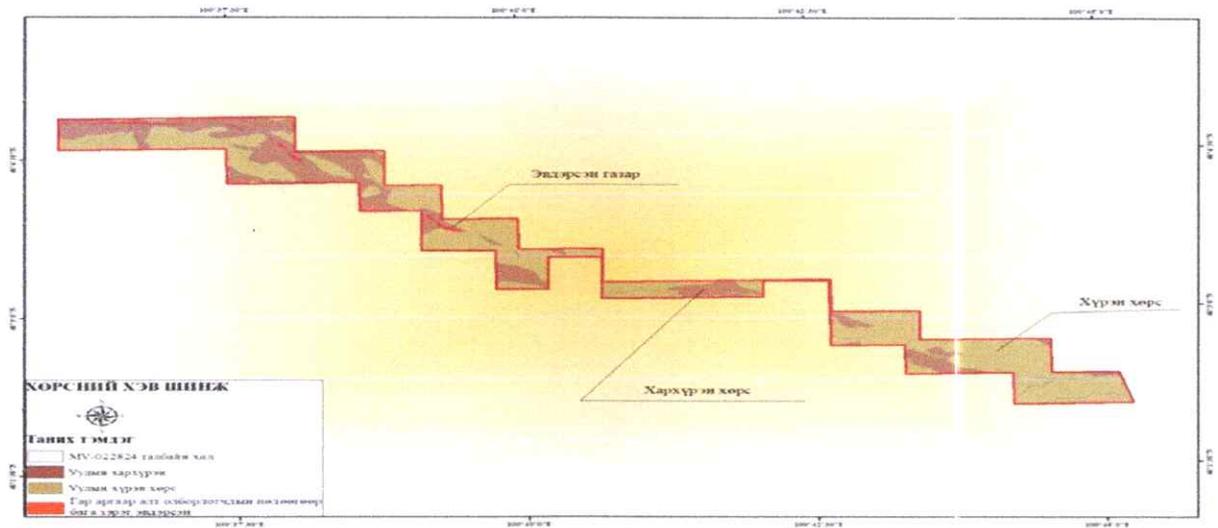
Хүснэгт 6. Бичиглэл -3

Ургамлын зүйлийн бүрдэл					
№	Ургамлын латин нэр	Ургамлын монгол нэр	Бүрхэц, %	ангила а	Ашигт ургамал
1	<i>Artemisia adamsii</i>	Үмхий шарилж	1	дүүргэгч	элбэг
2	<i>Artemisia frigida</i>	Агь		бэлчээр	элбэг
3	<i>Achnatherium splendens</i>	Гялгар дэрс	1	бэлчээр	
4	<i>Carex duriuscula</i>	Ширэг улалж	10	бэлчээр	элбэг
5	<i>Carex stenophylla</i>	Нарийн навчит улалж		бэлчээр	элбэг
6	<i>Cleistogenes soongorica</i>	Дэрвээн хазаар өвс	30	бэлчээр	элбэг
7	<i>Iris bungeana</i>	Бүнгийн цахилдаг		бэлчээр	элбэг
8	<i>Heteropappus hispidus</i>	Арзгар согсоолж		бэлчээр	
9	<i>Leymus chinensis</i>	Нангиад түнгэ	1	бэлчээр	элбэг
10	<i>Stipa glauca</i>	Сайрын хялгана	1	дүүргэгч	
11	<i>Stipa krylovii</i>	Шивээт хялгана		бэлчээр	элбэг
12	<i>Allium polyrhizum</i>	Таана	1	бэлчээр	элбэг
13	<i>Caragana leucophloe</i>	Цагаан харгана		бэлчээр	элбэг
14	<i>Salsola collina</i>	Толгодын будраа		дүүргэгч	элбэг

3.3.4 Төслийн талбайн ургамалжлын өнөөгийн төлөв байдал

Судалгааны талбай нь нийт лицензийн хүрээнд 687.13 га бөгөөд талбайн хүрээнд нам уул, ухаа гүвээ болон тэдгээрийн хоорондох хөндий, хуурай сайр бүхий д.т.д 1750-1990 м өндөртэй газарт байрлана. Судалгаанд хамрагдсан талбайд Монгол орны хөрсний ангиллаар Хархүрэн болон Хүрэн хөрсний дэд хэв шинжид багтах чулуурхаг нимгэн Хүрэн ба сайргархаг, элсэрхэг Хархүрэн төрлийн хөрснүүд дангаараа болон бүрдэл байдлаар тархсан байна. Эдгээр хөрс нь ерөнхий үржил шимийн түвшин багаас дунд зэрэг, шимт үе давхарга нь нимгэн (0-40 см), хэврэг бөөмөрхөг болон үйрмэг бүтэцтэй, механик нөлөөлөлд тэсвэр бага, байгалийн аясаараа нөхөн сэргэх чадамж сулавтар байдаг онцлогтой. Мөн сайргархаг, том

ширхэгтэй элсний агууламж өндөртэй байна. Хөрсний үе давхарга нь ихэвчлэн А-Вса-Сса гэсэн дараалалтай, хөрсний дээд үе давхаргын (0-30 см) ялзмагийн агууламж дээд үе давхаргад 1.2-2.6%, доод үе давхарга карбонатжилттай, урвалын орчин 8.0-8.9 буюу дунд зэргээс хүчтэй шүлтлэг, хялбар уусах давсжилт бага буюу 0.05-0.31 dS/m байна. Хөрсний ширхгийн бүрэлдэхүүнд том ширхэгтэй элсэн фракц зонхилсон элсэнцэр бүрэлдэхүүнтэй байна. Нөлөөлөлд өртөөгүй ердийн хөрсний өнгөн үе давхарга дахь хортой болон био-идэвхт хүнд металлын агууламж стандартын хүлцэх агууламжаас ноцтой хэтэрсэн тохиолдол байхгүй хэвийн түвшинд байна.

Зураг 27. Хөрсөн бүрхэвч

Зураг 28. Хөрсний дээж авч буй байдал

3.3.5 Төслийн хог хаягдлыг орон нутгаас зөвшөөрсөн цэгт хаяж зайлуулах

Өлзийт сумын Засаг даргын тамгын газраас кемп байгуулах болон энгийн хог хаягдал түр цуглуулан хадгалах цэг байгуулах зөвшөөрөл авсан. Мөн “Хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх” гэрээний дагуу байгуулсан. Уг гэрээний дагуу э Өлзийт сумруу энгийн хог хаягдлыг шилжүүлдэг.

ХОГ ХАЯГДАЛ ЦУГЛУУЛАХ, ТЭЭВЭРЛЭХ, ТАЛААРХ ГЭРЭЭ

2025 оны 09 дүгээр сарын 01 № Улаан-Уул

Нэг: Нийтлэг үндэслэл.

1.1 Энэхүү гэрээний зорилго нь Сумын Засаг даргын тамгын газраас ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх, устгах талаар иргэн, байгууллага, аж ахуйн нэгжтэй харилцан тохиролцооны үндсэн дээр холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд ажил гүйцэтгэх гэрээг байгуулах, хэрэгжүүлэх, дүнтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2 Энэ гэрээний эрх зүйн үндэслэл нь Монгол Улсын иргэний хуулийн 343 - 346, 350-353, 355-р зүйлийн заалтууд Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын хуралдааны 2022 оны 06 дугаар сарын 03-ны өдрийн 08/20 дугаар тогтоолыг үндэслэсэн болно.

Хоёр: Гэрээ байгуулагч талууд.

Нэг талгаас: /Захиалагч/ “Тост нутаг” ХХК /6663931/ байгууллагын регистэртэй, Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын 1 дүгээр багт уул уурхайн үйл ажиллагаа явуулж байгаа.

Нөгөө талгаас: /Гүйцэтгэгч/ Өлзийт сумын Засаг даргын тамгын газрыг төлөөлж Байгаль хамгаалагч албан тушаалтай Жамба овогтой Машбат нар харилцан тохиролцооны дагуу энэхүү гэрээг байгуулав.

Гурав: Захиалагчийн эрх, үүрэг.

3.1 Зориулалтын цагзас бусад газарт хог хаяхгүй байх.

3.2 Тухайн сумын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага бүр Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас баталсан хувь эмхэтгэлийн дагуу хог хаягдлын үйлчлэгчийн хураамж 100 000 мяг зуун мянган төгрөг/сарын бүрийн 25-ны дотор 100031400947 тоот дансанд тушаах.

3.3 Үүссэн хог хаягдлаа ангилан ялгаж, зориулалтын хогийн саванд хийх.

3.6 Ил задгай хог хаягдал шатаахгүй байх.

3.9 Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний төрлөөс хамаарч хог хаягдал төрөлжүүлэх, хог хаягдал, хадгалах түр цэг ажиллан хаях, хог хаягдлын талаарх мэдээллийг төрийн болон нутгийн захиргааны байгууллагод үнэн зөв мэдээлэх.

- 3.10 Иргэн аж ахуйн нэгж байгууллага ил орд орчмын 50м газрынхаа хог хаягдлыг цэвэрлэх болон хог хаягдлыг зайлуулах олон нийтийг хамарсан шилдэг оролцох үүрэгтэй.
- Дөрөв: Гүйцэтгэгчийн эрх, үүрэг.**
- 4.1 Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага өөрийн эзэмшил, өмчлөлийн барилгаа барих, бүүлгах, засварлах тохиолдолд гарах хог хаягдлыг хаях талаар урьдчилан гэрээ байгуулан зохиц төлбөрийг төлсний дараа хог хаягдлыг ачино.
- 4.2 Хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх үйл ажиллагааг бүртгэжүүлэх /хог зөвшөөрөлтийг хянах механизмтай болох/.
- 4.3 Хог хаягдлыг тээвэрлэх, аюулгүй ажиллагааны шаардлагыг хангаж битүүмжилсэн зориулалтын тээврийн хэрэгсэл эр хогийг тээвэрлэх.
- 4.4 Шатаах тослох материалын үнэ, сэлбэг авах төлбөрийг гүйцэтгэгч даанч.
- 4.5 Аж ахуйн нэгж байгууллагаас гарах хог хаягдлыг сард 1 ээс доошгүй удаа ачиж байх.
- Тав: Гэрээнээс үүсэх хариуцлага.**
- 5.1 Ажлын талбайд технологийн зөрчил гаргахгүй байх, зөрчилтэй холбоотой бий болсон хохирлыг буруутай этгээд хариуцна.
- Зургаа: Бусад зүйл**
- 6.1 Энэхүү гэрээ нь талууд гарын үсэг зурсан өдрөөс эхлэн он дуустал төгөлдөр болно.
- 6.2 Гэрээний хугацаа талууд гарын үсэг зурсан өдрөөс эхлэн он дуустал хугацаанд хүчинтэй байна.
- 6.3 Тухайн үед гэрээнд тусгагдаагүй болон нэмж оруулах, гэрээнд өөрчлөлт хийж шаардлагатай тохиолдолд хоёр тал харилцан тохиролцож шийдвэрлэнэ.
- 6.4 Энэхүү гэрээ нь хугацаа дууссан эхлэл Иргэний хуулийн 355-р зүйл, болон хуульд заасан бусад үндэслэлээр дүүсгавар болно.

ТОСТ НУТАГ ХХК
ГЕОЛОГИЙН
УТАС:89664072

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН

Б.ЭНХБАЯР

ӨЛЗИЙТ СУМЫН БАЙГАЛЬ
ХАМГААЛАГЧ
Ж.МАШБАТ
УТАС:89664157

Зураг 29. Хог хаягдал гэрээ

3.3.6 Авто машины зогсоол дээр асгарсан тос, тосолгооны материалыг тухай бүрд нь цэвэрлэж авах

Авто машины зогсоол дээр тос асгарсан тохиолдолд тухай цэвэрлэж авч байна.

Зураг 30. Авто машины зогсоол

3.3.7 Төлөвлөгөөнд тусгаагүй газар талбайд нөлөөлөл учруулахгүй байхаар уулын ажлын төлөвлөгөөний дагуу үйл ажиллагаа хянаж явуулах

2025 онд бодитой В нөөцийн 6 блок, боломжтэй С нөөцийн 2 блок тус тус ашиглаж нийт 82310м³ хөрс хуулж 23240м³ хүдэр олборлосон. нөхөн сэргээлтийн ажлыг дотоод овоолгоор хийсэн.

3.3.8 Уурхайн орчныг тэмдэгжүүлэх, хил хязгаарыг тогтооход

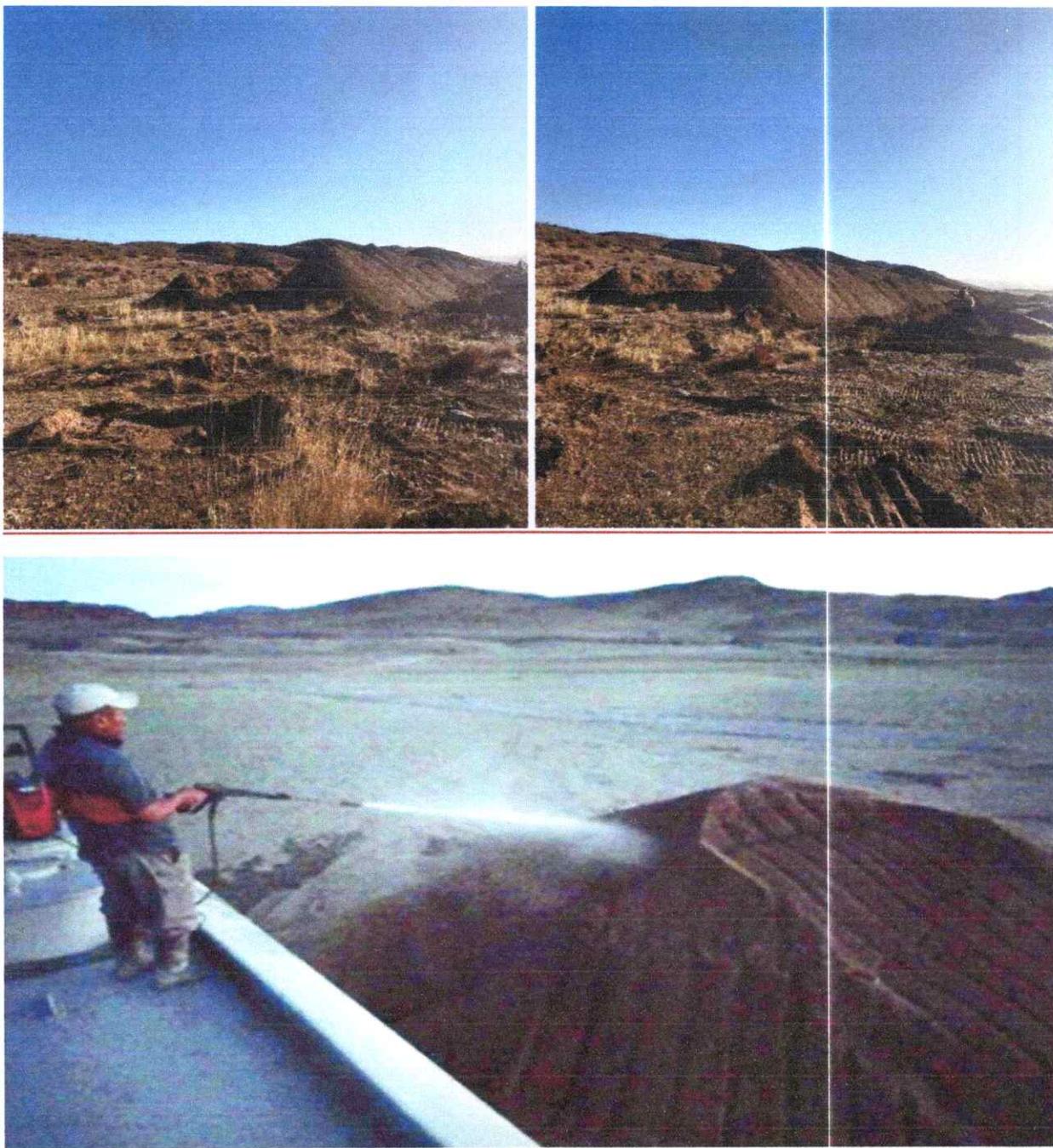
Уулын ажлын үед үүссэн технологийн зам, ачаа тээврийн замыг олон салаа зам үүсгүүлэхгүй байх тэмдэг, тэмдэглэгээг байршуулан дагаж мөрдөн ажиллаж байна.

Зураг 31. Уурхайн бүсийн тэмдэглэгээ

3.3.9 Үржил шимт хөрсийг хуулж, хуулж авсан шимт хөрсийг технологийн дагуу хадгалах

Хөрс сийрэгжихээс сэргийлж дээд болон хажуу гадаргууг хэлбэржүүлж, шимт хөрсийг салхинд хийсэх, усанд урсах, бохирдох зэргээс хамгаалах ажлыг зохион байгуулж байна.

Зураг 32. Шимт хөрсийн овоолго, усалгаа

3.3.10 Нефтийн бүтээгдэхүүн бүхий хаягдлыг байгаль орчинд халгүйгээр зайлуулах, бохирдсон хөрсийг тухай бүрд нь цэвэрлэж байх

Нефтийн бүтээгдэхүүн бүхий хаягдлыг байгаль орчинд халгүйгээр цэвэрлэж байна. Галын иж бүрэн хэрэгслийг байрлуулсан.

Зураг 33. Нефтийн бүтээгдэхүүний талбай

Шаардлагатай хэсгүүдэд асгарлт баригч дэвссэн.

Зураг 34. Дэвсэж буй байдал

[3.3.11 Олон салаа шороон зам үүсэх нөхцөлд хаах арга хэмжээ авах](#)

Уулын ажлын үед үүссэн технологийн зам, ачаа тээврийн замыг олон салаа зам үүсгүүлэхгүй байх тэмдэг, тэмдэглэгээг байршуулан дагаж мөрдөн ажиллаж байна.

Зураг 35. Тэмдэглэгээний зураг

3.4 Биологийн төрөл зүйлд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ

3.4.1 Шимт хөрсийг ургамалжуулж түр доторх ургал эрхтний нөөцийн хамгаалах

Тус уурхайн талбайн шимт хөрсний овоолгод эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах MNS 5916:2008 стандартын дагуу ургамалжуулж тарималжуулах ажлыг зохион байгуулсан. Шилмүүст, навчит модыг 4 метрийн зайтай сөөлжүүлэн тарьсан.

Зураг 36. Шимт хөрс

3.4.2 Биологийн аргаар нөхөн сэргээх талбайд бэлчээрийн идэмжит ургамлыг тарина.

Хөрс хуулалтын дараа нөхөн сэргээлтийн хэсэгт нэг болон олон настын үрийг 1x1 м² талбайд 10-20 гр-аар тооцож, үрийг 1-2 см-ийн гүнд суулгаж элсээр хучиж, шүршүүрээр усалж байна.

3.4.3 Уурхайн ухаш болон уурхайн талбайд зэрлэг амьтад болон мал амьтан унах гэмтэхээс сэргийлж хашаа хайс татах, шүүдүү далан босгох

Бохир нуурыг тойруулан мал амьтад унаж гэмтэхээс сэргийлж хашаа, хайлс татсан.

Зураг 37. Бохир нуурын хашаа

3.4.4 Төслийн талбай орчимд шувууний суудал хийж байрлуулах, нурж эвдэрсэн тохиолдолд засварлах

Төслийн талбайд шувууны суудал 2 ширхэг хийж байрлуулсан.

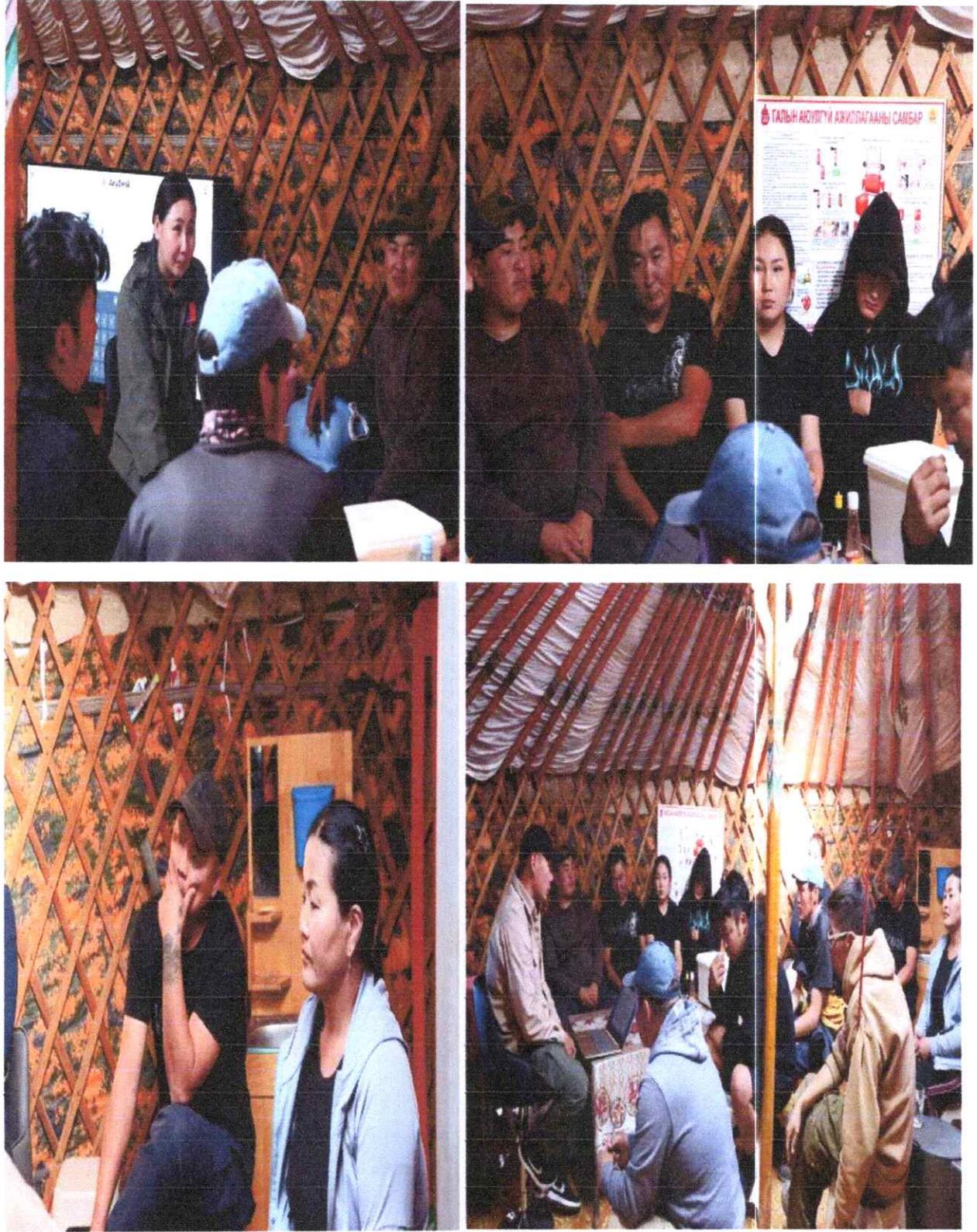

Зураг 38. Шувууны суудал

3.3.5 Ажилчдыг хууль бусаар ан хийхгүй байхыг анхааруулах, хяналт тавих

Уурхайн 2 ээлжний ажилчдад Баянхонгор аймгийн Байгаль орчны газарт сургалт мэдээлэл, зөвлөн туслах үйчилгээ авах албан бичгийг хүргүүлсэн. Уг албан

бичгийн хүрээнд 2025 оны 10 дугаар сарын 01-ны өдөр тус газраас “Хууль бус ан агнуураас урьдчилан сэргийлэх” сургалтыг 18 ажилчидад хийсэн.

Зураг 39. Хууль бус ан агнуураас урьдчилан сэргийлэх” сургалт

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ЧИГЛЭЛЭЭР ЗОХИОН БАЙГУУЛСАН СУРГАЛТЫН БҮРТГЭЛ

2025 оны 10 дугаар сарын 02

№	Овог нэр	Нас	Хүйс	Утасны дугаар	Гарын үсэг
1	С. Шинэарх	37	Эр	8800 4120	
2	Г. Дамбаах	47	Эр	8800 4120	
3	Д. Дамбаах	38	Эр	8800 4120	
4	Х. Дамбаах	28	Эр	8800 4120	
5	Б. Дамбаах	43	Эр	8800 4120	
6	В. Дамбаах	44	Эр	8800 4120	
7	З. Дамбаах	25	Эр	8800 4120	
8	С. Дамбаах	25	Эр	8800 4120	
9	Т. Дамбаах				
10	Э. Дамбаах	39	Эр	8800 4120	
11	Т. Дамбаах				
12	Б. Дамбаах	37	Эр	8800 4120	
13	С. Дамбаах	33	Эр	8800 4120	
14	Д. Дамбаах	45			
15	Н. Дамбаах				
16	Б. Дамбаах	24	Эр	8800 4120	
17	М. Дамбаах	23	Эр	8800 4120	
18	А. Дамбаах	19	Эр	8800 4120	
19					
20					
21					
22					

Зураг 40. Сургалтын бүртгэлийн хуудас

3.5 Эрчим хүч

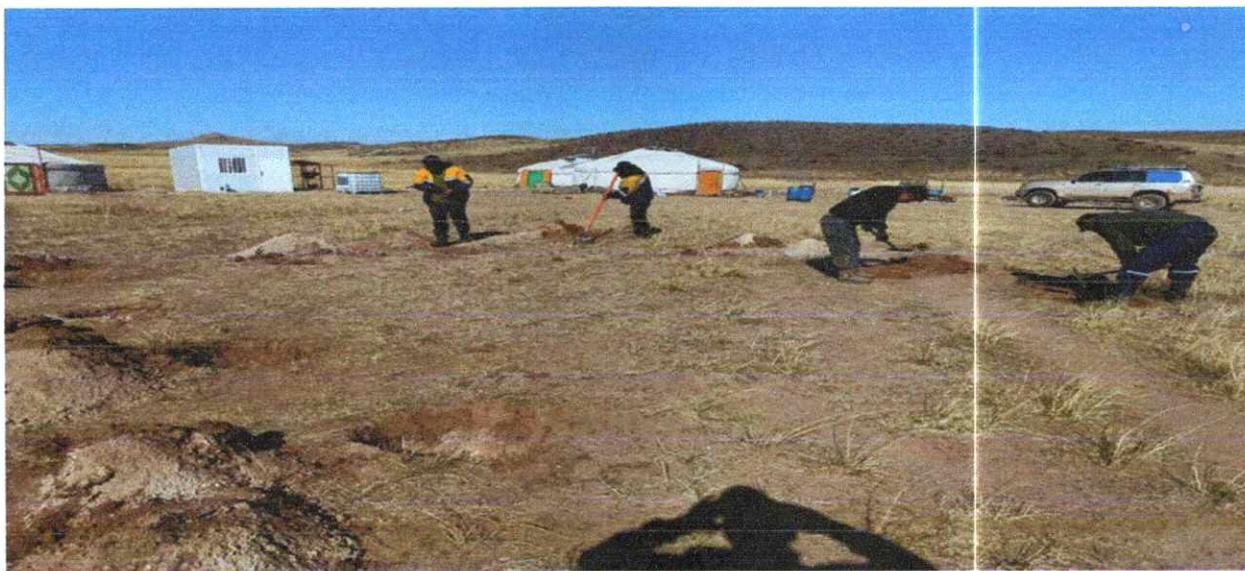
3.5.1 Цахилгаан эрчим хүчний хэмнэлттэй тоног төхөөрөмжийг сонгож хэрэглэх

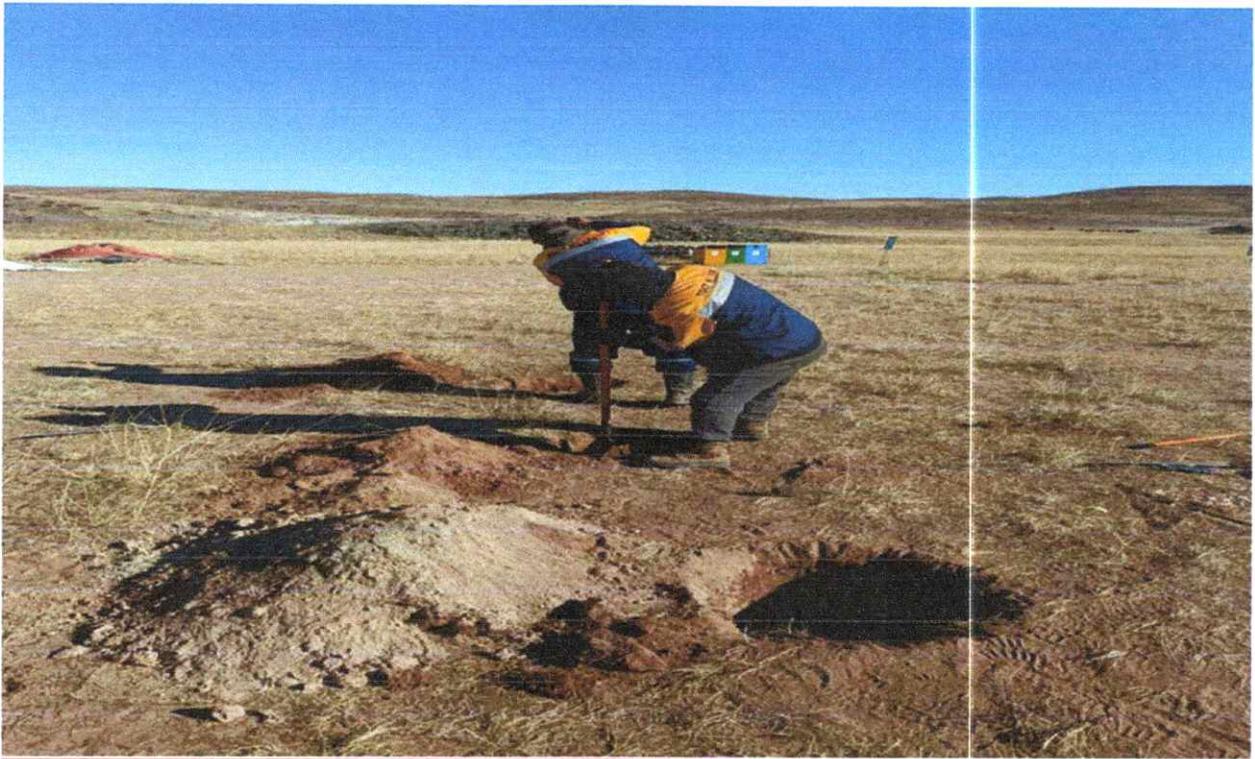
Цахилгаан эрчим хүчийг хэмнэх хүрээнд 2026 онд 2 дизель ажилладаг байсныг 1 дизель болгохоор төлөвлөж байна. Ингэснээр байгаль орчны бохирдлыг бууруулна.

БҮЛЭГ 4.НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

4.1.1 Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөн хүрээнд мод тарих

Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд кемпийн талбайд Улиас, Хайлаас тарьсан.

Зураг 41. Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд мод тарих ажлын явц

4.1.2 Мод тарих нүх бэлтгэх, багаж, техник хэрэгсэл

Уурхайн 2 ээлжний ажилчдад болон өдөр шөнийн ээлжний ажилчдад Баянхонгор аймгийн Байгаль орчны газарт дугаар албан бичгийг хүргүүлсэн. Уг албан бичгийн хүрээнд 2025 оны 10 дугаар сарын 01-ны өдөр Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд модны нүх ухах, тарих, тухайн бүс нутагт тарьвал ургах боломжтой модны мэдээллийг ажилчдад өгсөн.

Зураг 42. Мод тарьж буй зураг

БҮЛЭГ 5. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭХ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

5.1.1 Мониторингийн хяналтын цэгийг тогтоож тогтмол хяналт тавих

Мониторонгийн 5 цэг тогтоож, координатыг аван, тогтмол хяналт тавьж, шалгаж байна.

Хүснэгт 7. Мониторингийн цэг

Цэгийн дугаар	Дээж авсан газар	X	Y
Хөрс цэг-1	Талбайн баруун хэсэг	100.63253	46.075671
Хөрс цэг-2	Талбайн баруун хэсэг	100.650126	46.067648
Хөрс цэг-3	Талбайн төв хэсэг	100.670782	46.053202
Хөрс цэг-4	Талбайн төв хэсэг	100.692162	46.052745
Хөрс цэг-5	Талбайн зүүн хэсэг	100.745083	46.037304

5.1.2 Мал, амьтдын амны задгай ус, булаг, шанд зэргийг тохижуулах

2026 онд Бурхант 1 дүгээр багт байдаг рашаан булгийг тохижуулахаар төлөвлөж байна.

5.1.3 Хууль бус ан агнуураас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авах

Хууль бус ан агнуураас урьдчилан сэргийлэх хүрээнд уурхайн нийт ажилчидад Монгол Улсын Засгийн Газрын 2023 оны долоодугаар сарын 05-ны 260 дугаар тогтоолоор амьтны экологи-эдийн засгийн үнэлгээ болон зөрчлийн тухай хуулийн талаар мэдээлэл өгсөн.

АМЬТНЫ ЭКОЛОГИ ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮНЭЛГЭЭ

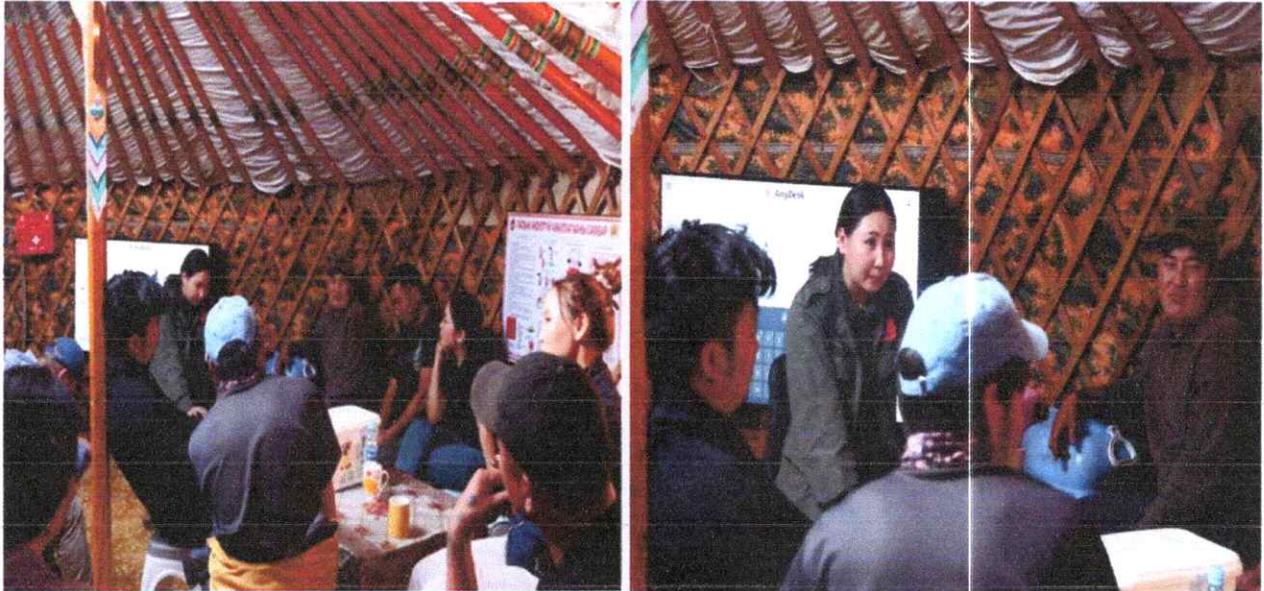
АРГАЛЬ ХОНЬ 22.200.000	ЯНГИР ЯМАА 5.300.000
ХАР СҮҮЛТ 3.330.000	СААРАЛ ЧОНО 1.130.000
ШАР ҮНЭГ 220.000	ТАРВАГА 410.000
ШОНХОР 16.000.000	ЦАГААН ЗЭЭР 997.000

Хууль бусаар амьтан агнасан этгээдэд торгууль, эрүүгийн харицлага хүлээлгэхээс гадна амьтны аймагт учруулсан экологи эдийн засгийн хохирлыг 2 дахин өсгөж талгуулна.

Зураг 43. Хууль бус ан агнуураас сэргийлэх мэдээ

5.1.4 Биологийн төрөл зүйлийн ач холбогдол, хамгаалах чиглэлээх ажилчдад сургалт явуулах

Уурхайн 2 ээлжний ажилчдад Баянхонгор аймгийн Байгаль орчны газарт сургалт мэдээлэл, зөвлөн туслах үйчилгээ авах албан бичгийг хүргүүлсэн. Уг албан бичгийн хүрээнд 2025 оны 10 дугаар сарын 01-ны өдөр биологийн төрөл зүйлийн талаар сургалт мэдээллийг авсан.

Зураг 44. Сургалт мэдээлэл авч буй зураг

БҮЛЭГ 6. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээнд ажил тусаагүй.

БҮЛЭГ 7. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Уурхайн ашиглалтын талбай орчимд хийгдсэн судалгаагаар ямар нэгэн архелоги, палеонтологийн олдвор бүртгэгдээгүй.

БҮЛЭГ 8. ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

8.1.1 Байгалийн аюул гамшгийн үед авах арга хэмжээний талаар мэдээлэл ажилчдад өгөх, урьдчилан сэргийлэх зөвлөмж гаргах

Газар хөдлөлтийн үед, Гал түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх, Цасан болон шороон шуургын үед, нурангид дарагдсан үед гэх зэрэг аюулын үед болон урьдчилан сэргийлэх зөвлөмжийг төслийн бүх ажилчидад тогтмол өгч байна.

ГАЗАР ХӨДЛӨЛТИЙН ҮЕД

УЯХ ГАДАГШ ГАРХ БЭ?

- Орчин тойрноо ажиглан тайван байх
- Цахилгаан шат ашиглахгүй явган шат ашиглах
- Толгой дээрээ катуу биег барьж хамгаалах
- Баруун гарын дүрмийг баримтлан гүйжгүй, буцахгүй, түлэхгүй зөрчиж гаднаш гарах
- Унжсан тагт, хангил, барилгын дээврийн тэнгэр, монтаж унахаас хол байх, утас тасрахаас болгоомжилж
- Бичиг баримт, мөнгө, шаардлагатай зүйлсээ авах
- Барилгын хажуугаар гүйж болохгүй, барилга байгууламж руу оржгүй байх
- Нуранги үүсэж эд зүйлс унах нь амь насанд аюултай.

БЭЛЭН Бай

ГАЛ ТҮЙМРИЙН АЮУЛААС

УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ ЗӨВЛӨМЖ

- Галтай орон заориулалтын бүс дээр тогтохгүй байх
- Стандартын шаардлагад хариуцаж хөдөлгөөн хийхгүй байх
- Нэг хөдөлгөөн /галт/ нь олон үйлдлийн хэргийг эсрэгээр болгох
- Цахилгаан хэрэгсэлгүй ашиглах үедээ утас тасрах аюулгүй байх
- Тоо гаргажээ гэрчилгээг ашиглах үедээ утас тасрах аюулгүй байх
- Галын дохиоллын систем болон утас нэвтрүүлэгч-ийг ашиглахгүй байх

ДУУДЛАГА ӨГӨХ УТАС: 101, 105

БЭЛЭН Бай

ЦАСАН БОЛОН ШОРООН ШУУРГАНЫ

ҮЕД УЯХ ҮСТӨЙ БЭ?

- Сэрэмжлүүлэн тохиромжтой болгох үүрэгтэй ажиллагааг дагах
- Гал, цочроо, байрны гэрэлтэй байх. Зөвхөн өөрсөдөө лүүтгэж, хөдөлгөөн хийхгүй байх. Өөрсөдөө, бусдыг, хөдөлгөөн хийхгүй байх. Өөрсөдөө, бусдыг, хөдөлгөөн хийхгүй байх.
- Төвч, асаахаас болгоомжилж
- Хүүсэй, хэрэгсэл, эд, өмчөөр хамгаалах үүрэгтэй ажиллагааг дагах

БЭЛЭН Бай

НУРАНГИНД ДАРАГДСАН ҮЕД

ЮУ ХИЙХ ХЭРЭГТЭЙ БЭ?

- Нөхцөл байдалтай тайван үнэлж, боломжтой бол өөртөө анхны тусламж үзүүлэх
- Нурангийн гаднуур байгаа эх мүүстэй холбоо тогтооног аргаар дуу хоолой, цусны үүсгэл, боломжтой зүйлийг тогтооног
- Гал асааж болохгүй, жарлангийн тохиолдос үс ууж болно, халсандын паар салчихингийн хөдөлгөөн ашиглан цохиж дахиа өгөх боломжтой.
- Утас сүлжээтэй байрар тохиолдолд тусламжийн дуудлага өгөх, мессеж бичих
- Газар хөдөлгөөний дараах эхн и 2-3 цаг хойгийн аюултай тул давшанжтай мөн сэрэмжлүүлдээ бэлэн байх.
- Хүчээ хэвчлэх хэрэгтэй.

БЭЛЭН Бай

Зураг 43. Зөвлөмж

8.1.2 Гал түймэр гарахаас урьдчилан сэргийлэх, гал түймэр гарсан тохиолдолд түүнийг шуурхай унтраах багаж хэрэгслийн иж бүрдлийг бэлэн байлгах

Галын аюулгүй байдлын хамгаалалт, галын төрлүүд, галын бүрэлдэхүүн, галын хөнжил, хучилт түүнийг хэрхэн зөв арга төникээр ашиглах талаар сургалтыг явуулж, сургалтад давхардсан тоогоор 45 хүн хамрагдсан. Галын унтраах багаж хэрэгсэлийг бүрдүүлэн кемпийн талбайд байрлуулан, бэлэн байлгаж байна.

Зураг 46. Гал унтраах хэрэгсэл

Кемпийн ажилчдын амрах өрөө болон хоолны гэрт галын аюулгүй ажиллагааны самбар, галын хорыг байрлуулсан.

Зураг 47. Галын самбар, галын хор

[8.1.3 Уурхайн болзошгүй үерээс хамгаалах байгууламж /суваг, шуудуу, далан хаалт/ барих](#)

Бохир нуур болон үерийн эрсдэлтэй бүсэд хамгаалах суваг шуудуу татсан.

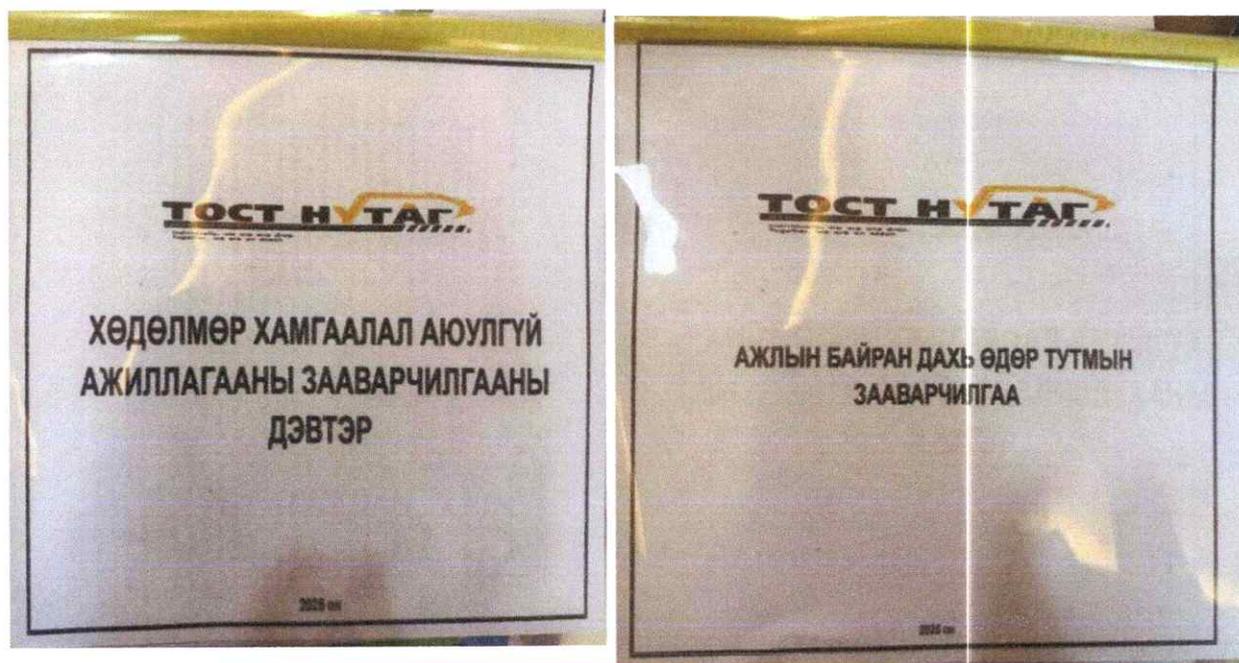

Зураг 48. Шуудуу татаж буй зураг

8.2 Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны талаар

8.2.1 Уурхайн ажилчдад хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалт семинарыг тогтмол зохион байгуулах, хамруулах

Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны зааварчилгааны дэвтэр, ажлын байран дахь өдөр тутмын зааварчилгааны дэвтрийн төслийн ажилчидад мэдээллийг өгдөг.

Зураг 49. Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагаа болог ажлын байран дахь өдөр тутмын зааварчилгааны дэвтэр

8.2.2 Уурхай нь өөрийн онцлогт тохирсон “Аваар үстгах төлөвлөгөө боловсруулах заавар”-ын дагуу боловсруулсан аваар үстгах төлөвлөгөөтэй байна.

“Аюул ослын үед хэрэгжүүлэх” төлөвлөгөөг боловсруулан Онцгой байдлын ерөнхий газрын дэргэдэх уул уурхайн аврах 09 дүгээр ангиар батлуулсан. Тус төлөвлөгөөг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

ОБЕГ-ын дарга 2025 оны 06 сар сарын 25-ны
арийн АТЗ дугаар гүйцэтгэл хяналтын “Трэдугаар хэсгээр”

БАЛТАВ:
“ТОСТ НУТАГ” ХХК
ЗАХИРАЛ
[Signature]
Т.БАМТАР
2025 оны 06 сарын 25 өдөр

ЗӨВШӨӨРСӨН:
ОБЕГ-ЫН ДЭРГ ЭДЭХ УУЛ УУРХАЙН
АВРАХ 09 ДҮГЭЭР АНГИЙН ЗАХИРАГЧ
ХУРАНДАГЧ *[Signature]* Д.АНТУУЛ А
2025 оны 06 сарын 02 өдөр

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ СУМЫН “СЭРТЭН” НЭРТЭЙ ИЛ УУРХАЙН АЮУЛЫН ҮЕД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

АТЗ-ын дугаар: MV-022824

ХЯНАСАН:
АЛБАНЫ ДАРГА, АВРАХ АЖИЛЛАГААНЫ УДИРДАГЧ,
АХЛАХ ДЭСЛЭГЧ *[Signature]* У.ТЭМҮҮЖИН

БОЛОВСРУУЛСАН:
“ТОСТ НУТАГ” ХХК-Н ХОДОЛМӨРИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ,
“ӨРҮҮЛ АХУЙН ИНЖЕНЕР *[Signature]* Ш.МЯГ МАРСУР” И/

2025 он

8.2.3 Болзошгүй осол, хүний амь насанд аюул учруулж болох нөхцөлүүдээс урьдчилан сэргийлэх

Төслийн үйл ажиллагааны үеэр болзошгүй аюул осол гарч хүний амь насанд аюул учруулхаас урьдчилан сэргийлж 2025 оны 08 дугаар сарын 02,20-ны өдрүүдэд “Хөдөлмөр хамгааллын аюулгүй ажиллагаа”-ны чиглэлээр бүх ажилчидад сургалт, мэдээлэл олгосон. ХАБЭА ажилтан тогтмол аюулгүй ажиллагааны зааварчилгааг өдөр бүр өгдөг.

№	Огноо	НЭМ	Хүн	Урьдчилан сэргийлэх	Тайлбар
1	08.20	1
2	08.20	1
3	08.20	1
4	08.20	1
5	08.20	1
6	08.20	1
7	08.20	1
8	08.20	1
9	08.20	1
10	08.20	1
11	08.20	1
12	08.20	1
13	08.20	1
14	08.20	1
15	08.20	1
16	08.20	1
17	08.20	1
18	08.20	1
19	08.20	1
20	08.20	1
21	08.20	1
22	08.20	1

№	Огноо	НЭМ	Хүн	Урьдчилан сэргийлэх	Тайлбар
1	08.02	1
2	08.02	1
3	08.02	1
4	08.02	1
5	08.02	1
6	08.02	1
7	08.02	1
8	08.02	1
9	08.02	1
10	08.02	1
11	08.02	1
12	08.02	1
13	08.02	1
14	08.02	1
15	08.02	1
16	08.02	1
17	08.02	1
18	08.02	1
19	08.02	1
20	08.02	1
21	08.02	1
22	08.02	1

Зураг 51. Бүртгэлийн хуудас

8.2.4 Болзошгүй аваар ослын үед яаралтай хэрэглэх анхны тусламжийн багаж, хэрэгсэл, эм тариаг бэлэн байлгах

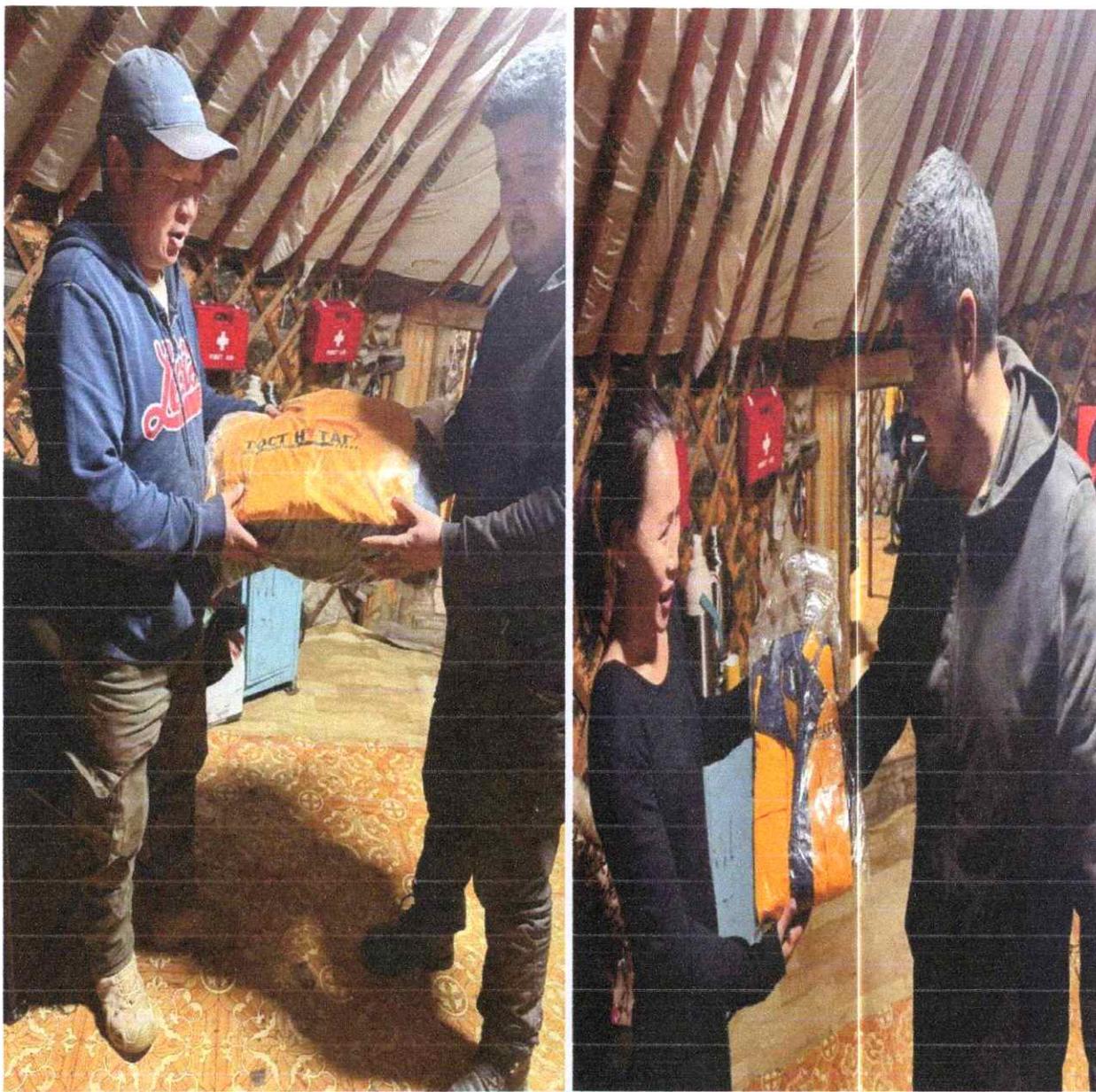
Болзошгүй аваар ослын үед яаралтай хэрэглэх зорилгоор анхны тусламжийн багаж, хэрэгслийг уурхайн хоолны гэр болон ажилчдын амхар өрөө бүрд байрлуулсан.

Зураг 52. Анхны тусламжийн хайрцаг

8.2.5 Ажилтан бүрийг хөдөлмөр хамгаалах хэрэгслээх хангах

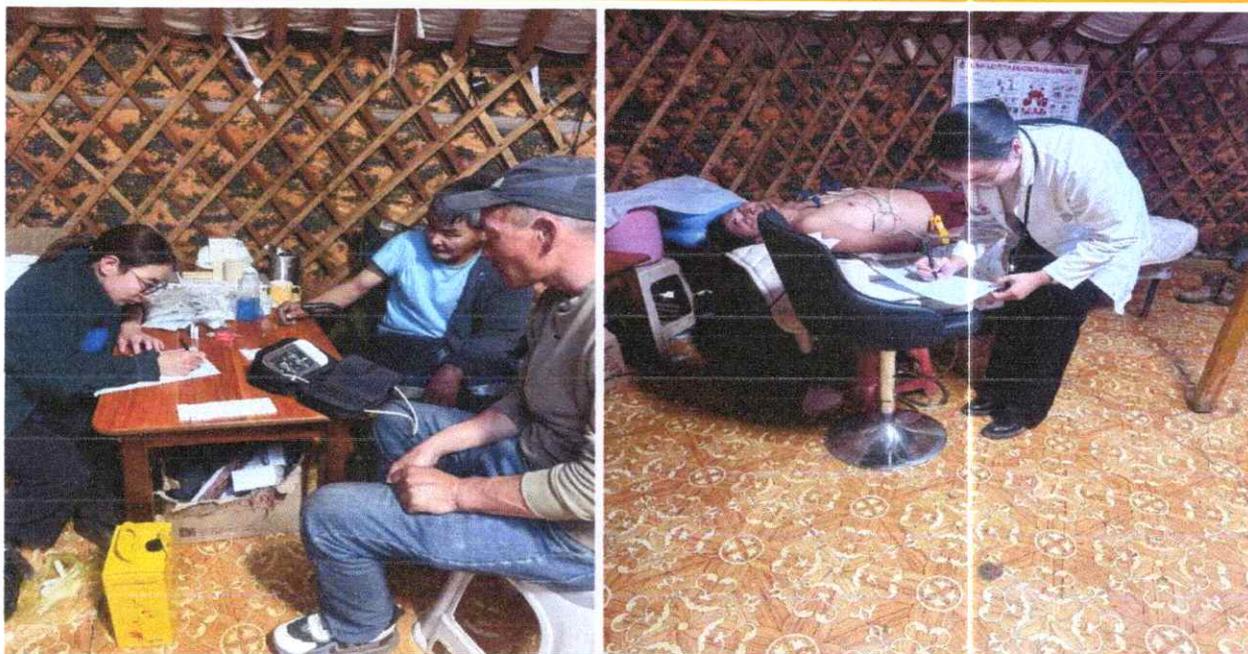
Уурхайн бүх ажилчидад дүрэм журмын хэрэгжилт, аюулгүй байдлыг хангах үүднээс өвөл, зуны хувцас, гутал, малгай, бээлийгээр ханган ажиллаж байна.

Зураг 53. Ажлын хувцас тарааж буй зураг

8.2.5 Болзошгүй осол аюулын үед орон нутгийн эмнэлэг болон бусад холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллах талаар тохиролцож гэрээ байгуулж ажиллах

Өлзийт сумын Эрүүл мэндийн төвтэй төслийн бүх ажилчдыг үзлэгт хамруулах гэрээ байгуулсан. Тус гэрээний дагуу төслийн бүх ажилчдыг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулж, шинжилгээ хийлгэсэн.

Зураг 54. Үзлэгт хамрагдаж буй зураг

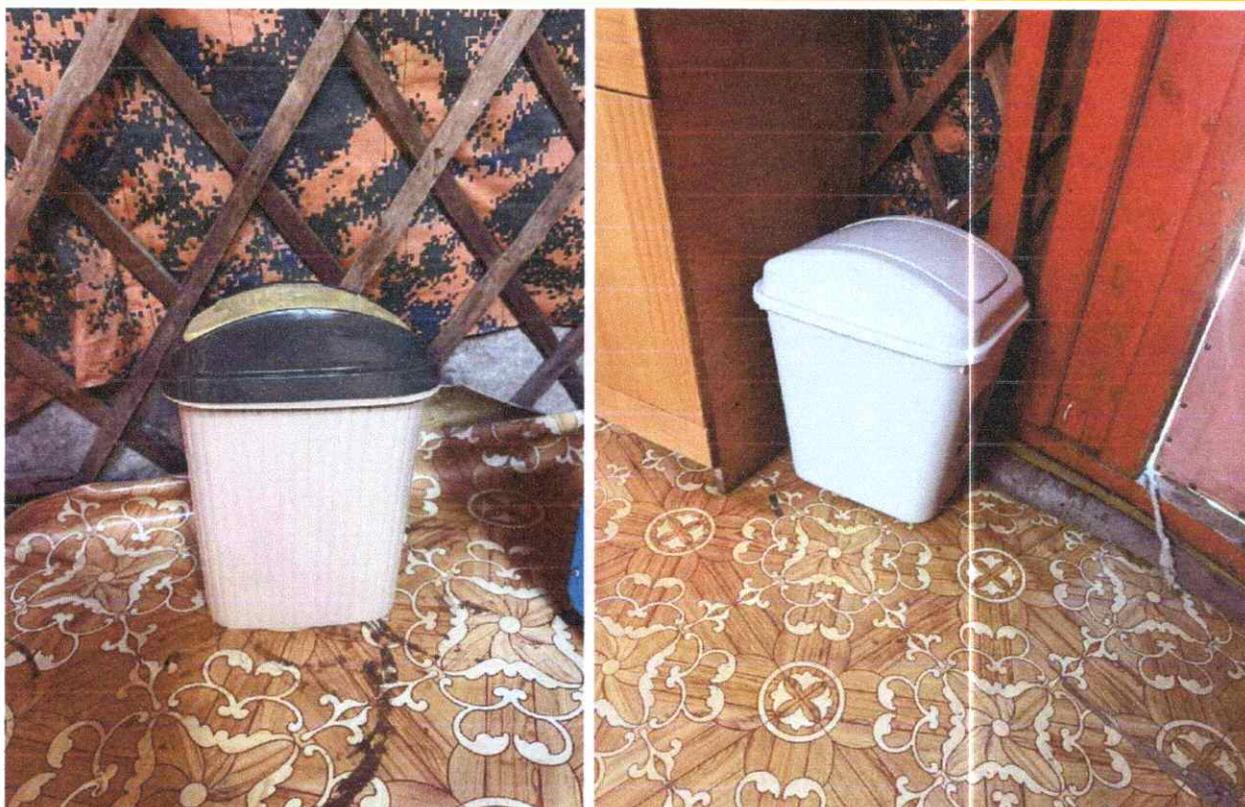
БҮЛЭГ 9. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

9.1.1 Хог хаягдал ангилан ялгаж хаях зориулалтын хогийн савнуудыг тосгон, захиргаа, цайны газар зэрэг шаардлагатай газруудад тавих

Энгийн хог хаягдлыг ангилан ялгах хогийн савыг уурхайн кемпийн бүсэд байрлуулан ангилан ялгаж цуглуулдаг. Мөн хоолны гэр болон уурхайн ажилчдын амрах өрөө бүрд хогийн сав байрлуулсан.

Зураг 55 . Ангилан ялгах хогийн савны зураг

Зураг 56. Хогийн сав

9.1.2 Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгаж байх

Уурхайн үйл ажиллагаа эхлэснээс энгийн хог хаягдлыг хуванцар, шил, цаас гэж ангилан ялгаж цуглуулдаг. Үүнээс хуванцар-0,5тн, шил 0,1 тн, дугуй “Хонгор дуулим” ХХК өгсөн.

Зураг 57. Хог хаягдлыг өгч буй зураг

9.1.3 Энгийн хог хаягдал үүсгэгч нь хог хаягдлын мэдээ тайланг тогтмол, заасан хугацаанд эрх бүхий байгууллагад хүргүүлнэ

Баянхонгор аймгийн Байгаль орчны газар болон Өлзийт сумын Засаг даргын тамгын газарт уурхайн үйл ажиллагаа эхлэснээс хойш ангилан ялгаж цуглуулсан хог хаягдлын мэдээ тайланг хүргүүлсэн.

ХОГ ХАЯГДЛЫН ЧИГЛЭЛЭЭР ХИЙГДЭЖ БҮЙ АЖЛЫН ТАЙЛАН

2025 оны 10 дугаар сарын 03

Бурхант

Баянхонгор аймгийн Баян-Овоо, Өлзийт сумдын нутгийг дамнан орших Сэртэн нэртэй алтны шороон ордын Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан хог хаягдлын чиглэлээр хийгдэж буй ажлын тайлан.

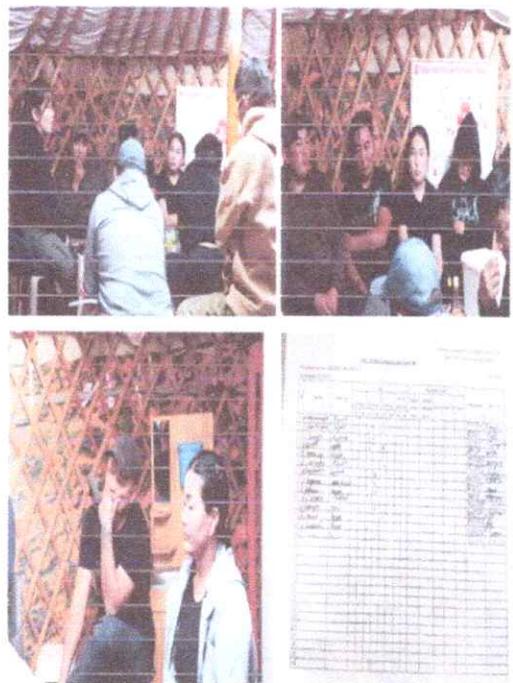
Нэг Энгийн хог хаягдлыг ангилан ялгах хогийн савыг уурхайн бүсэд байрлуулан ангилан ялгаж цуглуулдаг. Мөн хоолны гэр болон уурхайн ажилчдын амрах өрөө бүрд хогийн сав байрлуулсан.

Хоёр Уурхайн үйл ажиллага эхлэхээс энгийн хог хаягдлыг хуванцар, шил, цаас гэж ангилан ялгаж цуглуулж байна. Үүнээс хуванцар-0.2тн, шил-0.1тн, “Хонгор дуулим” ХХК өгсөн.

Ажилчдынхаа мэдлэг, ур чадварыг дээшлүүлж, байгаль орчныг хамгаалах үйлсэд идэвхтэй оролцуулах зорилгоор Баянхонгор аймгийн Байгаль орчны газарт хүсэлт хүргүүлсний дагуу тус газраас байгаль орчны кууль, тогтоомж, хариуцлагатай үүл уурхай, нөхөн сэргээлт, хог хаягдлын гэр менежмент, адуутай хог хаягдлын чиглэлээр сургалтад амрагдсан.

ТАЙЛАН БИЧСЭН Б.ЭНХБАЯР

Зураг 58. Тайлангын зураг

9.1.4 Хог хаягдал түр хадгалах талбайг нэвчилт явагдахааргүй, ирмэг хөвөө бүхий цементэн суурьтай болгон тохижуулах

Энгийн хог хаягдал түр хадгалах талбайг хөрсөнд нэвчилт үүсхээргүй плонк дэвсэн хаягжуулсан. Өлзийт сумын Засаг даргын тамгын газартай Энгийн хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх гэрээг байгуулсан.

ХОГ ХАЯГДАЛ ЦУГЛУУЛАХ, ТЭЭВЭРЛЭХ, ТАЛААРХ ГЭРЭЭ

2025 оны 09 дугаар сарын 01 № Улаан-Уул

Нэг: Нийтлэг үндэслэл.

1.1 Энэхүү гэрээний зорилго нь Сумын Засаг даргын тамгын газраас акуйн болон үйлдвэрлэлийн хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх, устгах талаар иргэн, байгууллага, аж ахуйн нэгжтэй харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд ажил гүйцэтгэх гэрээг байгуулах, хэрэгжүүлэх, дүнхтэй холбогдож хариуцаж зохицуулахад оршино.

1.2 Энэ гэрээний эрх зүйн үндэслэл нь Монгол Улсын иргэний хуулийн 343 - 346, 350-353, 355-р зүйлийн заалтууд, Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын хуралданы 2022 оны 05 дугаар сарын 03-ны өдрийн 08/20 дугаар тогтоолыг үндэслэсэн болно.

Хоёр: Гэрээ байгуулагч талууд.

Нэг талгаас: (Захиалагч) "Тост нутаг" ХХК /6663931/ байгууллагын регистрээр, Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын 1 дүгээр багт уул уурхайн үйл ажиллагаа явуулж байна.

Нөгөө талгаас: (Гүйцэтгэгч) Өлзийт сумын Засаг даргын тамгын газрыг төлөөлж Байгаль хамгаалал албан тусгаантай Жамба овогтой Машбат нар харилцан тохиролцсоны дагуу энэхүү гэрээг байгуулаа.

Гурав: Захиалагчийн эрх, үүрэг.

3.1 Зориулалтын цэгээс бусад газарт хог хаяхгүй байх.

3.2 Тухайн сумын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага бүр Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас баталсан хувь хэмжээний дагуу хог хаягдлын үнчлэгээний хураангуй 100,000 Нэг зуун мянган төгрөг/ сарын бүрийн 25-ны дотор 100031400947 тоот дансанд тушаах.

3.3 Үүссэн хог хаягдлаа ангилан ялгаж, зориулалтын хогийн саванд хийх.

3.6 Ил задгай хог хаягдал шатаахгүй байх.

3.9 Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний төрлөөс хамаарч хог хаягдал төрөлжүүлэх, хог хаягдал, хадгалах түр цэг ангилан хаях, хог хаягдлын талаарх мэдээллийг төрийн болон нутгийн захиргааны байгууллагад үнэн зөв мэдээлэх.

3.10 Иргэн аж ахуйн нэгж байгууллага (Ир, бир орчмын 50м газрынхаа хог хаягдлыг цэвэрлэх болон хог хаягдлыг зайлуулах олон нийтийг хамарсан ажилд оролцох үүрэгтэй.

Дөрөв: Гүйцэтгэгчийн эрх, үүрэг.

4.1 Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага өөрийн эзэмшил, өмчлөлийн барилгаа барих, буулгах, засварлах тохиолдолд гарах хог хаягдлыг хаях талаар урьдчилан гэрээ байгуулан зохиц төлбөрийг төлсний дараа хог хаягдлыг авчна.

4.2 Хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх үйл ажиллагааг бүртгэжүүлэх хог зөвшөөрөлтийг хянах механизмтай болгох.

4.3 Хог хаягдлыг тээвэрлэх, аюулгүй ажиллагааны шаардлагыг хангаж битүүмжилсэн зориулалтын тээврийн хэрэгсэл эр хогийг тээвэрлэх.

4.4 Шатах тослох материалын үнэ, сэлбэг авах төлбөрийг гүйцэтгэгч даанч.

4.5 Аж ахуйн нэгж байгууллагаас гарах хог хаягдлыг сард 1 ээс доошгүй удаа авчж байх.

Тав: Гэрээгээс үүсэх хариуцлага.

5.1 Ажлын талбайд технологийн зөрчил гаргахгүй байх, зөрчилтэй холбоотой бий болсон хохиролыг буруутай этгээд хариуцаж.

Зургаа: Бусад зүйл

6.1 Энэхүү гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж баталгаажуулсанаар хүчин төгөлдөр болно.

6.2 Гэрээний хугацаа талууд гарын үсэг зурсан өдрөөс эхлэн он дуустал хугацаанд хүчинтэй болно.

6.3 Тухайн үед гэрээнд тусгагдаагүй боловч нэмж оруулах, гэрээнд өөрчлөлт хийж шаардлагатай тохиолдолд хоёр тал харилцан тохиролцож шийдвэрлэнэ.

6.4 Энэхүү гэрээ нь хугацаа дууссан, эсгүл Иргэний хуулийн 355-р зүйл болон хуульд заасан бусад үндэслэлээр дуусгаар болно.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН

Зураг 59. Хог хаягдлын гэрээ

Зураг 60. Энгийн хог хаягдлын түр хадгалах цэг

9.1.5 Хуванцар сав, шил, лааз, дугуй модны хаягдал, автомашины сэлбэг, төмрийн хаягдал, цаасны хаягдал гэх мэт дахин ашиглах, дахин боловсруулах боломжтой бол хоёрдогч түүхий эд авах цэгт тушаах

Дугуй, автомашины сэлбэг, төмрийн хаягдал хоёрдогч түүхий эдийг ангилан ялган цуглуулж байна.

9.1.6 Хөрс шатах тослох материалаар бохирдсон хэсгийг ялган авч саармагжуулах

Техникийн засвараас үүдэн асгарсан тос байсныг цэвэрлэж, сийрэгжүүлэн хадгалан "Хай Би Ойл" ХХК-д нийлүүлнэ.

Аюултай хог хаягдлыг хөрсөнд нэвчихээс сэргийлж хөрсийг ухаж, пилонк дэвсэн хөрсөөр хучсан.

Зураг 61. Аюултай хог хаягдлыг хөрсөнд нэвчихээс сэргийлж, пилонк дэвсэж буй зураг

9.1.7 Хаягдал бохир усыг “Ирвэс Интөртрейд” ХХК-ийн худалдаалж буй “Тамир-Эм” био бэлдмэлээр сар тутам ариутгаж бие засах газар луу зайлуулах

Хаягдал усыг MNS 6445:2014 стандартын дагуу үйлдвэрлэгдсэн “Тамир-Эм” био бэлдмэлээр ариутган халдваргүйжүүлэн бие засах газарлуу хийж байна.

Зураг 62. Тамир эм био бэлдмэл

9.1.8 Хатуу хог хаягдлыг зориулалтын битүүмжилсэн саванд хадгалж, байгаль орчны болон эрүүл ахуй, халдвар судлалын хяналтын байгууллагын тогтоосон хяналтын байгууллагын тогтоосон цэгт зайлуулж байх

Хатуу хог хаягдлыг хог хаягдал хадгалах түр хадгалах цэгт ангилан ялган цуглуулж, Өлзийт сумын Засаг даргын тамгын газартай гэрээ байгуулан, уг гэрээний дагуу хог хаягдлыг зайлуулж байна.

9.1.9 Хэрэглэсэн батарей, принтерийн хор гэх мэт ахуйн аюултай хог хаягдлыг уурхайн талбайд битүүмжлэл сайтай хадгалах

Төслийн үйл ажиллагаанаас гарсан батарей, принтерийн хор гэх мэт аюултай хог хаягдлыг битүүмжлэл сайтай саванд хадгалж байна.

Зураг 63. Аюултай хог хаягдлыг хадгалдаг сав

9.1.10 Үйл ажиллагаанаас гарсан ажилласан тос тосолгоо, шатах тослох материалыг түсгайлан битүүмжлэл сайтай саванд хүримтлүүлэн, хаягдал тос боловсруулах үйлдвэртэй гэрээ байгуулан зайлуулах

Аюултай хог хаягдал авах зөвшөөрөлтэй мэргэжлийн байгууллага болох Хай Би Ойл ХХК-тай 2025 оны 10 дугаар сарын 21-ны өдөр тус гэрээг байгуулсан.

ХАЙ БИ ОЙЛ ХХК-НИЙ ГҮНЧИЛЭГЧ ЭХ ХАХИРАЛ
Ш. АМАРАЛСҮГЭЙ

**АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ
ХАДГАЛГАХ ГЭРЭЭНИЙ ХЭРЭГ**

2025 оны 10 дугаар сарын 21-ны өдөр № АХХ-25 Улаанбаатар хот

Энэхүү гэрээг мөн талар Мандал Улсын ахуйн аюулгүй байдлыг хамгаалах үйл ажиллагаа жууцмаг байдал 2015.12.24 тоот рөвөгсний, 2019.01.10.02 тоот хэргийн үйл ажиллагааг "Хай Би Ойл" ХХК-д гүйцэтгэж байсан бөгөөд, Т.Дамбаа арга, төлөөлөгчөө Мандал Улсын ахуйн аюулгүй байдлыг хамгаалах үйл ажиллагаа жууцмаг байдал 2025.09.11 тоот рөвөгс, 9011824743 тоот улсын бүртгэлийн албатай "Тост нутаг" ХХК-ийн Засаг дарга/Төлөөлөгч/ийн зөвшөөрлөөр, ХХК-25 тоот мэргэжлийн ажилтай гэрээгээр нэр дээр хурдтай түрлийн хэрэгтэй хамрагдсан үйл ажиллагааг Мандал Улсын Иргэдийн Засаг Зам, Төрийн байгуулалтын хөгжлийн үйлчилгээний газар, Хойр дугаар бүтэц 10 дугаар хороо, Төрийн байгуулалтын хөгжлийн үйлчилгээний газартай тус тус гэрээг байгуулж, гэрээний хугацааг 2025 оны 10 дугаар сарын 21-ны өдөр хүртэл байгуулж гэрээг байгуулсан.

НЭН НИНГЭН ҮНДЭС ГЭЛ

1.1 Энэхүү гэрээг "Хай Би Ойл" ХХК болон "Тост нутаг" ХХК-ийн Басар үйлдвэрийн талбайд 2025.10.21-н өдөр гэрээг байгуулсан үйлдвэрийн талбайд гүйцэтгэж, гэрээний хугацааг 2025 оны 10 сарын 21-ны өдөр хүртэл байгуулж гэрээг байгуулсан.

1.2 Энэхүү гэрээг мөн талар Мандал Улсын ахуйн аюулгүй байдлыг хамгаалах үйл ажиллагаа жууцмаг байдал 2025.09.11 тоот рөвөгс, 9011824743 тоот улсын бүртгэлийн албатай "Тост нутаг" ХХК-ийн Засаг дарга/Төлөөлөгч/ийн зөвшөөрлөөр, ХХК-25 тоот мэргэжлийн ажилтай гэрээгээр нэр дээр хурдтай түрлийн хэрэгтэй хамрагдсан үйл ажиллагааг Мандал Улсын Иргэдийн Засаг Зам, Төрийн байгуулалтын хөгжлийн үйлчилгээний газар, Хойр дугаар бүтэц 10 дугаар хороо, Төрийн байгуулалтын хөгжлийн үйлчилгээний газартай тус тус гэрээг байгуулж, гэрээний хугацааг 2025 оны 10 дугаар сарын 21-ны өдөр хүртэл байгуулж гэрээг байгуулсан.

1.3 Энэхүү гэрээг өөрөөр харахгүй бол үүнийг улсын ахуйн аюулгүй байдлыг хамгаалах үйл ажиллагаа жууцмаг байдал 2025.09.11 тоот рөвөгс, 9011824743 тоот улсын бүртгэлийн албатай "Тост нутаг" ХХК-ийн Засаг дарга/Төлөөлөгч/ийн зөвшөөрлөөр, ХХК-25 тоот мэргэжлийн ажилтай гэрээгээр нэр дээр хурдтай түрлийн хэрэгтэй хамрагдсан үйл ажиллагааг Мандал Улсын Иргэдийн Засаг Зам, Төрийн байгуулалтын хөгжлийн үйлчилгээний газар, Хойр дугаар бүтэц 10 дугаар хороо, Төрийн байгуулалтын хөгжлийн үйлчилгээний газартай тус тус гэрээг байгуулж, гэрээний хугацааг 2025 оны 10 дугаар сарын 21-ны өдөр хүртэл байгуулж гэрээг байгуулсан.

СӨӨР ГЭРЭЭНИЙ ХЭРЭГ

2.1 Энэхүү гэрээг "Хай Би Ойл" ХХК болон "Тост нутаг" ХХК-ийн Түгшгийн төлөөлөгчид гарын үсэг, хураар 2025 оны 10 сарын 21-ний өдөр хуралд хамрагдсан үйл ажиллагааг гүйцэтгэнэ.

2.2 Гэрээний орлогог тусгай Мандал Улсын Иргэдийн Засаг Зам, Төрийн байгуулалтын хөгжлийн үйлчилгээний газар, Хойр дугаар бүтэц 10 дугаар хороо, Төрийн байгуулалтын хөгжлийн үйлчилгээний газартай тус тус гэрээг байгуулж, гэрээний хугацааг 2025 оны 10 сарын 21-ны өдөр хүртэл байгуулж гэрээг байгуулсан.

2.3 Гэрээний хугацааг дуусгавар болгохын тулд гэрээ гэрээг үргэлжлүүлж, мөн талар Мандал Улсын Иргэдийн Засаг Зам, Төрийн байгуулалтын хөгжлийн үйлчилгээний газар, Хойр дугаар бүтэц 10 дугаар хороо, Төрийн байгуулалтын хөгжлийн үйлчилгээний газартай тус тус гэрээг байгуулж, гэрээний хугацааг 2025 оны 10 сарын 21-ны өдөр хүртэл байгуулж гэрээг байгуулсан.

2.4 Энэхүү гэрээний нөхцөл, бүхэл, цаашдаг хэргийн үйл ажиллагааг тусгай Мандал Улсын Иргэдийн Засаг Зам, Төрийн байгуулалтын хөгжлийн үйлчилгээний газар, Хойр дугаар бүтэц 10 дугаар хороо, Төрийн байгуулалтын хөгжлийн үйлчилгээний газартай тус тус гэрээг байгуулж, гэрээний хугацааг 2025 оны 10 сарын 21-ны өдөр хүртэл байгуулж гэрээг байгуулсан.

ТӨРӨГ 1.1.10-НИЙ ОРХ, ҮҮРГ

1.1 Тусгай бие биеэсээ тус тус гэрээг байгуулж, гэрээний хугацааг 2025 оны 10 сарын 21-ны өдөр хүртэл байгуулж гэрээг байгуулсан.

- 3.2 Тусгай бие биеэсээ тус тус гэрээг байгуулж, гэрээний хугацааг 2025 оны 10 сарын 21-ны өдөр хүртэл байгуулж гэрээг байгуулсан.
- 3.3 АХХ бүтэц, гэрээний хугацааг тус тус гэрээг байгуулж, гэрээний хугацааг 2025 оны 10 сарын 21-ны өдөр хүртэл байгуулж гэрээг байгуулсан.
- 3.4 АХХ бүтэц, гэрээний хугацааг тус тус гэрээг байгуулж, гэрээний хугацааг 2025 оны 10 сарын 21-ны өдөр хүртэл байгуулж гэрээг байгуулсан.
- 3.5 "Хай Би Ойл" ХХК-ийн "Тост нутаг" ХХК-ийн Түгшгийн төлөөлөгчид гарын үсэг, хураар 2025 оны 10 сарын 21-ны өдөр хуралд хамрагдсан үйл ажиллагааг гүйцэтгэнэ.
- 3.6 "Тост нутаг" ХХК-ийн "Хай Би Ойл" ХХК-ийн Түгшгийн төлөөлөгчид гарын үсэг, хураар 2025 оны 10 сарын 21-ны өдөр хуралд хамрагдсан үйл ажиллагааг гүйцэтгэнэ.
- 3.7 Энэхүү гэрээний дагуу тус тус гэрээг байгуулж, гэрээний хугацааг 2025 оны 10 сарын 21-ны өдөр хүртэл байгуулж гэрээг байгуулсан.
- 3.8 Энэхүү гэрээг байгуулж, гэрээний хугацааг 2025 оны 10 сарын 21-ны өдөр хүртэл байгуулж гэрээг байгуулсан.
- 3.9 Энэхүү гэрээг байгуулж, гэрээний хугацааг 2025 оны 10 сарын 21-ны өдөр хүртэл байгуулж гэрээг байгуулсан.
- 3.10 "Хай Би Ойл" ХХК-ийн "Тост нутаг" ХХК-ийн Түгшгийн төлөөлөгчид гарын үсэг, хураар 2025 оны 10 сарын 21-ны өдөр хуралд хамрагдсан үйл ажиллагааг гүйцэтгэнэ.
- 3.11 "Тост нутаг" ХХК-ийн Түгшгийн төлөөлөгчид гарын үсэг, хураар 2025 оны 10 сарын 21-ны өдөр хуралд хамрагдсан үйл ажиллагааг гүйцэтгэнэ.
- ДЭРВЭЙ 1.1.10-НИЙ ҮНДЭС ГЭЛ**
- 4.1 Хөгжлийн үйл ажиллагааг тусгай Мандал Улсын Иргэдийн Засаг Зам, Төрийн байгуулалтын хөгжлийн үйлчилгээний газар, Хойр дугаар бүтэц 10 дугаар хороо, Төрийн байгуулалтын хөгжлийн үйлчилгээний газартай тус тус гэрээг байгуулж, гэрээний хугацааг 2025 оны 10 сарын 21-ны өдөр хүртэл байгуулж гэрээг байгуулсан.
- 4.2 Хөгжлийн үйл ажиллагааг тусгай Мандал Улсын Иргэдийн Засаг Зам, Төрийн байгуулалтын хөгжлийн үйлчилгээний газар, Хойр дугаар бүтэц 10 дугаар хороо, Төрийн байгуулалтын хөгжлийн үйлчилгээний газартай тус тус гэрээг байгуулж, гэрээний хугацааг 2025 оны 10 сарын 21-ны өдөр хүртэл байгуулж гэрээг байгуулсан.
- 4.3 Хөгжлийн үйл ажиллагааг тусгай Мандал Улсын Иргэдийн Засаг Зам, Төрийн байгуулалтын хөгжлийн үйлчилгээний газар, Хойр дугаар бүтэц 10 дугаар хороо, Төрийн байгуулалтын хөгжлийн үйлчилгээний газартай тус тус гэрээг байгуулж, гэрээний хугацааг 2025 оны 10 сарын 21-ны өдөр хүртэл байгуулж гэрээг байгуулсан.

ТАВ. ДАВАГДАШГҮЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛ

- 5.1 Ямар ч тохиолдолд аль нэг тал түүний хяналтаас гарсан аливаа шалтгаан, нөхцөл байдалын улмаас шууд эсвэл шууд бус байдлаар, бүхэл нь эсвэл хэсэгчлэн энэхүү гэрээгээр хүлээн зүргээ биелүүлж чадаагүй, зургийн биелэлт нь хойш нэг сөн тохиолдолд нөгөө талын өмнө харуулсага хүлээхгүй
- 5.2 Тийм шалтгаан, нөхцөл байдал, тал түймэр, үер, ажил хаялт, үймээн, хорлон сүтгэх ажиллагаа, дэлбэрэлт, цаг зурын сирэг, нөхцөл, цайлсхийх боломжгүй юмгүй явдал, ажиллах хүч, материал, гэмтэр эсвэл үйлчилгээ өздгөхүй байх, давагдашгүй хүчин зүйлс эсвэл дайсантай улсын үйл ажиллагаа, нөгөө талын үйлдэл, нүүхийн шийдвэр, гушаал, тогтоол эсвэл Засгийн газрын эрх бүхий байгууллагын ажрам эсвэл зөвшөөрлийг алдах явдал бөгөөд энэ бүх нь аль ч талын үйлдэлд үндэслэгдэнгүй байх ёстой.
- 5.3 Дээрхээ шалтгаалах ажил зогсоолт эсвэл энэ гэрээний дагуу үзүүлэх үйлчилгээний гүйцэтгэл тасалдсаны улмаас цаг хугацааны хувьд хойшлогдох асуудлыг аль болох каргалтай тасаж залрууна

Гүйлгээ амжилттай.

1,500,000.00 MNT

2025/10/10 20:15

ЗУГАА, БҮСАД ЗҮЙЛ

- 6.1 Энэхүү гэрээг хоёр хуви үйлдэж, талууд тараан үсэг, дурж, тамга гэмдэг даран баталгаажуулснаар хүчин төгөлдөр болно
- 6.2 Энэхүү гэрээнд заасан хэлцлүүд хэрэгжсэн эсэхийг үз харгалзан гэрээнд тусгагдсан болон гэрээг бэлтгэх, хэрэгжүүлэх үед гэрээнд оролцож талуудын зүгээс гарсан аливаа зардлыг талууд өөр өөрсдөө харуулна

ДОЛОО, МАРГААНЫГ ШИЙДВЭРЛЭХ

- 7.1 Талууд харилцаж талынхаа бизнесийн нэр хүндийг хүндэтгэж, тэгш эрхийн зарчимд тулгуурлан ажиллана
- 7.2 Талууд гэрээний хугацаанд харилцан ашигтай, найрсаг байдлаар хамтран ажиллаж аливаа маргааныг зөвшилцлийн замаар шийдвэрлэх бөгөөд хэрвэ тодорхой зохицлолд хүрээгүй тохиолдолд Монгол Улсын хуулийн дагуу харьяагагдах шүүхээр шийдвэрлүүнэ.

ГЭРЭЭГ БАЙГУУЛСАН

ТЭГЭВЭРЛЭГЧ ТАЛДЫГ ТӨЛӨӨЛӨЖ

“Хай Би Ойл” ХХК-ийн
Менеджер Л.Даваа эрхэл
таран үсэг

ГЭГЭВЭРЛЭГЧ ТАЛДЫГ ТӨЛӨӨЛӨЖ

Дансны үлдэгдэл

Хүлээн авагч

ХАЙ БИ ОЙЛ

MN04 0004 000405025812

ТАЛУУДЫН АЛБАН ЁСНЫ ХАЯГ:

Монгол улс, Улаанбаатар хот,
Сонгинохайрхан дүүрэг, 20-р хороо,
Сонгиногон 18135 Төвчооны зам 59
тоот
Утас 99904034.80010277
Цахим шуудан
ganchimeg@hbowl.mn

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Баянхонгор аймаг,
Өлзийт сум, Бурхант 1-бай
Утас 99098000
Цахим шуудан: ovuln04491@gmail.com

Гүйлгээний утга

Tostnutag

Зураг 64. Аюултай хог хаягдлын гэрээ, төлбөр төлсөн баримт

Баянхонгор аймгийн Байгаль орчны газраас аюултай хог хаягдал үүсгэх Ү-002169 дугаарыг авч Байгаль орчны мэдээллийн санд бүртгүүлсэн. Уурхайн үйл ажиллагаанаас гарсан хаягдал тос, тосолгооны материалыг аюултай хог хаягдлын түр цэг байгуулан хаягдал тос, тосолгооны хоосон сав суулга, аккумулятор, филтерийг ангилан ялган, бүртгэлжүүлэн түр цэгт хуримтлуулдаг.

Аюултай хог хаягдал авах зөвшөөрөлтэй мэргэжлийн байгууллага болох “Хай Би Ойл” ХХК-тай 2025 оны 10 дугаар сарын 21-ы өдөр гэрээ байгуулсан. Уг гэрээний дагуу аюултай хог хаягдлыг аюултай хог хаягдлыг нийлүүлэн, дагалдах бичиг баримтыг бүрдүүлнэ.

Зураг 65. Аюултай хог хаягдлын тос, масло хадгалах цэг

Аюултай хог хаягдлын сургалт давхарсан тоогоор 41 хүнд орсон.

АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ ГЭЖ ЮУ ВЭ?

- ✓ Тэсрэмтгий
- ✓ Шатамхай
- ✓ Урвалын идэвхтэй
- ✓ Исэлдүүлэгч
- ✓ Агаар болон устай харилцан үйлчилж хортой хий ялгаруулдаг
- ✓ Халдвартай
- ✓ Идэмхий
- ✓ Хүн амьтанд богино болон удаан хугацаанд хортой нөлөөлөл үзүүлдэг
- ✓ Байгаль орчинд хортой шинж чанартай
- ✓ Устгасны дараа аюултай шинж чанартай ялгарал үүсгэдэг

Хэрэв хог хаягдал нь эдгээр шинж чанаруудын аль нэгийг эсвэл хэд хэдэн шинж чанарыг эзлэг агуулж байгаа бол “**аюултай хог хаягдал**” гэж үзнэ.

• Монгол Улсын Хог хаягдлын тухай хууль
• Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл аюул. Хөдөлмөр болон аюултай бодисын нэгдэл, ангиаруулан гэмдэг. MNS 5029 : 2011

Ямар учраас зай, аккумулятор аюултай хог хаягдалд бүртгэгдсэн бэ?

Литийн зай

Шүлтийн зай (Zn-Mn):
MnO₂ – 40%, Zn – 16%,
KOH – 18%

Li-Ion зай:
LiCoO₂, Mn, Ni, Al – 20-50%

Ni-Cd зай: CdO <8-25%,
Ni(OH)₂ – 14%-21%

Ni-MH зай: Ni(OH)₂,
Co(OH)₂ – 15-30%; Ni – 3-15%; шүлт – 0-15%

Хартугалга-хүчлийн аккумулятор:
Pb/PbO, PbSO₄ – 60-97%, электролит – 10-38%

- **Хар тугалга** – бие организмд хуримтлагдаж, мэдрэлийн систем, ясны бүтцэд нөлөөлнө; бага насны хүүхдэд онцгой хортой
- **Кадьми** – үлшги, түрүү бүлчирхайн хавдар үүсгэн, элэг, бөөрийг гэмтээнэ
- **Мөнгөн ус** – тархи, мэдрэлийн системийг хордуулна, үр хөврөлийн өсөлт хөгжилд нөлөөлнө
- **Никель** – арьсны дерматит үүсгэнэ, хавдар үүсгэгч
- **Шүлт / хүчил** – салст, арьсыг түлнэ

• Li-Ion зайг халаах, хэт ачаалах, гэмтээснээс гал түймэр гарах аюултай!
• 2016 Samsung Galaxy Note
2010 Boeing 747-400F UPS Airling

1 ширхэг хуруу зайнаас ялгарах хорт нэгдлүүд 400 л ус, 20 м² хөрсийг бохирдуулдаг.

Зураг 66. Аюултай хог хаягдлын сургалт

БҮЛЭГ 10. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ ХӨТӨЛБӨР

10.1.1 CO₂ NO₂ SO₂ Тоос нийт (PM10, PM2.5) Төслийн талбайд орчим-3 цэг Баяжуулах үйлдвэр Хаягдлын сан Бутлуурын хэсэг жилд 2 удаа өгөх

Ус, цаг уур, орчны шинжилгээний төвд Ажилчдын кемп, Карьерын орчин, Хаягдлын сан, Бутлуурын хэсэгт агаарын шинжилгээг 2025 оны 06 дугаар сарын 20, 2025 оны 08 дугаар сарын 20-нд тус тус 2 удаа өгсөн. Тус шинжилгээний дүнгээр MNS4585:2016 стандарттай харьцуулахад хүлцэх хэмжээнээс давсан тохиолдол ажиглагдаагүй.

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

АГААРЫН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Дугаар
Захиалагч
Сорьц авсан газар
Дээжмийн тодорхойлолт
Сорьц авсан огноо
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал
Шинжилгээний аргын стандарт

Шинжлэгийн код
Шинжилсэн огноо
Хуудасны тоо

2025/09
Тост нутаг - ХХК
1-р баг Сэртэн гэх газар
Өлзийт сум
2025.08.20
Д.Дэжидмаа /БОШЛ-ийн инженер/
MNS17.2.5.11.2021
MNS17.2.5.12.2021
DUSTRAK8530
02
2025.08.21
1/1

ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

№	Сорьц авсан цаг	Хэмжих нэгж	PM-2.5	Нийт тоос	Хуурай хий (SO ₂)	Азотын оксид (NO _x)
01	Ажилчдын кемп	мкг/м ³	0.013	0.022	0.015	0.023
02	Карьерын орчин	мкг/м ³	0.010	0.025	0.013	0.021
ЗДХ	MNS4585:2016		50	0.450	0.200	

Тайлбар: 1) Сорьц авсан үеийн өмнөт шороонгийн хэмжээг газартай ойролцоо байрлуулсан байдаг бол, 2) Сорьц авсан үеийн өмнөт шороонгийн хэмжээг газартай ойролцоо байрлуулсан байдаг бол, 3) Сорьц авсан үеийн өмнөт шороонгийн хэмжээг газартай ойролцоо байрлуулсан байдаг бол.

Агаарын чанарын Техникийн өрмийн шаардлага MNS4585:2016 стандарттай харьцуулахад PM 2.5, Хуурай хий (SO₂), Азотын давхар оксид (NO_x) стандарт агууламжаас давсангүй байна.

УГУУШТӨВЧИЙН ДАГАА
ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН
ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР
ХЯНХ БАТАЛГААЖУУЛСАН
ЛАБОРАТОРИЙН ЭМХЛЭГЧ

Ч.ОЮУНЧИМЭГ
Д.ДЭЖИДМАА
А.ЖАВЗАННАМЖИЛ

Хуудасны хэргийн үйлдвэр
Шинжилгээний дүнг үзүүлэх үйлдвэр

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

АГААРЫН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Дугаар
Захиалагч
Сорьц авсан газар
Дээжмийн тодорхойлолт
Сорьц авсан огноо
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал
Шинжилгээний аргын стандарт

Шинжлэгийн код
Шинжилсэн огноо
Хуудасны тоо

2025/09
Тост нутаг - ХХК
1-р баг Сэртэн гэх газар
Өлзийт сум
2025.08.20
Д.Дэжидмаа /БОШЛ-ийн инженер/
MNS17.2.5.11.2021
MNS17.2.5.12.2021
DUSTRAK8530
02
2025.08.21
1/1

ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

№	Сорьц авсан цаг	Хэмжих нэгж	PM-2.5	Нийт тоос	Хуурай хий (SO ₂)	Азотын оксид (NO _x)
01	Бутлуур	мкг/м ³	0.013	0.022	0.015	0.023
02	Хаягдлын сан	мкг/м ³	0.010	0.025	0.013	0.021
ЗДХ	MNS4585:2016		50	0.450	0.200	

Тайлбар: 1) Сорьц авсан үеийн өмнөт шороонгийн хэмжээг газартай ойролцоо байрлуулсан байдаг бол, 2) Сорьц авсан үеийн өмнөт шороонгийн хэмжээг газартай ойролцоо байрлуулсан байдаг бол, 3) Сорьц авсан үеийн өмнөт шороонгийн хэмжээг газартай ойролцоо байрлуулсан байдаг бол.

Агаарын чанарын Техникийн өрмийн шаардлага MNS4585:2016 стандарттай харьцуулахад PM 2.5, Хуурай хий (SO₂), Азотын давхар оксид (NO_x) стандарт агууламжаас давсангүй байна.

УГУУШТӨВЧИЙН ДАГАА
ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН
ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР
ХЯНХ БАТАЛГААЖУУЛСАН
ЛАБОРАТОРИЙН ЭМХЛЭГЧ

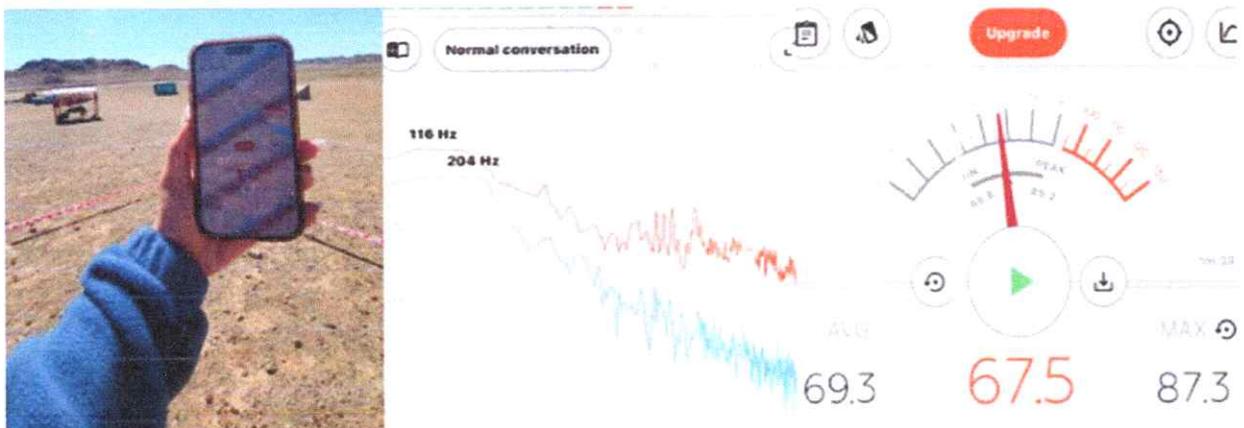
Ч.ОЮУНЧИМЭГ
Д.ДЭЖИДМАА
А.ЖАВЗАННАМЖИЛ

Хуудасны хэргийн үйлдвэр
Шинжилгээний дүнг үзүүлэх үйлдвэр

Зураг 67. Агаарын шинжилгээний дүн

10.1.2 Дуу шуугиан хэмжээ Төслийн талбайд орчимд-2 цэг, Баяжуулах үйлдвэр жилд 2 удаа

Төслийн талбайд дуу шуугианыг хэмжиж үзэхэд хэвийн байна.

Зураг 68. Дуу шуугиан хэмжиж буй зураг

Дунджаар 66.1 -70.33 децибел дуу шуугиантай байгаа бөгөөд энэ нь сөрөг нөлөө бага. Эрүүл мэндэд үзүүлэх нөлөө (CDC & WHO-н дагуу):

85 dB-с дээш чимээнд удаан өртвөл сонсголд сөрөг нөлөө үзүүлнэ

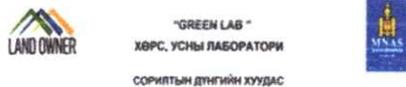
100 dB – 15 минут байхад ч сонсголд гэмтэл учруулж болно

120+ dB – Шууд өвдөлт мэдрэгдэж, яаралтай хамгаалах шаардлагатай

10.2 Хөрс

10.2.1 Хөрсний агрохимийн үзүүлэлт Төслийн талбайн эрүүл газрын хөрснөөс-2цэг Жилд 2 удаа

Хөрсний шинжилгээг "Green lab" итгэмжлэгдсэн лабортарид 2025 оны 02 дугаар сарын 2, 2025 оны 09 дүгээр сарын 09-19-ны хооронд 2 удаа өгсөн. МУ-ын "MNS5850:2019 Хөрсний чанар. Хөрсөнд агуулагдах бохирдуулах бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ" стандартад заасан хөрсний органик биш (хүнд металл) бохирдуулагч бодисуудын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээтэй харьцуулав. Хүнд металлын шинжилгээний үр дүнгээс үзэхэд өнгөн хөрсөн дэх Cd илрээгүй, бусад металлууд стандартын хүлцэх агууламжаас хэтрээгүй буюу хэвийн түвшинд байна.

Дэж ирсэн огноо: 2025.02.18.26
Шинжилгээ хийгдэж буй байгууллага, хувь хүн: "Дойын булаг" ХХК
Холбоо барих дугаар: 80622694
Дэжж авсан газар: Баянхонгор аймгийн Өлзийт сум "Тост нутаг" ХХК

Хөрсний химийн задалан шинжилгээний дүн / MNS3310:1991/

№	Лаб №	Дэглэмийн нэр	Гүн, см	Дэглэм, %							Шинжилгээний үзүүлэлт, мг/100 гр					
				С	Н	Р	К	Ca	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O	С	М	Р	К	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
1	251241	Зүсэлт-1	0-20	8.03	0.11	0.255	1.81	2.62	20.0	3.0	1.8	32				
2	251242	Зүсэлт-2	20-50	8.95	0.18	0.318	8.57	0.43	22.1	3.6	1.6	7				
3	251243	Зүсэлт-3	50-80	8.39	0.05	0.053	2.47	1.71	17.2	4.6	1.9	39				
4	251244	Зүсэлт-4	80-100	9.22	0.23	0.063	2.14	1.27	18.8	4.8	2.3	26				
5	251245	Зүсэлт-5	0-20	8.25	0.03	0.035	1.32	2.41	19.0	3.4	3.9	28				
6	251246	Зүсэлт-6	0-20	8.20	0.03	0.036	1.15	2.59	19.2	3.2	3.4	31				

Хөрсний механик бүрэлдэвэр /MNS 6824:2020/

№	Лаб №	Дэглэмийн нэр	Гүн, см	Механик бүрэлдэвэр, % ширээгийн хэмжээ, мм												
				0.075	0.15	0.3	0.6	1.05	2.0	4.75	6.0	10.0	20.0			
1	251241	Зүсэлт-1	0-20	11.6	44.2	27.3	5.5	7.1	4.4	17.6						
2	251242	Зүсэлт-2	20-50	11.5	41.0	24.3	11.0	7.2	5.1	23.2						
3	251243	Зүсэлт-3	50-80	20.6	27.3	25.2	7.5	5.1	4.3	16.9						
4	251244	Зүсэлт-4	80-100	11.1	56.7	16.8	3.6	6.5	3.5	15.6						
5	251245	Зүсэлт-5	0-20	18.6	40.6	26.0	4.7	7.8	4.2	16.7						
6	251246	Зүсэлт-6	0-20	22.2	52.2	12.3	7.6	1.9	3.8	13.3						

Хөрсний күнд металл /MNS ISO 11466:2007/

№	Лаб №	Дэглэмийн нэр	Гүн, см	Хүнд металл, мг/кг								
				Сг	Р	Н	Рр	Вр	Зп	Сп		
1	251241	Зүсэлт-2	0-20	-	23.4	20.8	18.5	41.5	13.4			
2	251245	Зүсэлт-4	0-20	-	15.6	17.6	34.6	65.9	24.8			
3	251246	Зүсэлт-5	0-20	-	33.3	32.5	29.8	44.9	19.6			
Эхлэцээр өрснийг эвчлүүлэгчдийн дээд хэмжээ				1.5	100.0	100.0	70.0	100.0	100.0			
Эхлэцээр өрснийг эвчлүүлэгчдийн дээд хэмжээ стандарт				1.0	60.0	60.0	50.0	100.0	100.0			

Хүн Шинжилгээний хэргийг нь эвчлэн тухайн цагийн дэглэмийг өөрчлөх ба үүрэгн өөрчлүүлэлтэй холбоотой

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭГДЭСЭН

Шинжлэгч: ХЯНЖ БАТАЛГАА СУУЦЛАГ

Лабораторийн эрхлэгч: Г Ганчимэг М Sc /

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг 9-р хороо, Ням Цэцэгэр байр 10 дугаар 02 тоот

Телефон: 77102020, 89506026 | E-mail: lab@shinzhilgee.com

Дэж ирсэн огноо: 2025.09.09.19
Шинжилгээ хийгдэж буй байгууллага, хувь хүн: "Тост Нутаг" ХХК
Холбоо барих дугаар: 80604072
Дэжж авсан газар: Баянхонгор аймгийн Өлзийт сум 1-р баг "Сэртэн" уурхай

Хөрсний химийн задалан шинжилгээний дүн / MNS3310:1991/

№	Лаб №	Дэглэмийн нэр	Гүн, см	Дэглэм, %							Шинжилгээний үзүүлэлт, мг/100 гр					
				С	Н	Р	К	Ca	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O	С	М	Р	К	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
1	254820	Хөрс-1	0-20	8.10	0.18	0.204	0.20	0.91	14.4	4.6	1.9	7				
2	254821	Хөрс-2	0-20	9.10	0.23	0.463	0.00	0.74	14.4	5.0	2.6	8				

Хөрсний механик бүрэлдэвэр /MNS 6824:2020/

№	Лаб №	Дэглэмийн нэр	Гүн, см	Механик бүрэлдэвэр, % ширээгийн хэмжээ, мм												
				0.075	0.15	0.3	0.6	1.05	2.0	4.75	6.0	10.0	20.0			
1	254820	Хөрс-1	0-20	32.9	41.8	8.6	0.3	7.4	2.0	15.7						
2	254821	Хөрс-2	0-20	36.8	41.1	10.9	4.6	7.2	2.0	14.3						

Хөрсний күнд металл /MNS ISO 11466:2007/

№	Лаб №	Дэглэмийн нэр	Гүн, см	Хүнд металл, мг/кг							
				Сг	Р	Н	Рр	Вр	Зп	Сп	
1	254820	Хөрс-1	0-20	25.1	30.4	30.6	57.9	22.4			
2	254821	Хөрс-2	0-20	11.9	15.9	70.9	76.9	76.6			
Эхлэцээр өрснийг эвчлүүлэгчдийн дээд хэмжээ				100.0	1.5	100.0	70.0	100.0			
Эхлэцээр өрснийг эвчлүүлэгчдийн дээд хэмжээ стандарт				60.0	1.0	60.0	60.0	100.0			

Хүн Шинжилгээний хэргийг нь эвчлэн тухайн цагийн дэглэмийг өөрчлөх ба үүрэгн өөрчлүүлэлтэй холбоотой

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭГДЭСЭН

Шинжлэгч: ХЯНЖ БАТАЛГАА СУУЦЛАГ

Лабораторийн эрхлэгч: Г Ганчимэг М Sc /

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг 9-р хороо, Ням Цэцэгэр байр 10 дугаар 02 тоот

Телефон: 77102020, 89506026 | E-mail: lab@shinzhilgee.com

Зураг 69. Хөрсний шинжилгээ

10.2.2 Орчны хөрсөн дэх эмгэг төрүүлэгч бактерийн тоо Хог хаягдлын цэг Жилд 1 удаа

Хөрсний шинжилгээг “Green lab” итгэмжлэгдсэн лабораторид 2025 оны 09 дүгээр сарын 09-19-ны хооронд Энгийн болон аюултай хогийн цэг дээр өгсөн. Тус шинжилгээний дүнгээр цэвэр байна.

“GREEN LAB”
ХӨРС, УСНЫ ЛАБОРАТОРИ
СОРИЛТЫН ДУНГИЙН ХУУДАС

Дээж ирсэн огноо: 2025.09.09-19
Шинжилгээ хийлгэж буй байгууллага, хувь хүн: “Тост Нутаг” ХХК
Холбоо барих дугаар: 89604072
Дээж авсан газар: Баянхонгор аймаг Өлзийт сум 1-р баг “Сэртэн” уурхай

Хөрсний эрүүл ахуй / MNS 6341:2012, MNS 5367:2004, MNS 6341:2012/

№	Лаб №	Дээжийн жар	Нягтийн тоо		Гэдэсний савханцарын титр (E.Coli)		Амаарбын титр (CFU per 100g)	
			Шинжилгээний хариу	Шинжилгээний хариу	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг
1	25/4820	Хөрс-1	1.8*10 ⁴	1.0	Цэвэр	0.1<	Цэвэр	
2	25/4821	Хөрс-2	2.0*10 ⁴	1.0	Цэвэр	0.1<	Цэвэр	

Жиш. Шинжилгээний хариу нь зөвхөн тухайн шгийн дэвжид хамраах ба хувилган огцруулахыг хориглоно.

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН

Шинжлэгч: Т. Гэрлтуяа/

ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН

Лабораторийн эрхлэгч: Г.Ганчимэг /M.Sc./

Монгол улс: Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг 9-р хороо, Алтайн гудамж 5 давхар оффис 2 давхар, 243 тоот
Утас/Факс: 72702020, 88950626 E-mail: landownermongolia@gmail.com

Зураг 70. Энгийн, Аюултай хог хаягдлын цэгийн хөрсний шинжилгээ

10.2.3 Хөрсний хүнд металлууд (Ni, Cd, Pb, Cu, Zn, Cr гэх мэт) Төслийн талбайн шимт хөрсний овоолго, хогийн цэг, Баяжуулах үйлдвэр орчмын хөрснөөс-4 цэг Жилд 2 удаа

Хөрсний хүнд металлын шинжилгээг 2025 оны 09 дүгээр сарын 09-19, 2025 оны 10 дугаар сарын 09-19-нд тус тус “Green lab” хөрс усны итгэмжлэгдсэн лабораторид өгсөн. Шинжилгээний дүнгээр хөрсөнд агуулагдах хүнд металлын хэмжээ MNS 5850:2019 Элментүүдийн зөшөөрөгдөх дээд хэмжээний стандартаас бага байна.

"GREEN LAB"
ХӨРС, УСНЫ ЛАБОРАТОРИ
СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС

Дээж ирсэн өгсөн: 2025.09.09-19
Шинжилгээ хийгчээ: Буюу байгууллага, хувь хүн: "Тост Нутаг" ХХК
Холбоо барих дугаар: 89604072
Дээж авсан газар: Баянхонгор аймгийн Өлзийт сум 1-р байр "Сэртэн" уурхай

Хөрсний химийн задлан шинжилгээний дүн / MNS 3310-1991/

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн см	pH	Вис %	СДЧ	CaCO ₃ (%)	Моллиб %	Шингэлдэгдсэн гүүрүүд, мг/100 гр	Шингэлдэгдсэн гүүрүүд, мг/100 гр	Шингэлдэгдсэн гүүрүүд, мг/100 гр	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	254820	Хөрс-1	0-20	9.20	0.16	0.354	0.00	0.01	14.4	4.0	1.9	7
2	254821	Хөрс-2	0-20	9.10	0.23	0.461	0.00	0.01	14.4	3.0	2.8	8

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн /MNS 6824-2020/

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн см	Механик бүрэлдэхүүн, %						
1	254820	Хөрс-1	0-20	33.9	41.6	5.5	5.3	1.4	3.9	15.7
2	254821	Хөрс-2	0-20	36.8	37.3	10.9	4.4	1.2	2.9	14.9

Хөрсний хүнд металл /MNS ISO 11466-2007/

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн см	Хүнд металл агуулга									
				Cr (Хром)	Cd (Кадмийн)	Co (Кобальт)	Fe (Төгрөг)	Zn (Цинк)	Cu (Сүлд)	Mn (Манган)	Pb (Хүр)	Hg (Хүлэг)	As (Арсен)
1	254820	Хөрс-1	0-20	25.1	0.20	20.4	32.8	67.8	22.4	19.9	19.8	76.9	75.9
2	254821	Хөрс-2	0-20	11.9	0.15	19.0	19.0	150.0	150.0	150.0	150.0	150.0	

Мөн: Шинжилгээний зардал нь эзэмшсэн тухайн үйлдлийн дараахь хэмжээгээр нь үргэлжлэн гүйцэтгэгдэнэ. Үргэлжлэнэ.

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭГДЭГСЭН
Шинжлэгч: /ХС Мэгмардагч/
ХЯНАХ БАТАЛГААЖУУЛСАН
Лабораторийн эргэлч: /Г Ганчимэг /М Сс/

Мэргэжлийн үйлчилгээний байр: Сүхбаатар дүүрэг 9-р хороо, Алтан голын 3 дугаар байр 2-н давхар 243 өрөөн | Утас/Факс: 72703020, 89950628 | Email: lab@tostnutaг.mn

"GREEN LAB"
ХӨРС, УСНЫ ЛАБОРАТОРИ
СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС

Дээж ирсэн өгсөн: 2025.10.09-19
Шинжилгээ хийгчээ: Буюу байгууллага, хувь хүн: "Тост Нутаг" ХХК
Холбоо барих дугаар: 89604072
Дээж авсан газар: Баянхонгор аймгийн Өлзийт сум 1-р байр "Сэртэн" уурхай

Хөрсний химийн задлан шинжилгээний дүн / MNS 3310-1991/

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн см	pH	Вис %	СДЧ	CaCO ₃ (%)	Моллиб %	Шингэлдэгдсэн гүүрүүд, мг/100 гр	Шингэлдэгдсэн гүүрүүд, мг/100 гр	Шингэлдэгдсэн гүүрүүд, мг/100 гр	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	254820	Хөрс-1	0-20	9.15	0.18	0.4	0.00	0.01	14.4	4.0	1.9	7
2	254821	Хөрс-2	0-20	9.12	0.21	0.41	0.00	0.01	14.4	3.0	2.8	8

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн /MNS 6824-2020/

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн см	Механик бүрэлдэхүүн, %						
1	254820	Хөрс-1	0-20	33.9	41.6	5.5	5.3	1.4	3.9	15.7
2	254821	Хөрс-2	0-20	36.8	37.3	10.9	4.4	1.2	2.9	14.9

Хөрсний хүнд металл /MNS ISO 11466-2007/

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн см	Хүнд металл агуулга									
				Cr (Хром)	Cd (Кадмийн)	Co (Кобальт)	Fe (Төгрөг)	Zn (Цинк)	Cu (Сүлд)	Mn (Манган)	Pb (Хүр)	Hg (Хүлэг)	As (Арсен)
1	254820	Хөрс-1	0-20	25.1	0.20	20.4	32.8	67.8	22.4	19.9	19.8	76.9	75.9
2	254821	Хөрс-2	0-20	11.9	0.15	19.0	19.0	150.0	150.0	150.0	150.0	150.0	150.0

Мөн: Шинжилгээний зардал нь эзэмшсэн тухайн үйлдлийн дараахь хэмжээгээр нь үргэлжлэн гүйцэтгэгдэнэ. Үргэлжлэнэ.

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭГДЭГСЭН
Шинжлэгч: /ХС Мэгмардагч/
ХЯНАХ БАТАЛГААЖУУЛСАН
Лабораторийн эргэлч: /Г Ганчимэг /М Сс/

Мэргэжлийн үйлчилгээний байр: Сүхбаатар дүүрэг 9-р хороо, Алтан голын 3 дугаар байр 2-н давхар 243 өрөөн | Утас/Факс: 72703020, 89950628 | Email: lab@tostnutaг.mn

Зураг 71. Хөрсний хүнд металл шинжилгээ

10.3 Усны чанар

10.3.1 Ерөнхий хими Унд ахуйн үс-1 цэгт Жилд 1 удаа

Газарзүй-Геоэкологийн хүрээлэнд усны химийн ерөнхий шинжилгээг 2025 оны 09 дүгээр сарын 21-ны өдөр Унд ахуйн 2 худаг, Бохир нуур 2 цэг дээр өгсөн. Шинжилсэн химийн үзүүлэлтүүд нь "Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын MNS 0900:2018" стандартын шаардлага хангаж байна.

ШИНЖЛЭХ УЛААНЫ АКАДЕМИ
ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
УСНЫ ШИНЖЛЭГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний төлөрхийлөлт

Шинжилгээ хийсэн: 2025 оны 09 сарын 21 өдөр
Сорьц авсан газрын нэр: Баянхонгор аймгийн Өлзийт сум
Сорьц шинжилгээний байгууллага, хувь хүн: "Тост нутаг" ХХК

Солбицол: Хн
Ус: Ус

Уст шийтэй төрөл ба дугаар: Худаг

Анион	Тдм ³ -д байгаа		Катион	Тдм ³ -д байгаа	
	мг	мг-эв/л		мг	мг-эв/л
Cl ⁻	52.9	1.49	Na ⁺ +K ⁺	94.1	4.09
SO ₄ ²⁻	490.0	9.38	Ca ²⁺	70.1	3.50
NO ₃ ⁻	0.0	0.00	Mg ²⁺	102.9	8.46
NO ₂ ⁻	24.0	0.39	NH ₄ ⁺	0.0	0.00
CO ₃ ²⁻	0.0	0.00	Fe ²⁺	0.0	0.00
HCO ₃ ⁻	292.6	4.80	Fe ³⁺	0.0	0.00
Дүн	819.7	16.05	Дүн	207.1	16.05

НСО₃ ийн хараагүй хэсэгт анионы катионуудын
ийлбэр: 940.4 мг/дм³ ийлбэр: 1096.8 мг/дм³
Ерөнхий катионууд: ЕС: 1267 µS/cm
pH: 7.05 TDS: 824 ppm

Исэлдэх чанар: 2.08 мг/дм³
Фенилamine чанар: Унар үзүүл: Тунгдас: үгүй
Унар үзүүл: 30 см Аст: *** Булгаршам: 0.17 NTU
Өнгө: үгүй

Усны найрвэлтэй төрөл: М₁ SO₄^2- HCO₃^2-
Mg²⁺ Na⁺+K⁺ Ca²⁺

Дэлгэлт

Мөн: Шинжилгээний зардал нь эзэмшсэн тухайн үйлдлийн дараахь хэмжээгээр нь үргэлжлэн гүйцэтгэгдэнэ. Үргэлжлэнэ.

Гүйцэтгэгч: Хинна, ХИДАН /С. Ариунбаяр/
Усанд байгаа хатуулагдсан: Лабораторийн эргэлч: /Г Ганчимэг /М Сс/

ШИНЖЛЭХ УЛААНЫ АКАДЕМИ
ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
УСНЫ ШИНЖЛЭГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний төлөрхийлөлт

Шинжилгээ хийсэн: 2025 оны 09 сарын 21 өдөр
Сорьц авсан газрын нэр: Баянхонгор аймгийн Өлзийт сум
Сорьц шинжилгээний байгууллага, хувь хүн: "Тост нутаг" ХХК

Солбицол: Хн
Ус: Ус

Уст шийтэй төрөл ба дугаар: Худаг

Анион	Тдм ³ -д байгаа		Катион	Тдм ³ -д байгаа	
	мг	мг-эв/л		мг	мг-эв/л
Cl ⁻	54.7	1.54	Na ⁺ +K ⁺	99.4	4.32
SO ₄ ²⁻	458.0	9.54	Ca ²⁺	72.5	3.62
NO ₃ ⁻	0.0	0.00	Mg ²⁺	104.5	8.59
NO ₂ ⁻	28.0	0.45	NH ₄ ⁺	0.0	0.00
CO ₃ ²⁻	0.0	0.00	Fe ²⁺	0.0	0.00
HCO ₃ ⁻	305.0	5.00	Fe ³⁺	0.0	0.00
Дүн	845.7	16.53	Дүн	276.4	16.53

НСО₃ ийн хараагүй хэсэгт анионы катионуудын
ийлбэр: 909.5 мг/дм³ ийлбэр: 1122.1 мг/дм³
Ерөнхий катионууд: ЕС: 1291 µS/cm
pH: 7.32 TDS: 839 ppm

Исэлдэх чанар: 1.76 мг/дм³
Фенилamine чанар: Унар үзүүл: Тунгдас: үгүй
Унар үзүүл: 30 см Аст: *** Булгаршам: 0.01 NTU
Өнгө: үгүй

Усны найрвэлтэй төрөл: М₁ SO₄^2- HCO₃^2-
Mg²⁺ Na⁺+K⁺ Ca²⁺

Дэлгэлт

Мөн: Шинжилгээний зардал нь эзэмшсэн тухайн үйлдлийн дараахь хэмжээгээр нь үргэлжлэн гүйцэтгэгдэнэ. Үргэлжлэнэ.

Гүйцэтгэгч: Хинна, ХИДАН /С. Ариунбаяр/
Усанд байгаа хатуулагдсан: Лабораторийн эргэлч: /Г Ганчимэг /М Сс/

ШИНЖЛЭХ УЛААНЫ АКАДЕМИ
ГАДАРГАЙ-ГЕОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
УСНЫ ШИНЖЛЭГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Шинжилгээ хийсэн: 2025 оны 09 сарын 21 өдөр
Сорьц авсан газрын нэр: Баянхонгор аймгаас, Өлзийт сум
Сорьц авсан газрын байршил: Дундур хуур
Сорьц шинжилгээнд байрлуулга, нэр: хүү "Тост нутаг" ХХК

Салбидал: Xc
Yc

Уст цэлийн төрөл ба дугаар: Нуур

Тодорхойлолт нэ:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-аив	мг-аив%		мг	мг-аив	мг-аив%
Cl ⁻	54.7	1.54	9.5	Na ⁺ +K ⁺	101.6	4.42	27.3
SO ₄ ²⁻	458.0	9.54	58.9	Ca ²⁺	92.2	4.80	28.4
NO ₃ ⁻	0.1	0.00	0.0	Mg ²⁺	87.1	7.16	44.2
NO ₂ ⁻	32.0	0.52	3.2	NH ₄ ⁺	0.4	0.02	0.1
CO ₃ ²⁻	12.0	0.40	2.5	Fe ³⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	256.2	4.20	25.9	Fe ²⁺	0.0	0.00	0.0
Дүн	812.9	16.20	100.0	Дүн	281.2	16.20	100.0

HCO₃⁻ ийн хэлбэрт хэвсэн анион өлгөнүүдийг
нийлбэр: 966.1 мг/дм³ Анион өлгөнүүдийг
нийлбэр: 1094.2 мг/дм³

Ерөнхий катионг
рН: 7.84 EC: 1261 µS/cm
Исэлдэх чанар: 8.56 мг/дм³ TDS: 829 ppm

Тунгав: 22 см Физик шинэ чанар
Өнгө: савдлага Туср: утгн Тунгас: 0.1 мекст
Амг: *** Биленторшил: 36.0 NTU

Усны найрлагын томъёо: H₂O, 59 HCO₃, 26
Mg²⁺, Ca²⁺, 28 Na⁺+K⁺, 27

Дугаар

Эмнэл, бүрэлдүүрүүрүүтэй голлохон анион, катион бүрэлдүүр, 2-р тархины, чанарыг суваг доторх, мөн нүүр ус байх. Шинжилгээ өөрийн үзүүлэлтүүдийг өөрийн лабораторид, мөнх, сувагт мөнх хуулиар мөн "Усны үнэм чанар" Ерөнхий заарлага 200 4194/2004" стандартыг зөвхөн хянахыг мөнх байх.

Мэч: Энэ үнэм чанар сорьц мөн үнэм чанарын байршил, нэр, мөнхөөр тодорхойлогдсон байна.

Гүйцэтгэсэн Химик, Эцэс Дай: С. Арвансайхан / Гүйцэтгэсэн /
Шинжилгээ: Химик багш / Лабораторийн эрхлэгч: Г. Ганчимэг / М.С.Г

"GREEN LAB"
ХӨРС, УСНЫ ЛАБОРАТОРИ

СОРИЛТЫН ДҮГНГИЙН ХУУДАС

Дэж өрсөн огноо: 2025.02.16.26
Шинжилгээ хийлгэж буй байгууллага, хувь: хүү: "Дойнт булаг" ХХК
Холбоо барих дугаар: 80622604
Дэж авсан газар: Баянхонгор аймгаас Өлзийт сум "Тост нутаг" ХХК
Лабораторийн дугаар: 25/1247

Усны химийн шинжилгээний үзүүлэлт

№	Сорилтын үзүүлэлтүүд, хэмжээг нэгж	Сорилтын горим тэмдэглэгээ	Шаардлага MNS 9900:2018	Сорилтын дүн
				1
1	pH	MNS ISO 105:3:2001	6.5-8.5	7.91
2	Ерөнхий катионг м-рөөл	MNS ISO 601:2005	7.0	4.06
3	Кальци м/л	MNS 1067:1023	100.0	65.5
4	Магни м/л	MNS 1067:1023	30.0	7.1
5	Хлорид м/л	MNS ISO 601:2005	350	160.6
6	Гидрокарбонат м/л	MNS 6831:1020	-	323.1
7	Перманганатын исэлдэх чанар м/л	MNS 6833:1020	5-15	5.17
8	Цэвэрлэх дамжуулах чанар м/л	MNS ISO 788:1999	1.0	0.269
9	Хуурай өндөгдөл м/л	MNS 4423:1997	1000	274.5
10	Нитрат м/л	MNS 6778:1019	1.0	0.00
11	Нитрат м/л	MNS ISO 789:3:2005	50.0	0.00
12	Төвшр м/л	MNS 4430:2005	0.3	0.00
13	Аммоний м/л	MNS 4428:1997	1.5	0.00

Мэч Шинжилгээний өлгөө нь зөвхөн тухайн үнэм чанар дүн мөнхөөрөөр ба зөвхөн өөрийнхөөрөө хэрэглэнэ

ШИНЖЛЭХ УЛААНЫ АКАДЕМИ
ШИНЖЛЭХ
ХҮРЭЭЛЭН
УСНЫ ШИНЖЛЭГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ
Лабораторийн эрхлэгч: Г. Ганчимэг / М.С.Г

Мэчлэг үнэм чанарын байршил, нэр, мөнхөөр тодорхойлогдсон байна. 10 сарын 02 өдөр
Утас: 7272050 8890628 E-mail: lab@greenlab.mn@gmail.com

Зураг 72. Усны шинжилгээ

10.3.2 Усны түвшин усны үндарга, нөөц Ус ашиглалтаас, зарцуулалтаас газар доорх усны горим өөрчлөгдөх

"Сэртэн" алтны шороон орд Дөшийн даваа уулс тогтолцоот усны хагалбарын делювийн хажуу, делюви-пролювийн сэвсгэр хурдсын газрын доорх ус үүсэх боломжтой болоод Сэртэн хөндийн хагарал, ан цавшлийн бүсийн ан цавын ус тархсан талбайд байрлана.

Гадаргын ус байхгүй бөгөөд гүний худгаар технологийн усны хэрэгцээг хангаж байна. Иймд усан сангийн байгууламжийг аль болох усны алдагдал бага байлгах зорилгоор нийлэг материалаар хучсан. Байгаль орчныг хамгаалах цэвэр усны нөөцийг хэмнэх зорилгоор үйлдвэрийн технологийн усан хангамжинд хэрэглэгдэх усыг хуримтлуулж, цэвэршүүлэх замаар эргүүлэн ашиглаж байна.

Талбайн хэмжээнд уул уурхайн үйлдвэрлэлийн зориулалттай гүний худаг 2023 онд гаргасан байдаг. Уг худгууд нь худаг-1:130, худаг-2:140 м гүнтэй ба ус нь 15, 18 м-ийн гүнд тогтсон, шавхалтыг QI-150 маркийн насосоор хийжээ. Гүний худгийн усны химийн үндсэн үзүүлэлтүүд нь "Ундны ус эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNSD 900, 2018"-н шаардлага хангаж байгаа

болно. Хайгуулын ажлын үед 15-20 м-т хөрсний болон газар доорх ус илрээгүй байна.

10.4 Ургамлын нөмрөг

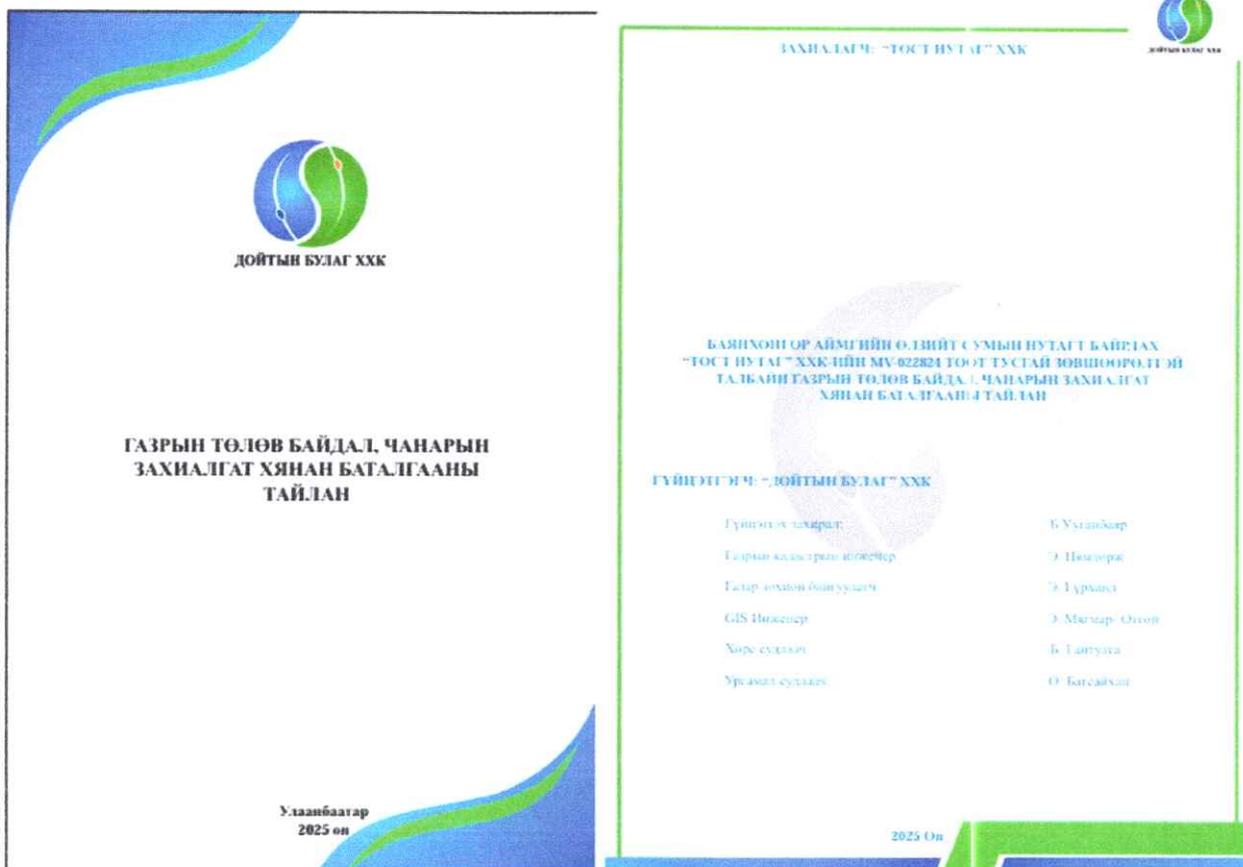
10.4.1 Ургамал устах, өсөлт ургалт нь саатах, төрөл зүйл өөрчлөгдөх, бүрхэц, биомасс багасах Төсөл хэрэгжиж буй талбай болон түүний ойр орчимд Ургамлын тусгааг бүрхэц ургацын хэмжээ

Нийт лицензийн хүрээнд 687.13 га талбайн хүрээнд нам уул, ухаа гүвээ болон тэдгээрийн хоорондох хөндий, хуурай сайр бүхий д.т.д 1750-1990 м өндөртэй газарт байрлана. Судалгаанд хамрагдсан талбайд Монгол орны хөрсний ангиллаар Хархүрэн болон Хүрэн хөрсний дэд хэв шинжид багтах чулуурхаг нимгэн Хүрэн ба сайргархаг, элсэрхэг Хархүрэн төрлийн хөрснүүд дангаараа болон бүрдэл байдлаар тархсан байна. Эдгээр хөрс нь ерөнхий үржил шимийн түвшин багаас дунд зэрэг, шимт үе давхарга нь нимгэн (0-40 см), хэврэг бөөмөрхөг болон үйрмэг бүтэцтэй, механик нөлөөлөлд тэсвэр бага, байгалийн аясаараа нөхөн сэргэх чадамж сулавтар байдаг онцлогтой. Мөн сайргархаг, том ширхэгтэй элсний агууламж өндөртэй байна. Хөрсний үе давхарга нь ихэвчлэн А-Вса-Сса гэсэн дараалалтай, хөрсний дээд үе давхаргын (0-30 см) ялзмагийн агууламж дээд үе давхаргад 1.2-2.6%, доод үе давхарга карбонатжилттай, урвалын орчин 8.0-8.9 буюу дунд зэргээс хүчтэй шүлтлэг, хялбар уусах давсжилт бага буюу 0.05-0.31 dS/m байна. Хөрсний ширхэгийн бүрэлдэхүүнд том ширхэгтэй элсэн фракц зонхилсон элсэнцэр бүрэлдэхүүнтэй байна. Нөлөөлөлд өртөөгүй ердийн хөрсний өнгөн үе давхарга дахь хортой болон био-идэвхт хүнд металлын агууламж стандартын хүлцэх агууламжаас ноцтой хэтэрсэн тохиолдол байхгүй хэвийн түвшинд байна.

БҮЛЭГ 11. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

11.1.1 Газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгааг эрх бүхий байгууллагаар гүйцэтгүүлэх

“Доройтлын булаг” ХХК-тай гэрээ байгуулан Газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгааг хийж гүйцэтгүүлсэн.

Зураг 73. Газрын төлөв байдал, чанарын улсын баталгаа

11.1.2 Орон нутгаас тавьсан санал хүсэлтийг харилцан тохиролцож шийдвэрлэж байх

1. Өлзийт сумын өнчин хүүхдүүдэд туслах хандивын ажлыг зохион байгуулсан.

Зураг 74. Хувцас тарааж буй зураг

2. Нийгмийн хариуцлагын хүрээнд Өлзийт сумын Бурханта 1 дүгээр багийн наадмыг зохион байгуулж өгсөн.

Зураг 75. Бурхант 1 дүгээр багийн наадам

3. Бурхант 1 дүгээр багт мал угаах төхөөрөмж өгөхөөр захиалга хийсэн байна.
4. Нийт ажилчдын 60 хувийг Өлзийт сумын иргэдийг ажиллуулж байна.
5. Нөлөөллийн бүсийн иргэдээс сүү, тараг, мах авдаг. Өвөлжилтийн бэлтгэлийг хангах хүрээнд нутгийн иргэдэд өвс өгнө.
6. Орон нутгийн иргэдээс уурхайн үйл ажиллагаатай холбоотой асуудлаар санал гомдол ирээгүй.

[11.1.3 Байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх чиглэлээр үүрэг хариуцлагын дотоод журам тогтоож, мөрдөх](#)

Кемпийн дотоод журмыг 2025 оны 05 дугаар сарын 30-ны өдөр Уурхайн даргаар баталгаажуулан, дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах төлөвлөгөө боловсруулан, үйл ажиллагаандаа мөрдөн ажиллаж байна.

18.Кемпед байрлагдсыг болзошгүй галын аюулын үед нүүлгэн шилжүүлэх хүрээнд журам боловсруулан Уурхайн даргаар 2025 оны 06 дугаар сарын 01-ны өдөр батлуулсан.

11.1.4 Байгаль хамгаалах талаар хийсэн ажлын жил бүрийн тайланг БОУАӨЯ-нд хүргэж өгөх

Хуулийн хугацаанд Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлийн яамны ХБОБХГ-ын газраар 2025 онд хэрэгжүүлэх 90 бүлэг 60 ажил гүйцэтгэхээр төлөвлөж батлуулан, хэрэгжүүлэх ажлыг үр дүнтэй зохион байгуулж ажиллаа.

11.1.5 Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль Байгаль хамгаалахад орон нутгийн иргэдийн оролцоог идэвхжүүлэх, үүлзалт зөвлөгөөг зохион байгуулах, тэдний санал зөвлөмжийг БОМТ-г хэрэгжүүлэх ажилд тусгах

Байгаль орчныг хамгаалах хүрээнд нутгийн иргэдийн тавьсан саналыг 2026 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусган ажиллана.

Дүгнэлт

“Тост нутаг” ХХК 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөөний ажлын гүйцэтгэл Байгаль орчныг хамгаалах, сөрөг нөлөөллийг бууруулах , ажилчдын эрүүл аюулгүй орчинд ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэн, хөдөлмөр аюулгүй ажиллагааг мөрдлөг болгож, цаашид байгаль орчинд ээлтэй орчныг бий болгох зорилт тавин ажиллаж байна.

Ажил арга хэмжээний заалт бүрээр үр дүнтэй хийж гүйцэтгэн ажлын зурган тайлан, баталгаа нотолгоотой тайлагналаа.

**АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ
ХҮЛЭЭН АВЧ ТЭЭВЭРЛЭХ ГЭРЭЭ**

2025 оны 10-р сарын 21-ны өдөр

№ АХХ-25/51

Улаанбаатар хот

Энэхүү гэрээг нэг талаас Монгол Улсын хуулийн дагуу байгуулагдан үйл ажиллагаа явуулж байгаа 2615134 тоот регистрийн, 90100011063 тоот улсын бүртгэлийн дугаартай **“Хай Би Ойл” ХК**-г төлөөлж менежер ажилтай Л.Даваагэрэл, нөгөө талаас Монгол Улсын хуулийн дагуу байгуулагдан үйл ажиллагаа явуулж байгаа 6663931 тоот регистр, 9011824743 тоот улсын бүртгэлийн дугаартай **“Тост нутаг” ХХК**-ийн Засвар үйлчилгээний төвийг төлөөлж **ХАБЭА-ны мэргэжилтэн ажилтай Б.Энхбаяр** нар дор дурдсан зүйлийг харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр Монгол Улсын Иргэний /380-397/ хууль, Хог хаягдлын тухай хуулийн /Дөрөвдүгээр бүлэг, Хоёр дугаар бүлэг 10 дугаар зүйл, Тавдугаар бүлэг/ холбогдох зүйл заалтыг баримтлан энэхүү Аюултай хог хаягдал буюу техникийн ажилласан тос хүлээн авч тээвэрлэх гэрээг байгуулав.

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ,

- 1.1 Энэхүү гэрээгээр “Хай Би Ойл” ХК болон **“Тост нутаг” ХХК**-ийн Засвар үйлчилгээний төв /цаашид ЗҮТ гэх/ гэрээнд заасан хугацаанд машин механизмын, тоног төхөөрөмжийн, хөдөлгүүрийн, гидрийн болон моторын тосыг солих үед гарах техникийн хаягдал тос буюу аюултай хог хаягдал /цаашид “АХХ” гэх/-г хүлээн авах, түүнийг тээвэрлэх болон бусад холбогдох харилцааг зохицуулахад оршино.
- 1.2 Энэхүү гэрээ нь талуудын хооронд хийгдсэн тохиролцоонуудыг агуулж байгаа бөгөөд энэхүү гэрээнд тодорхой байдлаар тусгаж оруулсан заалтуудыг оролцуулахгүйгээр Үйлчилгээтэй холбоотой хэлцэл, мэдэгдэл, аман болон бичгээр хийсэн тохиролцоог энэхүү гэрээ орлож байгаа болно.
- 1.3 Энэхүү гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол түүнд оруулах нэмэлт, өөрчлөлтийг бичгээр үйлдэж, хоёр тал гарын үсэг зураагүй бол тэдгээрийг хүчин төгөлдөр бус гэж үзнэ.

ХОЁР. ГЭРЭЭНИЙ ХУГАЦАА

- 2.1 Энэхүү гэрээ нь “Хай Би Ойл” ХК болон **“Тост нутаг” ХХК**-ийн ЗҮТөвийн төлөөлөлүүд гарын үсэг зурснаар 2026 оны 10 сарын 21-ний өдөр хүртэл хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөнө.
- 2.2 Гэрээнд оролцогч талууд Монгол Улсын Иргэний хуульд зааснаар гэрээний үүргээ бүрэн буюу хэсэгчлэн биелүүлээгүй гэж үзсэн тохиолдолд гэрээг дуусгавар болгохыг санал болгох эрхтэй.
- 2.3 Гэрээний хугацаа дуусгавар болоход талууд гэрээг үргэлжлүүлэх эсэх талаар харилцан мэдэгдэж зөвшилцөнө.
- 2.4 Энэхүү гэрээний нөхцөл, болзол, заалтаас татгалзан дуусгавар болгох тухай санал, шалтгааныг талууд зөвхөн албан бичгээр тайлбарлан гаргана.

ГУРАВ. ТАЛУУДЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

- 3.1 Талууд бие биенээсээ энэхүү гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлж, хэрэгжүүлэхийг шаардах бүрэн эрхтэй.

- 3.2 Талууд аюултай хог хаягдал /цаашид АХХ гэх/-г юүлэх, зөөх, тээвэрлэх, машинд ачиж буулгах зэрэг АХХ-г хөдөлгөх тухай бүрт хариуцлагатай байж, ажлын болон агуулахын талбай, газар шороо, байгаль орчинг бохирдуулахгүй байхад шаардлагатай арга хэмжээг авч хяналт тавьж ажиллах үүрэгтэй.
- 3.3 АХХ буюу техникийн хаягдал тосыг “Тост нутаг” ХХК-ийн ЗҮТөв нь ямар нэг биет хог /эрэг, боолт, төмөр, чулуу, хуванцар, даавуу, гялгар уут гэх мэт/, механик хольц болон хөргөлтийн шингэн /тосол/, хурдны хайрцагны тос /АКТ/-ны хольцгүйгээр аль болох нэг төрлөөр цуглуулж хүлээлгэн өгөх үүрэгтэй.
- 3.4 АХХ буюу техникийн хаягдал тосыг “Тост нутаг” ХХК нь гэрээт хугацаандаа тогтмол нийлүүлж байх үүрэгтэй.
- 3.5 “Хай Би Ойл” ХК нь “Тост нутаг” ХХК-ийн ЗҮТөвийн цуглуулан ангилж буй АХХ буюу техникийн хаягдал тосны чанарын асуудлаар АХХ үүсгэгч талд бичгээр шаардлага хүргүүлэх эрхтэй.
- 3.6 “Тост нутаг” ХХК нь АХХ-н тээвэрлэлт, аюулгүй ажиллагаа ачилтын асуудалд үүсэх эрсдлийг хариуцаж, АХХ үүсгэгчийн талбайгаас өөрийн техникээр тээвэрлэн АХХ-ын цуглуулгын цэг рүү тээвэрлэх үүрэгтэй. “Тост нутаг” ХХК нь ачих, тээвэрлэх үедээ хөдөлмөр аюулгүй ажиллагааг сайтар ханган ажиллах ба аюулгүй ажиллагааг хангаагүйгээс үүдэн “Хай Би Ойл” ХК болон бусад гуравдагч этгээдэд хохирол учруулбал бие даан хариуцан барагдуулна.
- 3.7 Энэхүү гэрээний дагуу өгөх шаардлагатай эсхүл өгөхийг зөвшөөрсөн аливаа мэдэгдлийг бичгээр үйлдэх бөгөөд түүнийг биечлэн хүргүүлэх эсхүл доор заасан цахим шуудангийн хаягаар илгээсэн тохиолдолд аливаа мэдэгдлийг хүлээж авснаа талууд бичгээр хариу мэдэгдэх үүрэгтэй.
- 3.8 Энэхүү гэрээ байгуулсантай холбогдон олж авсан талуудтай холбоотой мэдээлэл, баримтын нууцлалыг гэрээ байгуулснаас хойш хоёр тал хугацаагүйгээр чанд хадгалах бөгөөд аль нэг тал нөгөө талд зөвшөөрөл олгосон эсвэл хууль тогтоомжийн дагуу шаардсанаас бусад тохиолдолд аливаа гуравдагч этгээдэд задруулахгүй, дамжуулахгүй, нийтэд ил болгохгүй байх, гэрээнд заагдаагүй зорилгоор ашиглахгүй байх үүрэгтэй.
- 3.9 “Тост нутаг” ХХК-ийн тээвэрлүүлсэн техникийн хаягдал тос буюу аюултай хог хаягдлыг хүлээн авснаар бүх эрсдэл, хариуцлага “Хай Би Ойл” ХК-д шилжинэ. Хүлээн авсан аюултай хог хаягдлыг “Хай Би Ойл” ХК нь хэрхэн ашиглах, ашигласан нь “Тост нутаг” ХХК-нд үл хамаарна.
- 3.10 “Хай Би Ойл” ХК нь “Тост нутаг” ХХК-иас хүлээн авсан хаягдал тосыг байгаль орчинд ээлтэйгээр дахин боловсруулна.
- 3.11 “Тост нутаг” ХХК-ийн бэлтгэн нийлүүлсэн АХХ-н хэмжээгээр улиралд тооцоо нийлж, “Хай Би Ойл” ХК нь Байгаль Орчин Уур Амьсгалын Өөрчлөлтийн Яаманд мэдээлдэг мэдээ тайландаа тусгаж тайлагнана.

ДӨРӨВ. ГЭРЭЭНИЙ ҮНЭ, ТӨЛБӨРИЙН НӨХЦӨЛ

- 4.1 Хог хаягдал нийлүүлэгч нь өөрийн үүсгэсэн аюултай хог хаягдлыг хүлээн авах дахин боловсруулах, устгахтай холбогдон гарах зардалд шаардагдах үйлчилгээний хөлс төлөх үүрэгтэй бөгөөд энэхүү үйлчилгээний хөлс нь нэг тонн тутам нь 150*000₮ (нэг зүүн тавиц мянга) төгрөг байна. /НӨАТ багтсан болно/
- 4.2 Хог хаягдал хүлээн авагч нь нийлүүлсэн АХХ-ын хэмжээг талуудын хүлээлгэн өгсөн болон хүлээн авсан ажилтны гарын үсгээр баталгаажсан санхүүгийн анхан шатны баримтын бичилтийг үндэслэн тооцоог гаргаж, нэхэмжлэлийг хүргүүлнэ.
- 4.3 Хог хаягдал нийлүүлэгч нь одоогоор ажил үйлчилгээгээ тогтвортой явуулж эхлээгүй байгаа тул 1 жилийн гэрээний үйлчилгээний хөлс болох 1,500,000₮/нэг сая таван зуун мянган/ төгрөгийг болох “Хай Би Ойл” ХК-ийн Худалдаа хөгжлийн банкны IBAN дугаар MN040004000405025812 тоот дансанд урьдчилж шилжүүлэн 1 жилийн хугацаанд хог хаягдлын хураамжаас чөлөөлөгдөнө.

ТАВ. ДАВАГДАШГҮЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛ

- 5.1 Ямар ч тохиолдолд аль нэг тал түүний хяналтаас гарсан аливаа шалтгаан, нөхцөл байдлын улмаас шууд эсхүл шууд бус байдлаар, бүхэлд нь эсхүл хэсэгчлэн энэхүү гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлж чадаагүй, үүргийн биелэлт нь хойшлогдсон тохиолдолд нөгөө талын өмнө хариуцлага хүлээхгүй.
- 5.2 Тийм шалтгаан, нөхцөл байдал: гал түймэр, үер, ажил хаялт, үймээн, хорлон сүтгэх ажиллагаа, дэлбэрэлт, цаг уурын сөрөг нөхцөл, зайлсхийх боломжгүй золгүй явдал, ажиллах хүч, материал, тээвэр эсхүл үйлчилгээ олддохгүй байх, давагдашгүй хүчин зүйлс эсхүл дайсагнагч улсын үйл ажиллагаа, нөгөө талын үйлдэл, шүүхийн шийдвэр, тушаал, тогтоол эсхүл Засгийн газрын эрх бүхий байгууллагын журам эсхүл зөвшөөрлийг алдах явдал бөгөөд энэ бүхэн аль ч талын үйлдэлд үндэслэгдээгүй байх ёстой.
- 5.3 Дээрхээс шалтгаалах ажил зогсоолт эсхүл энэ гэрээний дагуу үзүүлэх үйлчилгээний гүйцэтгэл тасалдсаны улмаас цаг хугацааны хувьд хойшлогдох асуудлыг аль болох яаралтай засаж залруулна.

ЗУРГАА. БУСАД ЗҮЙЛ

- 6.1 Энэхүү гэрээг хоёр хувь үйлдэж, талууд гарын үсэг зурж, тамга тэмдэг даран баталгаажуулснаар хүчин төгөлдөр болно.
- 6.2 Энэхүү гэрээнд заасан хэлцлүүд хэрэгжсэн эсэхийг үл харгалзан гэрээнд тусгагдсан болон гэрээг бэлтгэх, хэрэгжүүлэх үед гэрээнд оролцогч талуудын зүгээс гарсан аливаа зардлыг талууд өөр өөрсдөө хариуцна.

ДОЛОО. МАРГААНЫГ ШИЙДВЭРЛЭХ

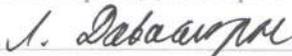
- 7.1 Талууд харилцагч талынхаа бизнесийн нэр хүндийг хүндэтгэж, тэгш эрхийн зарчимд тулгуурлан ажиллана.
- 7.2 Талууд гэрээний хугацаанд харилцан ашигтай, найрсаг байдлаар хамтран ажиллаж аливаа маргааныг зөвшилцлийн замаар шийдвэрлэх бөгөөд хэрэв тодорхой зөвшилцөлд хүрээгүй тохиолдолд Монгол Улсын хуулийн дагуу харьяалагдах шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭГ БАЙГУУЛСАН:

ТЭЭВЭРЛЭГЧ ТАЛЫГ ТӨЛӨӨЛЖ:

“Хай Би Ойл” ХК-ийн

Менежер Л.Даваагэрэл

/гарын үсэг/

ТЭЭВЭРЛҮҮЛЭГЧ ТАЛЫГ ТӨЛӨӨЛЖ:

“Тост нутаг” ХХК-ийн

ХАБЭА мэргэжилтэн Б.Энхбаяр

/гарын үсэг/

ТАЛУУДЫН АЛБАН ЁСНЫ ХАЯГ:

Монгол улс, Улаанбаатар хот,
Сонгинохайрхан дүүрэг, 20-р хороо,
Сонсголон /18135/ Товчооны зам 59
тоот
Утас: 99904034,80010277
Цахим шуудан:
ganchimeg@hboil.mn

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Баянхонгор аймаг,
Өлзийт сум, Бурхант 1-баг
Утас: 99098000
Цахим шуудан: oyuno4491@gmail.com

АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ ЦУГЛУУЛАХ, ТЭЭВЭРЛЭХ,
ДАХИН БОЛОВСРУУЛАХ, УСТГАХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭХ
ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар 0000053

Огноо: 2025.08.01

Хавсралт 1 -д заасан нөхцлийн дагуу аюултай хог хаягдал
Техникийн хаягдал тосыг тээвэрлэх, цуглуулах,
хадгалах, дахин боловсруулах үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрлийг
(зөвшөөрлийн төрөл)
9010001063 улсын бүртгэлийн дугаартай 2615134
регистрийн дугаартай “Хай би ойл” ХК -д 2025 оны 07 дугаар сарын 31 -ны
өдрөөс 2035 оны 07 дугаар сарын 31 -ны өдөр 10 жилийн хугацаагаар олгов.

Үйл ажиллагаа эрхлэх талаарх мэдээлэл:

Аюултай хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах үйл ажиллагаа
эрхлэгчийн бүртгэлийн дугаар 000080

Аж ахуйн нэгж/иргэний хаяг: Улаанбаатар аймаг, хот Сонгинохайрхан
сум, дүүргийн 20 дугаар баг, хорооны товчооны зам гудамж, 59 тоот
(гудамж, байшин/хаалганы дугаар)

Зөвшөөрөл олгосон үйл ажиллагаа явуулах газрын байршил: Улаанбаатар

аймаг, хот Сонгинохайрхан сум, дүүргийн 20 дугаар

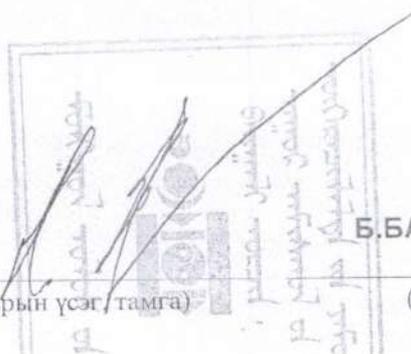
баг, хорооны Үйлдвэрлэл нүүрсний газрын урд
(газрын нэр/гудамжны нэр, дугаар)

Хавсралт нь энэхүү зөвшөөрлийн салшгүй нэг хэсэг болно.

Зөвшөөрөл олгосон:

**БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР
АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН
САЙД**

(байгууллагын нэр, албан тушаал)

(гарын үсэг, тамга)

Б.БАТБААТАР

(овог нэр)